

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W PILE**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
NA TERENIE POWIATU PIŁSKIEGO
W 2019 ROKU**

**PIŁA
LUTY, 2020 ROK**

Spis treści

Wstęp.....	2
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	6
II. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	18
III. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	37
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	42
V. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	55
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	61
VII. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.....	74
VIII. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	76
IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	88
X. Oddział Laboratoryjny	93
XI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	96
XII. Zakończenie	122

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W 2019 roku głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę zagrożenia zdrowia i życia człowieka.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Pile realizował zadania określone w przepisach prawa, w szczególności ustawie z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz.59).

Pod nadzorem PPIS w Pile w 2019 roku znajdowało się 2951 obiektów. Nadzorowane obiekty kontrolowane były zgodnie z wymogami zawartymi w obowiązujących procedurach i instrukcjach systemu zarządzania. Corocznie na podstawie Wytycznych Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego opracowywany jest „Plan zasadniczych przedsięwzięć”, w którym określone są główne kierunki działania i zasadnicze zamierzenia przyjęte do realizacji na następny rok dla komórek organizacyjnych oraz harmonogram nadzoru nad obiektami wraz z planem pobierania próbek.

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego służyły zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu pilskiego. Przeprowadzono kontrole planowane i doraźne, które wynikały z harmonogramu, z interwencji (skarg), kontroli sprawdzających, wpływających wniosków podmiotów uruchamiających działalność oraz zgłoszeń zakończeń budowy i zamiaru przystąpienia do użytkowania lokalu.

Systemy zarządzania wdrożone w działalności kontrolnej oraz laboratoryjnej gwarantowały uzyskiwanie wiarygodnych i rzetelnych wyników badań i kontroli, zgodnie z wymaganymi normy PN – EN ISO/IEC 17020 oraz PN-EN ISO/IEC 17025.

W 2019 r. kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych. Podejmowano również działania wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych.

Inicjowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Realizowano szereg programów edukacyjnych, kampanii informacyjnych i akcji prozdrowotnych skierowanych do mieszkańców powiatu pilskiego m.in. promowania zdrowego stylu życia, profilaktyki HIV/AIDS i chorób zakaźnych, tytoniowej oraz środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Od 1 kwietnia 2003 roku do dnia dzisiejszego Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile, jest stacją nadzorowo – laboratoryjną. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu zdrowia publicznego realizowano przez pracowników PSSE w Pile zatrudnionych w:

- *Oddziale Nadzoru*, w skład którego wchodzi Sekcje: Epidemiologii; Higieny Żywności i Żywnienia; Higieny Komunalnej; Higieny Pracy; Higieny Dzieci i Młodzieży; Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego oraz Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia.
- *Oddziale Laboratoryjnym*, w skład którego wchodzi: Laboratorium Badania Wody i Gleby; Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii.
- *Oddziale Ekonomicznym i Administracyjnym*.

Wykonujemy badania:

- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; wody z pływalni, wody z kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli,
- badanie kału w kierunku pałeczek Salmonella i Shigella w materiale ludzkim. Badania te prowadzone są u ozdrowieńców po przebytej Salmonellozie; nosicieli pałeczek Salmonella i Shigella; uczniów i studentów szkół wyższych kształcących się w kierunku zawodów, gdzie przepisy prawa nakazują wykonanie takich badań;
- skuteczności procesów sterylizacji

oraz pomiary: natężenia hałasu; drgań miejscowych i oświetlenia na stanowiskach pracy. Badania w środowisku pracy wykonywano do 12.03.2019 r.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile wykonuje ww. badania dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w: Chodzieży, Czarnkowie, Złotowie, Wągrowcu i Międzychodzie. Badania wykonywane są w akredytowanym laboratorium. Od 2005 roku Oddział Laboratoryjny posiada certyfikat akredytacji nr AB 616 Polskiego Centrum Akredytacji. Przeprowadzony w 2019 r. audyt przez pracowników Polskiego Centrum Akredytacji potwierdził utrzymanie systemu.

W 2019 roku Służby Sanitarne w Polsce obchodziły jubileusz 100-lecia i 65-lecia powstania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Z tej okazji w dniu 18.06.2019 r. w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu odbyła się Gala, w której uczestniczyli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa wielkopolskiego. Gospodarzem Gali był dr n.med. Andrzej Trybusz – Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. W uroczystości wziął udział także Główny Inspektor Sanitarny prof. Jarosław Pinkas, który w przemówieniu skierowanym do pracowników oraz zaproszonych gości podkreślił, że służby sanitarne przez 100 lat stawiały czoło pojawiającym się zagrożeniom zdrowia publicznego.

Zasłużeni pracownicy otrzymali Odznaczenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za długoletnią służbę na rzecz zdrowia publicznego, które wręczyli: prof. Jarosław Pinkas – Główny Inspektor Sanitarny, dr n.med. Andrzej Trybusz – Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny oraz Wicewojewoda Wielkopolski – Aneta Niestrawska. Złoty Medal za Długoletnią Służbę otrzymała Danuta Kmiecik - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile.

Z okazji jubileuszu w dniu 11.10.2019 r. odbyła się uroczystość, której gospodarzem była Danuta Kmiecik – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile. W uroczystości uczestniczyli: dr n. med. Andrzej Trybusz – Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Marcin Porzucek – Poseł na Sejm RP, Arkadiusz Kubich – Wicestarosta Pilecki, Kazimierz Wasiak – Przewodniczący Rady Powiatu, poprzedni Inspektorzy Sanitarni: Dorota Majewska, Wiesław Smęt oraz emeryci i pracownicy stacji. Podczas spotkania przedstawiano historię służb sanitarnych oraz podkreślono wagę Inspekcji Sanitarnej, doceniając wkład i zaangażowanie pracowników w działania na rzecz zdrowia publicznego. Wydarzenie było także okazją do wręczenia odznaczeń państwowych pracownikom PSSE w Pile, które dokładnie opisano w części XI „Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia”.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Pile w 2019 roku poniosła nakłady na zakup urządzeń laboratoryjnych oraz wyposażenia w celu unowocześnienia posiadanej aparatury, sprzętu oraz poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy. Podjęto następujące działania. Zakupiono, m.in.:

- chromatograf jonowy z wyposażeniem i oprogramowaniem dla Laboratorium Badania Wody i Gleby sfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w wysokości 142.500 zł. Całkowity koszt chromatografu 202.827,00 zł.; pozostałe środki pochodziły ze środków własnych,
- sterylizator parowy pionowy z wyposażeniem dla potrzeb Oddziału Laboratoryjnego,

- aparat fotograficzny na potrzeby udokumentowania działalności statutowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- generator prądu (agregat prądotwórczy), zabezpieczając magazyn szczepionek przed utratą prądu.

Ponadto dokonano:

- sukcesywnej wymiany sprzętu komputerowego z wyposażeniem oraz urządzeń drukujących,
- wzorcowania urządzeń laboratoryjnych i naprawy urządzeń biurowych i wyposażenia,
- wykonano prace malarskie w pomieszczeniach laboratoryjnych oraz rozbudowano sieć elektryczną - kanalizacyjną dla nowo zakupionego sterylizatora,
- wymieniono oświetlenie w części budynku.

Działalność kontrolno-represyjną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Działalność kontrolno – represyjna w latach 2018 – 2019

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2018 rok	2019 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	2890	2951
2.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	5329	5119
3.	Liczba decyzji merytorycznych	708	688
4.	Liczba decyzji ustalające opłatę za czynności kontrolne	248	234
5.	Liczba postanowień	190	204
6.	Liczba opinii sanitarnych	178	142
7.	Liczba skarg i interwencji	53	83
8.	Liczba mandatów / kwotę	101 / 17.400,-zł.	113 / 19.750,-zł.
9.	Liczba pobranych próbek, w tym:	2744	3690
	wody*	1528	1325
	produktów spożywczych	283	321
	kosmetyków i przedmiotów użytku	9	13
	na nosicielstwo pałeczek Salmonelli i Shigelli	924	2031
10.	Liczba wykonanych badań w ramach nadzoru sanitarnego i na zlecenie, w tym :	20274	19672
	wody	5838	5546
	kału w kierunku obecności pałeczek Salmonella i Shigella	11059	12349
	skuteczności procesów sterylizacji	1107	956
	środowisko pracy	42	11
	środowisko szkolne**	2228	810

* dotyczy próbek wody pobranych z nadzoru i na zlecenie

** dotyczy badań z nadzoru

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH

Działania podejmowane w 2019 roku przez Sekcję Epidemiologii wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu pilskiego i dotyczyły działań związanych z nadzorem epidemiologicznym mającym na celu ochronę zdrowia i życia ludzkiego, takich jak:

- wczesne wykrywanie i zwalczanie chorób zakaźnych, ognisk chorób zakaźnych, zakażeń zakładowych oraz ognisk zatruc pokarmowych w ramach zabezpieczenia przeciwepidemicznego mieszkańców;
- szczegółowe opracowywanie dochodzeń epidemiologicznych dotyczących zachorowań na choroby zakaźne celem wdrożenia działań profilaktycznych i p/epidemicznych;
- nadzór nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta;
- nadzór nad nosicielami zakaźnych schorzeń jelitowych;
- nadzór nad realizacją programu eradykacji wirusa Polio, Odry i Różyczki;
- nadzór nad epidemią grypy w oparciu o program SENTINEL;
- prowadzenie rejestrów chorób zakaźnych;
- podejmowania działań związanych z systemem wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz atakami biologicznymi, obejmujący kraje UE;
- sporządzanie raportów o zgonach, zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na wybrane choroby zakaźne;
- nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz prowadzenie działań wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych;
- poprawę jakości udzielanych świadczeń medycznych w ramach kontroli nad obiektami leczenia zamkniętego i otwartego.

I.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Analizę sytuacji epidemiologicznej przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane zakażenia i choroby zakaźne, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019r., poz.1239 ze zm.). Liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności (obliczony na 100 tys. mieszkańców powiatu pilskiego) dla poszczególnych chorób zakaźnych w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności* dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2018-2019

Jednostka chorobowa		2018r.		2019	
		Liczba zachorowań	zapadalność *	Liczba zachorowań	zapadalność *
Salmonelozy	Zatrucia pokarmowe	9	6,6	21	15,4
	Zakażenia pozajelitowe	-	-	1	0,7
Czerwonka bakteryjna		1	0,7	-	-
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez C.difficile	12	8,8	18	13,2
	wywołane przez Yersinia enterocolitica	-	-	1	0,7
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		-	-	1	41,1
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	45	32,8	64	46,8
	wywołane przez norowirusy	4	2,9	-	-
	inne określone wirusy	6	4,4	11	8,1
	inne nie określone	-	-	-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		35	1.372,0	41	1.684,5
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	57	41,6	73	53,4
	w tym u dzieci do lat 2	39	1.528,8	59	2.423
Lamblioza (giardioza)		3	2,2	3	2,2
Listerioza		1	0,7	-	-
Krzusiec		2	1,4	2	1,4
Płonica (szkarlatyna)		36	26,3	32	23,4
Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	-	-	3	2,2
	posocznica	-	-	2	1,4
Inwazyjna Choroba wywołana przez Strptococcus pyogenes	róża	10	7,3	9	6,6
	Inna określona i nieokreślona	1	0,7	1	0,7
Inwazyjna Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae inna określona		-	-	1	0,7
Legioneloza		1	0,7	-	-
Borelioza z Lyme		49	35,7	43	31,5
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		2	1,4	-	-
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		27	19,7	17	12,4
Ospa wietrzna		432	315,1	451	330,1
WZW typu A		-	-	2	1,5
WZW typu B – przewlekłe		16	11,7	11	8,1
WZW typu C		18	13,1	22	15,9
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		6	4,4	-	-
Wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone		1	0,7	-	-
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych		4	2,9	1	0,7
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		2	1,4	3	2,2
Grypa		1	0,7	-	-
Kiła		2	1,4	4	2,9
Rzeżączka		1	0,7	-	-
Nowo wykryte zakażenie HIV		3	2,2	2	1,4
Mikobakteriozy- inne i BNO		-	-	1	0,7
Tężec		-	-	1	0,7
Gorączka Denga		-	-	1	0,7
Odra		-	-	2	1,4
Gruźlica		12	8,8	10	7,3

* zapadalność liczona na 100 tys. mieszkańców powiatu pilskiego

W 2019 r. wśród mieszkańców powiatu pilskiego zarejestrowano 803 zakażenia i choroby zakaźne oraz 180 pokąsań przez zwierzęta (2018 r. - 752 przypadki zakażeń i chorób zakaźnych oraz 199 przypadków pokąsań przez zwierzęta). Pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 1138 wywiadów epidemiologicznych w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych oraz 178 kontroli podmiotów leczniczych (2018 r. – 1119 wywiadów epidemiologicznych i 193 kontrole podmiotów leczniczych), prowadzili dystrybucję szczepionek dla podmiotów leczniczych na terenie powiatu pilskiego, nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych oraz nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi. Podejmowali również działania wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych. Na dzień 31.12.2019 r. - liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych (rodziców i opiekunów prawnych) wynosiła 56, liczba dzieci nie szczepionych – 45 (31.12.2018 r. - liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych wynosiła 39, liczba dzieci nieszczepionych – 30) W roku 2019 zgłoszono 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym (2018 r.- 8 NOP).

Działania podejmowane przez Sekcję Epidemiologii wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu pilskiego i skierowane były na ochronę zdrowia i życia ludzkiego.

I.1.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W roku sprawozdawczym wśród bakteryjnych zatruc pokarmowych dominowały zachorowania wywołane przez *paleczki Salmonella*. Ogółem zarejestrowano 21 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 15,4. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zarejestrowano 9 zachorowań, współczynnik zapadalności 6,6. Hospitalizowanych zostało 18 osób, leczonych ambulatoryjnie – 3 osoby. Wszystkie zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi na podstawie, których określono następujące czynniki etiologiczne: *Salmonella Enteritidis* - 17 zachorowań, *Salmonella Typhimurium* - 2 zachorowania, *Salmonella Infantis* - 1 zachorowanie, *Salmonella* spp.gr CO – 1 zachorowanie. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych, podobnie jak w latach poprzednich wynika, że domniemanym źródłem zakażenia w przeważającej liczbie zachorowań były jaja oraz mięso drobiowe. Miejscem spożycia zakażonych produktów były mieszkania prywatne – żywienie indywidualne. Dominujący czynnik etiologiczny to *paleczka Salmonella Enteritidis*.

Ponadto zgłoszono jedno zachorowanie na *jersiniozę* u rocznego dziecka zamieszkałego w Pile. Dziecko było hospitalizowane w Klinice Pediatrii, Alergologii i Gastroenterologii w Bydgoszczy. Materiał diagnostyczny został przesłany do badań laboratoryjnych w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego - Państwowym Zakładzie Higieny. Jako potwierdzony

biologiczny czynnik chorobotwórczy wykryto *Yersinię enterocolitica serotyp 03 biotyp 4*. Podczas dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono źródła zakażenia.

W roku 2019 wystąpiły 2 zachorowania na *wirusowe zapalenie wątroby typu A*, potwierdzone badaniami laboratoryjnymi, współczynnik zapadalności wyniósł 1,5. Zachorowania dotyczyły 87-letniego mieszkańca miasta oraz 80-letniej kobiety zamieszkałej na wsi. Pacjenci zostali hospitalizowani. Nie ustalono źródła zakażenia.

Wśród *dzieci do lat 2* zarejestrowano ogółem 101 zachorowań na *biegunki*. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym zgłoszono 74 zachorowania. Wszystkie dzieci zostały hospitalizowane. Badania wirusologiczne przeprowadzono u 41 pacjentów, badania bakteriologiczne wykonano u 1 dziecka, natomiast u 59 dzieci nie przeprowadzono badań diagnostycznych, co stanowi 58,4 % ogółu zachorowań:

- *wirusowe zakażenia jelitowe* – 41 zachorowań (2018 r. - 35 zachorowań):
 - wywołane przez rotawirusy - 35 zachorowań,
 - wywołane przez adenowirusy - 6 zachorowań;
- *biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe bliżej nieokreślone o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu* - 59 zachorowań (2018 r. – 39 zachorowań):
- *wywołane przez Yersinia enterocolitica* – 1 zachorowanie.

W roku 2019, tak samo jak w 2018 r., nie zarejestrowano ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową i ognisk innych zachorowań.

I.1.2. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne, w tym objęte programami eliminacji

Zachorowanie na *krztusiec* w roku sprawozdawczym kształtowało się na takim samym poziomie jak w roku poprzednim. Zgłoszono 2 zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi, współczynnik zapadalności wyniósł 1,4. Zachorowania dotyczyły 11-letniego chłopca i 17-letniej dziewczyny zamieszkałych w mieście, leczonych ambulatoryjnie. Dzieci szczepione były przeciw krztuścowi zgodnie z kalendarzem szczepień. Chłopiec otrzymał 5 dawek szczepionki p/krztuścowej (czas od ostatniej dawki do zachorowania wyniósł 6 lat 4 m-ce i 24 dni). Dziewczynka otrzymała 5 dawek szczepionki p/krztuścowej (czas od ostatniej dawki do zachorowania wyniósł 11 lat 10 m-cy i 2 dni).

Odnotowano natomiast spadek zachorowań na *wirusowe zapalenie wątroby typu B*. Zarejestrowano 11 zachorowań na przewlekłe WZW typu B, współczynnik zapadalności wyniósł 8,1. Wszyscy chorzy leczeni byli ambulatoryjnie (2018 r. - 16 zachorowań), współczynnik zapadalności wyniósł 11,7).

Ponadto zgłoszono 2 potwierdzone badaniami laboratoryjnymi zachorowania na *odrę*, współczynnik zapadalności wyniósł 1,4. Pierwsze zachorowanie stwierdzono u 39-letniego

mężczyzny zamieszkałego w mieście, który podczas pobytu na Ukrainie miał styczność z dzieckiem chorym na odrę. Po 12 dniach od styczności z chorą u mężczyzny wystąpiła charakterystyczna dla odry wysypka. Materiał przesłany do badań laboratoryjnych w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego - Państwowym Zakładzie Higieny potwierdził zachorowanie na odrę. Pacjent był leczony ambulatoryjnie. Drugie zachorowanie dotyczyło 16-letniej dziewczynki zamieszkałej na wsi, szczepionej przeciw odrze zgodnie z kalendarzem szczepień, u której zachorowanie wystąpiło po 6 latach 11 miesiącach i 3 dniach od ostatniego szczepienia. Chora była leczona ambulatoryjnie. Wykonane badania laboratoryjne potwierdziły zachorowanie na odrę (w 2018 r. zgłoszono jeden przypadek podejrzenia zachorowania na odrę).

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie na *tężec*, zakwalifikowany jako przypadek prawdopodobny, nie potwierdzony badaniami laboratoryjnymi. Dotyczył on 79-letniej kobiety zamieszkałej w mieście, która podczas pracy na działce skaleczyła się gwoździem w kończynę dolną. Chora została hospitalizowana z podejrzeniem tężca i po podaniu antytoksyny p/tężcowej wprowadzona została w stan śpiączki farmakologicznej. Zejściem choroby był zgon pacjentki.

W roku 2019 nie zarejestrowano podejrzeń i zachorowań na *świnkę i różyczkę* oraz *nagminne porażenie dziecięce* (2018 r. - 2 zachorowania na Zespół Guillain – Barre).

I.1.3. Neuroinfekcje

Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae –zarejestrowanych zostało 5 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 3,7 (w roku 2018 nie stwierdzono zachorowań). Dwa zachorowania przebiegały pod postacią posocznicy, dwa przypadki wystąpiły pod postacią zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych oraz zarejestrowano jedno zachorowanie pod postacią zapalenia opon mózgowych, mózgu i rdzenia u 59-letniego mężczyzny, które zakończyło się zgonem pacjenta.

Bakteryjne zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych – zgłoszono 1 bakteryjne zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych nieokreślone, współczynnik zapadalności 0,7. U chorego podczas hospitalizacji przeprowadzono ogólne badanie płynu mózgowo-rdzeniowego decydujące o rozpoznaniu, bez posiewu płynu. Zejściem choroby było wyzdrowienie pacjenta. W roku 2019 nastąpił spadek zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zgłoszono 4 zachorowania, współczynnik zapadalności w 2018 r. wyniósł 2,9.

Inne i nieokreślone zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych - wystąpiły 3 zachorowania, współczynnik zapadalności 2,2 (2018 r. - 2 zachorowania, współczynnik zapadalności 1,4). Zachorowania wystąpiły u dwóch kobiet w wieku 24 i 54 lat oraz u 31- letniego mężczyzny. Wszyscy chorzy zostali hospitalizowani, a zejściem choroby było wyzdrowienie.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na *wirusowe zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych* (2018 r. - 6 zachorowań, współczynnik zapadalności 4,4) oraz na *wirusowe zapalenie mózgu* (2018 r. - 1 zachorowanie, współczynnik zapadalności 0,7), tak samo jak w roku poprzednim, nie zgłoszono zachorowań na *Inwazyjną Chorobę Meningokokową* oraz na chorobę wywołaną przez *Haemophilus influenzae*, przebiegającą pod postacią posocznicy lub zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych (zgłoszono jedno zachorowanie wywołane przez *Haemophilus influenzae*, przebiegające pod postacią zapalenia płuc).

I.1.4. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2019 r. zarejestrowano 4 zachorowania na *kiłę* (2018 r.- 2 zachorowania). Jedna osoba została hospitalizowana, a pozostali chorzy leczeni byli ambulatoryjnie. Zachorowania zostały zakwalifikowane i zarejestrowane następująco:

- 1 zachorowanie na *kiłę wczesną*
- 2 zachorowania na *inną i nieokreśloną postać kily*
- 1 zachorowanie na *kiłę wrodzoną*.

Ponadto w roku sprawozdawczym rozpoznano 2 nowo wykryte *zakażenia HIV*, współczynnik zapadalności wyniósł 1,4 (2018 r. - 3 zakażenia, współczynnik zapadalności 2,2). Zakażenie wystąpiło u mężczyzny i kobiety, przebywających na terenie powiatu pilskiego, leczonych ambulatoryjnie.

I.1.5. Choroby odzwierzęce i zapobieganie wściekliznie

Na terenie powiatu pilskiego doszło do 180 przypadków pokąsań przez zwierzęta. Z powodu styczności i narażenia na wściekliznę u 17 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie (2018 r. zgłoszono 199 pokąsań, z tego u 27 osób podjęto szczepienia). W większości przypadków doszło do pokąsań przez zwierzęta domowe (psy, koty). Wystąpiły 2 przypadki pokąsania człowieka przez szczury. Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań na *wściekliznę* u ludzi i zwierząt oraz zachorowań na *włośnicę*, *leptospirozę*, *tasiemczyce* w tym *bąblowice* oraz *toksoplazmozę*.

I.1.6. Inne choroby zakaźne

Nastąpił nieznaczny wzrost zachorowań na *ospę wietrzną* w stosunku do roku poprzedniego. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 451 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 330,1, podczas gdy w 2018 r. zgłoszono 432 zachorowania, współczynnik zapadalności 315,1.

Zanotowano niewielki spadek zachorowań na *płonicę* - 32 zachorowania, współczynnik zapadalności 23,4, w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy zgłoszono 36 zachorowań, a współczynnik zapadalności wyniósł 26,3.

Zgłoszono 43 zachorowania na *boreliozę*, współczynnik zapadalności wyniósł 31,5 (2018 r. - 49 zachorowań, współczynnik zapadalności 35,7). Hospitalizowanych zostało 9 osób, a 34 osoby były leczone ambulatoryjnie. Analiza przeprowadzonych wywiadów wykazała, że większość osób chorych zostało ukąszonych przez kleszcze, podczas przebywania na terenie kompleksów parkowo-leśnych na terenie powiatu pilskiego. Narażenie zawodowe wystąpiło u 1 leśnika oraz 1 rolnika.

Zarejestrowano 21 przewlekłych i bliżej nieokreślonych (BNO) zachorowań *na wirusowe zapalenie wątroby typu C* oraz 1 zachorowanie zakwalifikowane jako ostre wirusowe zapalenie wątroby typu C, współczynnik zapadalności wyniósł 15,9. Hospitalizowanych zostało 14 chorych (2018 r.- 18 zachorowań, współczynnik zapadalności 13,1).

W roku sprawozdawczym zgłoszono 1 zachorowanie na *Gorączkę Denga (postać klasyczna)* zakwalifikowane jako zachorowanie prawdopodobne, które wystąpiło u 26 letniej kobiety, zamieszkałej w mieście. Pacjentka przed zachorowaniem przez 15 dni przebywała na wczasach w Tajlandii. Po dwóch dniach od momentu powrotu do Polski u chorej wystąpiła gorączka poprzedzona dreszczami oraz bóle kończyn dolnych, bóle palców i bóle głowy. Chora została hospitalizowana w Szpitalu Klinicznym w Poznaniu na Oddziale Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych, gdzie po 5-dniowej hospitalizacji została w stanie dobrym wypisana do domu.

Poza tym zgłoszono 108 *podejrzeń zachorowań na grypę*, rozpoznanych przez lekarzy rodzinnych na podstawie objawów klinicznych, nie potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi (2018 r. - 801 podejrzeń zachorowania , w tym 1 zachorowanie potwierdzone).

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na *gruźlicę* wśród mieszkańców powiatu pilskiego kształtowała się następująco: zgłoszono 10 nowych zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 7,3. Zachorowania dotyczyły mężczyzn w wieku 27 – 67 lat; mieszkańców miasta – 5 osób, zamieszkałych na wsi - 1 osoba i 4 osoby bezdomne; 5 osób bezrobotnych, 3 osoby na rencie/emeryturze, 2 pracowników fizycznych. Wszyscy chorzy zostali poddani hospitalizacji, a osoby z otoczenia chorych zostały objęte nadzorem lekarskim i epidemiologicznym (2018 r. – zgłoszono 12 zachorowań).

I.2. Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile sprawowała w 2019 r. nadzór nad trzema podmiotami lecznictwa stacjonarnego. Dwa podmioty lecznicze dysponujące łącznie 9 łózkami, udzielały świadczeń zdrowotnych w ramach chirurgii jednego dnia z możliwością czasowego pobytu pacjenta (do 24 godzin). W trzecim z nadzorowanych podmiotów leczniczych funkcjonowało 5 oddziałów szpitalnych, liczących 121 łóżek. Rejestracja zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych w nadzorowanych podmiotach prowadzona była zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 23 grudnia 2011 r. w sprawie listy czynników

alarmowych, rejestrów zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych oraz raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala (Dz.U. Nr 294, poz.1741). W szpitalach funkcjonują Zespoły i Komitety Kontroli Zakażeń Zakładowych. Procedury zapobiegania zakażeniom szpitalnym zostały opracowane i zawarte w „Księdze Procedur Sanitarno - Higienicznych”. Przestrzeganie wdrożonych procedur sanitarno-higienicznych nadzoruje Zespół Kontroli Zakażeń Zakładowych. Procedury dostępne również w formie elektronicznej dla wszystkich pracowników. Szkolenie personelu w zakresie zwalczania i zapobiegania zakażeniom szpitalnym odbywa się według rocznego planu szkoleń. Ponadto bieżące materiały szkoleniowe, opracowania i najnowsze publikacje dostępne są u pielęgniarki epidemiologicznej lub w razie potrzeby dostarczane przez nią na poszczególne oddziały.

I.3. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Obowiązkowi poddawania się szczepieniom ochronnym podlegają osoby przebywające na terenie Polski przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Obowiązek ten wynika z art.5 ust.1 pkt 1 lit b i ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r., poz.1239 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz.U. z 2018 r., poz.753 ze zm.). Rozporządzenie to określa wykaz chorób zakaźnych objętych obowiązkiem szczepień ochronnych od dnia urodzenia do 19 roku życia (dzieci i młodzież) oraz osób dorosłych przeciwko 13 chorobom zakaźnym. Obowiązkiem szczepień ochronnych są objęte następujące choroby zakaźne:

- 1) błonica,
- 2) gruźlica,
- 3) inwazyjne zakażenie *Haemophilus influenzae* typu b,
- 4) inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae*,
- 5) krztusiec,
- 6) nagminne zapalenie przyusznic (świnka),
- 7) odra,
- 8) ospa wietrzna,
- 9) ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis),
- 10) różyczka,
- 11) tężec,
- 12) wirusowe zapalenie wątroby typu B,
- 13) wścieklizna.

Program Szczepień Ochronnych (PSO) jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających wpływ na stan zdrowia publicznego. Szczegółowe wskazania

dotyczące stosowania poszczególnych szczepionek w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO) są opublikowane w formie komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 17 ust.11 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz.1239 ze zm.). Program Szczepień Ochronnych uwzględnia choroby zakaźne objęte obowiązkiem szczepień ochronnych, osoby i grupy osób obowiązane do poddawania się szczepieniom ochronnym oraz jednolity schemat stosowania poszczególnych preparatów szczepionkowych oraz uwzględnia wskazania do szczepień obowiązkowych i zalecanych. Corocznie w PSSE w Pile dokonywana jest analiza wykonania szczepień ochronnych oraz sporządzane jest sprawozdanie roczne. Analiza uwzględnia stan zaszczepienia przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym dzieci z poszczególnych roczników oraz osób z określonych grup zawodowych i grup ryzyka podlegających obowiązkowi szczepień. Procent realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych podobnie jak w roku poprzednim kształtował się na poziomie ok. 99%. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza społeczne skutki związane z ciężkimi, zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związanych z kosztami leczenia chorób zakaźnych oraz ich powikłań. Nałożenie przez ustawodawcę powszechnego obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym, zapewnia odpowiednio wysoki odsetek osób poddających się szczepieniom i skutecznie zmniejsza ryzyko epidemicznego szerzenia się chorób zakaźnych w populacji. Uzyskanie wysokiego odsetka osób uodpornionych (sięgającego dla poszczególnych chorób 95-98%) w wyniku powstania odporności zbiorowiskowej, zapewnia bowiem ochronę przed zakażeniem również osobom nieszczepionym, osobom, które pomimo szczepień ochronnych, nie uzyskały odporności przeciwko tym chorobom, lub które nie mogły być szczepione z powodu trwałych przeciwwskazań do wykonania szczepień. Dla uzyskania wysokiego stopnia uodpornienia populacji znaczenie ma przekazanie rodzicom i opiekunom dzieci wyczerpujących informacji o wskazaniach, korzyściach i zasadach prowadzenia szczepień oraz o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych, co może być znaczącą przeciwwagą dla ruchów antyszczepionkowych, prowadzących nie zawsze rzetelną, społeczną dyskusję wokół znaczenia szczepień ochronnych dla zdrowia ludzi. W 2019 roku na terenie powiatu pilskiego 44 podmioty medyczne realizowały Program Szczepień Ochronnych (41 podmiotów Podstawowej Opieki Zdrowotnej oraz ENEL-MED w Pile ,Oddział Noworodkowy i Szpitalny Oddział Ratunkowy Szpitala Specjalistycznego w Pile). W 2019 r. zgłoszono 15 dzieci zamieszkałych na terenie powiatu pilskiego, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych (2018 r.- 13 dzieci). Obecnie w rejestrze prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile znajduje się ogółem 45 dzieci (2018 r. - 30 dzieci) zamieszkałych na terenie powiatu pilskiego, których rodzice lub opiekunowie prawni

w liczbie 56 osób (2018 r. -39 osoby) uchylają się od obowiązkowych szczepień ochronnych. W stosunku do ww. osób prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile następujące działania:

- Po otrzymaniu informacji od lekarza pierwszego kontaktu o braku szczepień ochronnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile *pisemnie wzywa* opiekunów prawnych małoletniego do poddania go obowiązkowym szczepieniom ochronnym w terminie 21 dni od dnia otrzymania wezwania i poucza o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych;
- W przypadku nie wykonania ww. obowiązku PPIS w Pile wystawia *upomnienie*, w którym określa się obowiązek poddania małoletniego dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Zobowiązany ma 7 dni od daty otrzymania upomnienia na wykonanie obowiązku;
- Brak wykonania obowiązku w terminie 7 dni od daty otrzymania upomnienia skutkuje wszczęciem postępowania egzekucyjnego w administracji;
- Organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej wystawia *tytuł wykonawczy* na podstawie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i jako wierzyciel przesyła do organu egzekucyjnego – *Wojewody*;
- Zobowiązanemu przysługuje w terminie 7 dni od dnia doręczenia *tytułu wykonawczego* prawo zgłoszenia do organu egzekucyjnego – *Wojewody* *zarzutów* w sprawie prowadzenia postępowania egzekucji administracyjnej;
- Wierzyciel po otrzymaniu *zarzutów* od *Wojewody* zajmuje stanowisko i po rozpatrzeniu *zarzutów* wydaje *Postanowienie*, w którym uznaje *zarzuty* za nieuzasadnione lub uzasadnione. Na *Postanowienie* Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego przysługuje *zażalenie* do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- *Wojewoda* wystawia *Postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia na zobowiązanych opiekunów prawnych małoletniego dziecka*. Grzywna w celu przymuszenia może być nakładana wielokrotnie.

Grzywna w celu przymuszenia nie jest karą, ale środkiem służącym do przymuszenia zobowiązanego do wykonania obowiązku. Spośród środków egzekucyjnych przewidzianych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji grzywna jest jedynym środkiem przymuszającym – pozostałe to środki zaspokajające. Zobowiązani nie muszą zatem płacić grzywny, jeśli zamiast tego wykonają obowiązek określony w tytule wykonawczym.

W roku 2019 zarejestrowano 2 *niepożądane odczyny poszczepienne* o charakterze łagodnym po szczepionkach: 1. Infanrix IPV + HIB; 2. Hexacime i Synflorix (2018 r. zgłoszono 8 NOP).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile posiada Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek, który został opracowany w celu zapewnienia jednolitego obiegu dokumentacji dotyczącej realizacji szczepień ochronnych, usprawnienia obrotu szczepionkami zakupionymi do realizacji PSO oraz uzyskania bieżących danych o ich dostępności i rozmieszczeniu. W trakcie kontroli sanitarnych prowadzonych w gabinetach szczepień u świadczeniodawców realizujących Program Szczepień Ochronnych na terenie powiatu pilskiego sprawdzano prawidłowość postępowania z preparatami szczepionkowymi w miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych, zachowania łańcucha chłodniczego w trakcie transportu i zapewnienie prawidłowej gospodarki szczepionkami. Transport szczepionek z PSSE w Pile do placówek medycznych organizują świadczeniodawcy z zabezpieczeniem łańcucha chłodniczego (termotorby z wkładami chłodzącymi). W placówkach POZ szczepionki są prawidłowo przechowywane w urządzeniach chłodniczych z zapewnieniem ciągłości łańcucha chłodniczego w temp. od +2 do +8 stopni C. Każdego dnia kontrolowane są wskazania termometrów a ich wartości są rejestrowane. PSSE w Pile dysponuje odpowiednią liczbą urządzeń chłodniczych. Istnieje system ciągłego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych w magazynie szczepionek. Jest to system elektroniczny do monitoringu całodobowego z funkcją odczytu temperatury, rejestracji i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchyień od normy) na telefon komórkowy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, Zastępcy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, kierownika Sekcji Epidemiologii oraz 4 wyznaczonych pracowników PSSE w Pile. Urządzenia chłodnicze w przypadku przerw w dostawie prądu zasilane są przez agregat prądotwórczy.

Podsumowanie

Sytuacja epidemiologiczna w roku 2019 w porównaniu z rokiem 2018 kształtowała się następująco:

1. Nastąpił nieznaczny wzrost ogólnej liczby zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne;
2. Zarejestrowano wzrost zachorowań na: salmonelozę, zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium Difficile*, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy oraz inne określone wirusy (w tym u dzieci do lat 2), biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w tym u dzieci do lat 2), ospę wietrzną, WZW typu C – przewlekłe i nieokreślone, kiłę, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych inne i nieokreślone;
3. Odnotowano spadek zachorowań na takie choroby, jak: borelioza, przewlekłe WZW typu B, płonica, styczność i narażenie na wściekliznę z potrzebą szczepień, bakteryjne zapalenie opon mózgowych, nowo wykryte zakażenie HIV;

4. Na podobnym lub takim samym poziomie kształtowała się liczba zachorowań na: krztusiec, lambliozę, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes*;
5. Wystąpiły zachorowania, których nie rejestrowano w roku poprzednim: ostre WZW typu C, WZW typu A, mikobakterioza, tężec, gorączka Denga, odra, inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica*, salmoneloza pozajelitowa, inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae* inna określona;
6. W roku 2019 nie zarejestrowano chorób, które wystąpiły w roku 2018 takich, jak: legionelloza, ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat; wirusowe zapalenie opon mózgowych i mózgu, listerioza, rzeżączka, czerwotka bakteryjna, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy;
7. Tak jak w poprzednich latach prowadzony był ścisły nadzór epidemiologiczny nad realizacją programów Sentinel oraz eradykacji poliomyelitis i nadzór nad przypadkami OPW;
8. W 2019 r. zarejestrowano 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym po szczepionkach: 1. Infanrix IPV + HIB; 2. Hexacime i Synflorix (w 2018 r. zgłoszono 8 NOP);
9. Wzrosła liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym z 30 dzieci w 2018 r. do 45 w 2019 r.

II. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

II.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Nadzór nad jakością i bezpieczeństwem żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością opiera się na dwojakim systemie kontroli: wewnętrznym prowadzonym w danym zakładzie oraz zewnętrznym sprawowanym przez organy urzędowej kontroli żywności takie jak Państwowa Inspekcja Sanitarna. Działalność Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w 2019 roku miała za zadanie sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej w podległych zakładach, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. W 2019 r. pod nadzorem sanitarnym znajdowały się ogółem 1782 obiekty (2018 r. -1736), w tym:

- 252 obiekty produkcji żywności (m.in. przetwórnice owocowo-warzywne, lodziarnie, piekarnie, ciastkarnie, cukiernie),
- 949 obiektów obrotu żywnością (m.in. kioski, sklepy spożywcze/markety, magazyny hurtowe),
- 239 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego (m.in. zakłady małej gastronomii, restauracje),
- 211 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (m.in. bloki żywienia w szpitalach, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, bloki żywienia w domach opieki społecznej),
- 47 środków transportu żywności,
- 48 wytwórni i miejsc obrotu przedmiotami użytku, w tym 2 wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 36 zakładów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 1229 kontroli sanitarnych (2018 r. - 1180). Przeprowadzono 65 kontroli tzw. „weekendowych”, w tym 50 kontroli w okresie letnim, mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa żywności i stanu higienicznego obiektów, prowadzących obsługę ruchu turystycznego w dni wolne od pracy.

Wydano 568 (2018 r. - 576) decyzji administracyjnych, wyszczególnionych w poniższej tabeli.

Tabela 3. Zestawienie ilości wydanych decyzji w latach 2018-2019

DECYZJE	Lata	
	2019	2018
wstrzymania działalności produkcyjno-handlowej lub ograniczenia produkcji	3	8
nakazujące doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego	4	6
poszerzające działalność produkcyjno-handlową	27	27
wygasające związane ze zmianą zakresu działalności	33	33
zatwierdzające zakład do prowadzenia działalności	175	154
wykreślające zakład - zaprzestanie prowadzenia działalności	137	145
warunkowego zatwierdzenia zakładu	7	4
płatnicze obciążające podmioty gospodarcze kosztami przeprowadzonych kontroli	172	180
umorzenia wszczęcia postępowania	3	5
decyzje zatwierdzające – czasowe z określonym terminem działalności	7	14
RAZEM	568	576

Ponadto wydano 213 (2018 r. – 190) zaświadczeń o wpisie do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym 36 niewymagających decyzji zatwierdzenia (rolnicy indywidualni, prowadzących produkcję pierwotną/podstawową obejmującą działalność w zakresie upraw, zbiorów produktów podstawowych (zboż, owoców, warzyw, produkcji kielków, grzybów i runa leśnego), urządzeń dystrybucyjnych do sprzedaży żywności, podmioty prowadzące sprzedaż artykułów spożywczych opakowanych - trwałych mikrobiologicznie oraz zakłady działające na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością).

Kontrole urzędowe żywności były przeprowadzane zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 59) oraz w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1252 ze zm.), a także w oparciu o rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz od dnia 14 grudnia 2019 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE,

1999/ 74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/ EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. U. UE. L.2017.95.1). Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań sanitarnych. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej, wynika to wprost z obowiązującego prawa żywnościowego.

Za stwierdzone uchybienia podczas prowadzonego nadzoru nałożono 112 (2018 r. – 97) mandatów karnych, na łączną kwotę 19450,- zł. (2018 r. - 16800,- zł). Ponadto skierowano 4 (2018 r. – 7) wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego za prowadzenie działalności niezgodnie z wydaną decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru oraz w związku z nie przestrzeganiem wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych, w tym w zakresie prezentacji, reklamy. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w drodze decyzji wymierzył kary pieniężne dla 2 podmiotów na łączną kwotę 1500,- zł.; jeden wniosek został cofnięty z uwagi na kwalifikację podmiotu do prowadzenia rolniczego handlu detalicznego produktami pochodzenia zwierzęcego, na który został nadany weterynaryjny numer identyfikacyjny oraz jeden wniosek w trakcie postępowania wyjaśniającego. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 311 (2018 r. – 283) próbek środków spożywczych, 7 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i 3 próbki kosmetyków. Większość próbek pobrano z miejsc obrotu żywnością. Jedną próbkę środka spożywczego zdyskwalifikowano, z uwagi na podanie zmniejszonej zawartości tłuszczu przez producenta, natomiast 13 próbek opatrzone uwagami, które dotyczyły błędnego oznakowania oraz przekroczenia kryteriów mikrobiologicznych.

Prowadzono również nadzór w zakresie kontroli granicznej nad środkami spożywczymi (kawa, herbata, skrobia ziemniaczana) eksportowanymi do różnych krajów świata m.in. Arabia Saudyjska, Turcja, Oman, Wietnam, Filipiny, Syria, Bangladesz, Indonezja, Egipt, Republiki Białorusi, Dubaju) oraz importem z Turcji materiału do kontaktu z żywnością - bibuły filtracyjnej do herbaty. Przeprowadzono 46 kontroli obejmujących sprawdzenie dokumentacji i oględziny partii produktów. Wydano 48 świadectw, w tym: spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze (47) i spełnienia wymagań zdrowotnych przez materiał lub wyrób do kontaktu z żywnością (1).

W okresie sprawozdawczym przyjęto 44 interwencje konsumentów dotyczące m.in.:

- wprowadzania do sprzedaży wyrobów cukierniczych zanieczyszczonych ciałami obcymi (gwoździe, nity) oraz zasuszonymi szkodnikami, pieczywa trwałego (chleba) z żywymi larwami oraz wyrobów wędliniarskich, dań gastronomicznych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, w tym ze zmianami organoleptycznymi, po upływie terminu przydatności do spożycia; brak zachowania higieny podczas produkcji, sprzedaży żywności i w miejscach konsumpcji;
- nie zachowania bieżącego stanu sanitarno-technicznego w zakładzie i brak dostępu do bieżącej wody w pomieszczeniu produkcyjnym soków świeżych – wyciskanych na miejscu;
- zatrudniania personelu bez aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- prowadzenia działalności bez decyzji zatwierdzającej zakład wydanej przez PPIS w Pile;
- sprzedaży za pośrednictwem „platformy allegro” suplementów diety niewłaściwie znakowanych, wprowadzających w błąd konsumenta;
- nieprawidłowego opakowania do pakowania żywności konsumentom;
- niewłaściwego postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego w sklepie mięsno-wędliniarskim (wyrzucane do ogólnego śmietnika);
- brudnych koszy zakupowych w markecie;
- obecności szkodników w sklepie spożywczym;
- złej jakości posiłków serwowanych dla dzieci w przedszkolu;
- nieprawidłowego znakowania kosmetyków (lakieru do paznokci) przez zakład konfekcjonujący;
- prowadzenia działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego w zakresie produkcji i sprzedaży kosmetyków z udziałem lawendy oraz produktów spożywczych, którym przypisywane były właściwości prozdrowotne.

Potwierdziły się interwencje dotyczące brak bieżącego stanu sanitarno – technicznego w zakładzie gastronomicznym, sprzedaży wędlin, posiłków i wyrobów gotowych o złej jakości zdrowotnej, niezabezpieczenia żywności przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi i wewnętrznymi, wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po terminie przydatności do spożycia, złych warunków sanitarno-higienicznych w zakładzie, brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, przechowywania żywności w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów oraz prowadzenia działalności bez decyzji zatwierdzającej zakład wydanej przez PPIS w Pile. Ogółem potwierdzono zasadność 16 interwencji.

We wszystkich przypadkach prowadzono w trybie pilnym postępowanie ustawowe, zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Osobom wnoszącym interwencje z podaniem danych osobowych udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi. W związku ze zgłoszonymi interwencjami nałożono 9 mandatów karnych na kwotę 1600,- zł. i skierowano 2 wnioski o ukaranie do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Pozostałe przypadki nie kwalifikowały się do nałożenia mandatu karnego.

Kontrole tematyczne i akcyjne były stałym elementem działalności organu, które wynikały z zaleceń i pism Głównego Inspektora Sanitarnego/Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, obejmowały różne zakresy tematyczne, m.in.:

- 7 kontroli sanitarnych tematycznych związanych z warunkami sprzedaży żywności nietrwałej mikrobiologicznie uwzględniające warunki higieniczno - sanitarne, łańcuch chłodniczy i produkty z kończącym się terminem. W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200,00 zł., za przerwanie łańcucha chłodniczego, narażenie żywności na zanieczyszczenia oraz za sprzedaż żywności, po upływie terminu przydatności do spożycia;
- 6 kontroli sanitarnych tematycznych związanych z warunkami przechowywania wód butelkowych i napojów, 4 kontrole związane z oceną stanu higienicznego łubianek na owoce, 4 kontrole popołudniowe (z uwagi na prowadzenie przez podmiot działalności w godzinach popołudniowych), które nie wykazały nieprawidłowości;
- ponadto w soboty i niedziele poza sezonem letnim przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, obiektach ruchomych i tymczasowych oraz innych obiektach obrotu żywnością, w tym związanych z różnymi organizowanymi imprezami masowymi w mieście. W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 1 mandat karny na kwotę 150,00 zł., za wprowadzanie do obrotu żywności, po upływie terminu przydatności do spożycia;
- 50 kontroli sanitarnych w związku ze wzmożonym nadzorem sanitarnym nad obiektami produkcji i obrotu żywnością w okresie letnim, przeprowadzane w dni wolne od pracy, w wyniku których nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 950,00 zł., za następujące nieprawidłowości: wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, brak do wglądu rejestrów wynikających z dobrej praktyki higienicznej, brak zachowanej segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych (przechowywanie surowców razem z wyrobem gotowym), brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu, brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej pracownika, nieprawidłowe przechowywanie żywności, przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego;

- w okresie przed Świątami Bożego Narodzenia przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych tematycznych związanych ze sprzedażą ryb żywych, z czego 4 przy współudziale przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej. W wyniku kontroli nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300,00 zł., za nieprawidłowości polegające na przerwaniu ciągłości łańcucha chłodniczego, produkty narażone na zanieczyszczenia zewnętrzne, z uwagi na brak odpowiedniego ich przechowywania tj. bez osłon w bezpośrednim kontakcie z klientem;
- w związku z zorganizowanym w okresie przedświątecznym Pilskim Jarmarkiem Bożonarodzeniowym przez Prezydenta Miasta Piły, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych stoisk ze sprzedażą żywności, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- 15 kontroli z oceną placówek, w których żywione były dzieci i młodzież wypoczywająca w okresie zimowym i letnim, w wyniku których również nie stwierdzono nieprawidłowości;
- w 15 bieżących kontrolach odnoszono się do przestrzegania rozporządzenia Komisji UE 2017/1237 z dnia 07 lipca 2017 r. w odniesieniu do najwyższego dopuszczalnego poziomu cyjanowodoru w nieprzetworzonych całych, mielonych, rozdrobnionych, łupanych, siekanych pestkach moreli, ze względu na ryzyko związane ze spożyciem zbyt dużej ilości gorzkich pestek moreli;
- przeprowadzono 471 bieżących i tematycznych kontroli w zakładach żywienia zbiorowego, hurtowniach, marketach, sklepach mięsnych i na stoiskach usytuowanych na targowiskach miejskich w związku z występowaniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz prowadzeniem wzmożonego nadzoru nad sprzedażą mięsa wieprzowego i dziczyzny, a także postępowania z odpadami gastronomicznymi pochodzenia zwierzęcego. W trakcie tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących identyfikowalności/legalności mięsa wieprzowego i dziczyzny, produktów/wyrobów oraz postępowania z odpadami. W 11 kontrolach uczestniczyli również przedstawiciele Inspekcji Weterynaryjnej;
- zwracano szczególną uwagę podczas 35 kontroli na prawidłowość doboru wkładek absorpcyjnych pochłaniających wilgoć oraz spełnienie przez nich odpowiednich wymagań, w tym zapewnienie zdolności absorpcji oraz braku bezpośredniego kontaktu z żywnością absorbera. W 1 przypadku stwierdzono niespełnienie wymagań odnośnie zdolności absorpcyjnej podkładki, wobec powyższego dalsze postępowanie prowadzone było przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pile;
- podczas 45 kontroli bieżących zwracano również szczególną uwagę na stan sanitarno-higieniczny koszy zakupowych. W 3 przypadkach zostały nałożone mandaty karne za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych.

II.2. Przedstawienie stanu sanitarnego grup obiektów

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Do grupy obiektów, w których nie stwierdzono zakładów niezgodnych ocenionych z arkuszem oceny stanu sanitarnego należą: wytwórnie lodów, wytwórnie tłuszczów roślinnych, przetwórnice owocowo – warzywne, zakłady garmazeryjne, wytwórnie wyrobów cukierniczych, wytwórnie koncentratów spożywczych, wytwórnie chrupek, wytwórnie suplementów diety, inne wytwórnie żywności, magazyny hurtowe, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu i inne obiekty obrotu żywnością, wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Do grupy obiektów sklasyfikowanych, w których stwierdzono zakłady niezgodne należą: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (1,5%), kioski (10%), zakłady żywienia zbiorowego otwartego (11,8%), automaty do lodów (14,3%), ciastkarnie (20%), sklepy spożywcze i markety (23,6%), piekarnie (45,5%). Porównując lata 2018 – 2019 obserwujemy nieznaczny wzrost liczby zakładów nie spełniających wymagań sanitarno – higienicznych.

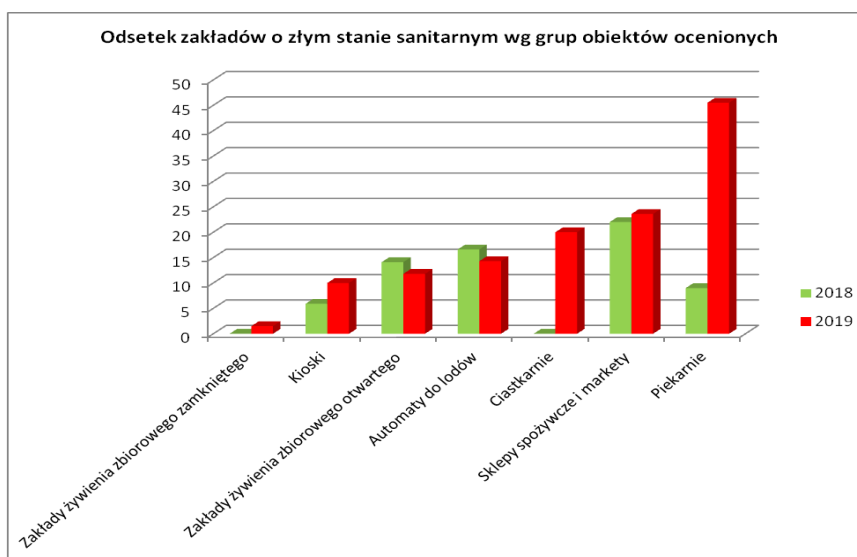
Wykres 1. Odszetek obiektów złych w latach 2018 – 2019

Zestawienie zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 – Grupy obiektów o złym stanie sanitarnym (porównanie lat 2018-2019)

Lp.	Grupy obiektów	2018	2019
		(%)	(%)
1.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	0	1,5
2.	Kioski	5,9	10
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	14,1	11,8
4.	Automaty do lodów	16,6	14,3
5.	Ciastkarnie	0	20
6.	Sklepy spożywcze i markety	22	23,6
7.	Piekarnie	9	45,5

Odsetek zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny poziomu występującego ryzyka w latach 2018-2019 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Odsetek zakładów o złym stanie sanitarnym w latach 2018 – 2019

Porównując lata 2018-2019 nastąpiło pogorszenie stanu sanitarnego w następujących grupach zakładów ocenionych tj. zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, kioski, ciastkarnie, sklepy spożywcze i markety, piekarnie, natomiast polepszenie stanu sanitarnego nastąpiło w zakładach żywienia zbiorowego otwartego oraz w automatach do lodów.

II.3. Opis grupy obiektów o najgorszym stanie sanitarnym

W przypadku poszczególnych grup obiektów, w których stan sanitarny stanowił zagrożenie dla bezpieczeństwa żywności przedstawia się następująco.

II.3.1. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2019 r. nadzorowano 211 obiektów (2018 r. - 204), skontrolowano 137 zakładów, co stanowi 65% (2018 r. - 66%). Przeprowadzono 144 kontrole, w tym 1 kontrolę interwencyjną. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 131 zakładach 62% (2018 r. - 59%). Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 1,5% (2018 r. - 0%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- wykorzystywanie stanowisk pracy niezgodnie z ich przeznaczeniem;
- brak do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej pracowników;
- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP;
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami;
- brak do wglądu dokumentacji dotyczącej GHP i systemu HACCP.

Wydano 15 decyzji administracyjnych. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,- zł. W tej grupie 142 obiekty posiadają wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej (GHP/GMP), a 87 wdrożony system HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli).

II.3.2. Kioski

W 2019 r. nadzorowano 29 obiektów (2018 r. - 31), skontrolowano 12 kiosków 41,4% (2018 r.- 64,5%). Przeprowadzono 14 kontroli. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 10 kioskach 34,5% (2018 r. - 55%), z czego 1 kiosk uznano za niezgodny z wymaganiami, co stanowi 10% (2018 r. - 5,9%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- nieprawidłowo prowadzone procesy czyszczenia, mycia i dezynfekcji urządzeń i sprzętu;
- brak bieżącej ciepłej wody;
- brak zachowania higieny podczas sprzedaży żywności;
- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z GHP.

Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300,-zł. Wydano 7 decyzji administracyjnych. Jedna decyzja zakazu dotyczyła zawieszenia działalności ze względu na brak bieżącej ciepłej wody w zakładzie. W tej grupie 29 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP.

II.3.3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

W 2019 r. nadzorowano 239 obiektów (2018 r. - 244), skontrolowano 209 zakładów 87,5% (2018 r. - 88%). Przeprowadzono 277 kontroli, w tym 15 kontroli interwencyjnych. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 169 zakładach 61% (2018 r. - 70%), z czego 20 zakładów uznano za niezgodne z wymaganiami. Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 11,8% (2018 r. - 14,1%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- wykorzystywanie stanowisk pracy niezgodnie z ich przeznaczeniem;
- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu;
- brak przestrzegania segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych;
- artykuły spożywcze po upływie terminu/daty przydatności do spożycia;
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami;
- przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego;
- niewłaściwe postępowanie z odpadami;
- niewłaściwe magazynowanie żywności, niezgodnie z deklaracją producenta;

- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP;
- brak do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej pracowników.

Za stwierdzone nieprawidłowości dotyczące stanu higienicznego nałożono 25 mandatów karnych na sumę 5300,- zł. Wydano 117 decyzji administracyjnych. W tej grupie 239 obiektów posiada wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej (GHP/GMP), a 139 wdrożony system HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli).

II.3.4. Automaty do lodów

W 2019 r. nadzorowano 9 obiektów (2018 r. - 8), skontrolowano 9 zakładów 100% (2018 r. – 88%). Przeprowadzono 10 kontroli. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 7 zakładach 77,7% (2018 r. – 75%), z czego 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, co stanowi 14,3% (2018 r. – 16,6%). Stwierdzono brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i sprzętu oraz żywność narażona na zanieczyszczenia zewnętrzne. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,-zł. Wydano 3 decyzje administracyjne. W tej grupie 9 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP i wdrożony system HACCP.

II.3.5. Ciastkarnie

W 2019 r. nadzorowano 8 obiektów (2018 r.- 6), skontrolowano 8 zakładów, co stanowi 100% (2018 r. - 100%). Przeprowadzono 11 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 5 zakładach 62,5% (2018 r. - 100%), z czego 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami. Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 20% (2018 r. - 0%). Stwierdzono zły stan sanitarno – techniczny sufitu w pomieszczeniu produkcyjnym oraz narażenie żywności na zanieczyszczenia zewnętrzne i wewnętrzne.

Wydano 8 decyzji administracyjnych. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 100,- zł. oraz skierowano do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej w związku z brakiem złożonego wniosku o wpis i zatwierdzenie zakładu. W tej grupie 8 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP i wdrożony system HACCP.

II.3.6. Sklepy spożywcze i supermarkety

W 2019 r. nadzorowano 430 obiektów (2018 r. - 447), skontrolowano 304 zakładów 71% (2018 r. – 71%). Przeprowadzono 402 kontroli, w tym 15 kontroli interwencyjnych. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 250 zakładach 58% (2018 r. - 60%), z czego 59 zakładów uznano za niezgodne z wymaganiami. Wskaźnik obiektów niegodnych wyniósł 23,6% (2018 r. - 22%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- artykuły spożywcze po upływie terminu/daty przydatności do spożycia;

- przerwany łańcuch chłodniczy środków spożywczych łatwo psujących się;
- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń;
- brak segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych oraz brak rozdzielczości sprzedaży;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych;
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami;
- brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej pracowników;
- brak identyfikacji źródła pochodzenia na wprowadzane do obrotu artykuły spożywcze;
- brak zapisów w rejestrach z monitoringu temperatury oraz dobrej praktyki higienicznej.

Nałożono 72 mandaty karne na kwotę 11450,- zł. Wydano 125 decyzji administracyjnych, z których 1 dotyczyła zawieszenia działalności ze względu na samowolne poszerzenie zakresu działalności. W związku z powyższą nieprawidłowością skierowano do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej.

W tej grupie 430 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, a 74 wdrożony system HACCP.

II.3.7. Piekarnie

W 2019 roku nadzorowano 11 obiektów (2018 r.- 12), skontrolowano 11 piekarni 100% (2018 r. - 92%). Przeprowadzono 15 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 11 piekarniach 100% (2018 r. - 92%), z czego 5 piekarni uznano za niezgodne z wymaganiami, co stanowi 45,5% (2018 r.- 9%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu;
- niewłaściwe postępowanie z odpadami;
- niewłaściwe oznakowanie środków spożywczych;
- artykuły spożywcze po upływie terminu/daty przydatności do spożycia;
- brak na bieżąco prowadzonych zapisów i rejestrów wynikających z systemu GHP i systemu HACCP;
- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją GHP a realizacją jej postanowień;
- brak zachowania segregacji w chłodniach;
- żywność narażona na zanieczyszczenia zewnętrzne.

Nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1000,- zł. Wydano 4 decyzje administracyjne. W tej grupie 11 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP i wdrożony system HACCP.

Większość uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli w poszczególnych grupach obiektów wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze

spożywcym, braku środków finansowych lub nadmiernej oszczędności, braku wdrożenia systemu HACCP oraz nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.

II.4. Stan sanitarny środków transportu żywności

W roku 2019 skontrolowano 62 środki transportu, w tym 42 środki transportu stanowiące samodzielny, pojedynczy zakład, należące do osób prywatnych i firm transportowych. Pozostałe 20 środki transportu należały do zakładów będących pod nadzorem PIS. Wydano 47 decyzji zatwierdzających środki transportu do przewozu artykułów spożywczych.

II.5. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2019 roku pobrano 311 próbek środków spożywczych, 7 próbek przedmiotów użytku i 3 próbki kosmetyków do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli, monitoringu oraz próbki do badań laboratoryjnych wspólnych w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Badania żywności prowadzono w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych i chemicznych. Badano także materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki. Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek na rok 2019 zaplanowano 124 próbki do badań w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych oraz 189 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Poza planem pobrano 13 próbek, w tym 10 próbek środków spożywczych i 3 próbki kosmetyków. Jedna próbka została zdyskwalifikowana z uwagi na podanie niższej zawartości tłuszczu przez producenta, natomiast 13 próbek opatrzone uwagami, które dotyczyły błędnego oznakowania oraz przekroczenia kryteriów mikrobiologicznych. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego.

Tabela 5 – Liczba zbadanych, w tym zdyskwalifikowanych próbek w 2019 r.

Badanie w kierunku zanieczyszczeń	Liczba próbek				
	pobranych	zdyskwalifikowanych/opatrzonych uwagą	krajowe	import	UE
chemicznych	124 plan w tym : 7 PU	1 zdyskwalifikowana 6 opatrzonych uwagą	77	27	20
	6 poza planem	-	5	-	1
mikrobiologicznych	184 plan	7 opatrzonych uwagą	139	-	45
	7 poza planem	-	6	-	1

We wszystkich stwierdzonych niezgodnościach postępowano zgodnie z „Algorytmem postępowania z próbkami żywności i przedmiotami użytku oraz wynikami badania próbek”, tzn. przekazywano wyniki badań odpowiednio do właściwego terenowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego /Powiatowego Lekarza Weterynarii nadzorującego zakład produkcyjny oraz do zakładu, w którym pobierano próbki.

Zgodnie z rocznym planem poboru próbek pobrano 4 próbki środków spożywczych do badań laboratoryjnych w kierunku GMO tj. 1 próbkę produktu z grupy „produkty i wyroby przemysłu piekarskiego”, 1 próbkę produktu z grupy „kukurydza i przetwory”, 1 próbkę produktu z grupy „galanteria ciastkarska”, zawierającą w składzie mąkę kukurydzianą lub sojową, potencjalnie wyprodukowaną z GMO oraz 1 próbkę z grupy „mrożone warzywa”. W powyższych próbkach nie stwierdzono obecności organizmów zmodyfikowanych genetycznie. Ze względu na oznaczoną ilość GMO produkty nie wymagały oznakowania.

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1830/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r., dotyczącym możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie, oznakowania wymagają produkty zawierające GMO w ilości większej niż 0,9%.

II. 6. Suplementy diety

W trakcie kontroli sanitarnych sprawdzano prawidłowość znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia i żywności wzbogaconej. Oceniono oznakowanie 29 suplementów diety, w tym 16 oferowanych do sprzedaży przy użyciu stron internetowych, 25 żywności wzbogaconej oraz 2 środki spożywcze specjalnego przeznaczenia.

Stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu 1 suplementu diety tj.: nie podano porcji produktu zalecanej do spożycia w ciągu dnia. W związku z tym wysłano pismo informujące do terenowo właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie z/s w Chylicach. W znakowaniu 6 suplementów diety stwierdzono niezgodności z Uchwałami Zespołu do Spraw Suplementów Diety. Jeden przypadek dotyczył braku rekomendowanego ostrzeżenia odnośnie witaminy D, natomiast w 5 przypadkach – zawyżonej zawartości beta alaniny oraz braku rekomendowanego ostrzeżenia w produktach zawierających beta alaninę.

Na terenie objętym nadzorem PPIS w Pile zlokalizowany jest 1 zakład zatwierdzony do prowadzenia działalności w zakresie produkcji i konfekcjonowania suplementów diety. W niniejszym zakładzie w 2019 roku nie prowadzono działalności produkcyjnej oraz konfekcjonowania suplementów diety. Aktualnie w zakładzie odbywa się rozlewanie Aethylum Chloratum pod nadzorem Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego. W rejestrze zakładów wpisany jest 1 podmiot, prowadzący działalność w zakresie sprzedaży internetowej „na odległość” m.in. suplementów diety oraz 2 podmioty posiadają nick allegro, które prowadzą sprzedaż internetową przez portal Allegro.

W ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych 8 próbek suplementów diety, 6 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia oraz 2 próbki żywności

wzbogaconej w kierunku znakowania i badania witamin, składników mineralnych i kwasów tłuszczowych. Pobrano 1 próbkę suplementu diety w kierunku WWA. Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano także 41 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia, w tym: 30 w kierunku mikrobiologicznym, 3 w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia, 4 w kierunku azotanów, 2 w kierunku alkaloidów tropanowych oraz 2 w kierunku estrów 3-MCPD i glicydotu.

Jeden suplement diety został zdyskwalifikowany, z uwagi na zawartość tłuszczu. Dwa środki spożywcze specjalnego przeznaczenia zostały opatrzone uwagą. Niniejsze nieprawidłowości opisane są powyżej w części dotyczącej: „Jakości zdrowotnej krajowych środków spożywczych”.

II. 7. Działania w ramach systemu RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) to system wczesnego ostrzegania o bezpośrednim lub pośrednim zagrożeniu dla zdrowia ludzi, pochodzącym z żywności lub pasz. System ten służy ochronie konsumenta przed niebezpieczną żywnością stanowiącą zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi i zaliczany jest do systemu bezpieczeństwa żywności, jako jeden z jego elementów. Został ustanowiony przez Rozporządzenie (WE) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile otrzymał 17 powiadomień o niebezpiecznej żywności i paszach. Przesłane powiadomienia ze względu na rodzaj, podzielone były na alarmowe (13) i informacyjne (4).

Powiadomienie alarmowe oznacza powiadomienie o zagrożeniu, które wymaga natychmiastowego działania. Najczęściej dotyczy przypadków, gdy niebezpieczna żywność może spowodować wystąpienie groźnych konsekwencji zdrowotnych lub nawet śmierć albo przejściowe niepożądane skutki zdrowotne.

Powiadomienie informacyjne oznacza powiadomienie o zagrożeniu, które nie wymaga natychmiastowego działania. Ten rodzaj powiadomień stosuje się w sytuacji, gdy produkt dla którego zidentyfikowano ryzyko nie wymaga szybkiego działania, np. dlatego, że dany produkt nie jest już dostępny na rynku w momencie zgłoszenia.

Środki spożywcze przesyłane do powyższego systemu kwalifikowane były do oceny wysokiego ryzyka na podstawie kryteriów mikrobiologicznych oraz zanieczyszczeń chemicznych i fizycznych. Przedmiotem powiadomień były:

- *produkty spożywcze, w tym suplementy diety*: wafle kukurydziane, rodzynki, żytnie płatki błyskawiczne, mięso mrożone, seler korzeniowy, metka łososiowa, kebab wołowo-indyczy, gorczyca biała, elementy drobiowe, biszkopty z nadzieniem, woda źródlana, ser żółty, propolis-F;
- *wyroby do kontaktu z żywnością* (produkty z włókna bambusowego, pojemniki Bambo).

Najczęściej występujące zanieczyszczenia: chemiczne - przekroczenie dopuszczalnych zawartości związków chemicznych; mikrobiologiczne - obecność bakterii; zanieczyszczenie fizyczne - obecność ciał obcych oraz zmienione cechy organoleptyczne.

Przeprowadzono 29 kontroli w zakładach wskazanych w listach dystrybucyjnych oraz przekazano 6 informacji telefonicznie podmiotom wskazanym w listach dystrybucyjnych, o kwestionowanych produktach. Przeprowadzone kontrole sanitarne oraz uzyskane informacje na piśmie wykazały, że produkty kwestionowane zostały wycofywane z obrotu zgodnie z własną procedurą o wycofaniu produktu niebezpiecznego, bądź już wcześniej zostały sprzedane indywidualnym klientom. Również we własnym zakresie podmioty podejmowały działania polegające na wcześniejszym wycofywaniu z obrotu produktów niebezpiecznych, zgodnie z własnymi procedurami po otrzymaniu informacji z centrali bądź od producentów. W sporadycznych przypadkach w zakładach wywieszane były informacje dla klientów o możliwości zwrotu kwestionowanego towaru.

Nadto otrzymano pismo od Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, w związku z nadesłaną informacją od Głównego Inspektora Sanitarnego, dotyczące skażenia glikolem etylenowym owoców sprzedawanych w jednej z sieci sklepów. Przeprowadzono kontrole sanitarne interwencyjne w sieci sklepów w celu wyjaśnienia powyższych nieprawidłowości. W toku kontroli ustalono, iż kierownicy sklepów byli powiadamiani o potencjalnym zagrożeniu. W związku z tym zwracali szczególną uwagę na strefę stoiska owocowo-warzywnego.

W związku z przesłanymi powiadomieniami RASFF w 2 przypadkach przekazano do rozpatrzenia sprawę Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii, z uwagi na właściwość organu.

Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych i stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

Z uwagi na ważność funkcjonującego systemu RASFF, na bieżąco prowadzone były szkolenia wewnętrzne pracowników z zakresu procedur postępowania z żywnością o niewłaściwej jakości zdrowotnej.

II.8. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W okresie grzybobrania sprawowano nadzór nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami grzybowymi. Prowadzone były dyżury grzyboznawcy i klasyfikatora, którzy

udzielali porad indywidualnym osobom odnośnie przynależności gatunkowej grzybów oraz zasad prawidłowego ich zbierania. Udzielono 17 porad w sprawie rozpoznania przynależności gatunkowej grzybów świeżych. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących wprowadzania do obrotu grzybów świeżych i suszonych. W okresie grzybobrania, na holu siedziby stacji prezentowana była wystawa grzybów jadalnych oraz wyświetlana była prezentacja multimedialna dotycząca zasad prawidłowego zbierania grzybów świeżych i postępowania w razie pojawienia się zatruc grzybami. Nadto pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia wraz z przedstawicielem Lasów Państwowych uczestniczyli w zorganizowanej akcji pod nazwą: "Senior w lesie grzyby niesie" w Klubie Turystyki Motocyklowej i rozpoznawali przynależność gatunkową grzybów zebranych przez seniorów. Na stronie internetowej PSSE w Pile dostępne są informacje dotyczące podstawowych zasadach bezpieczeństwa dla osób zbierających i spożywających grzyby, zasad wprowadzania do obrotu handlowego grzybów świeżych oraz podane były informacje na temat planowanych w 2019 r. kursów dla kandydatów na grzyboznawców i klasyfikatorów grzybów. Nadto z okazji 100-lecia Służb Sanitarnych w Polsce zorganizowano w siedzibie PSSE w Pile Dni Otwarte podczas których prowadzone były wykłady na temat „Bezpiecznego grzybobrania”.

II.9. Nadzór nad przedmiotami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku

W powiecie pilskim nadzorem objęte były 2 wytwórnie przedmiotów użytku oraz 46 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Łącznie przeprowadzono 9 kontroli, z czego 6 zakładów sklasyfikowano, które uzyskały ocenę zgodną z wymaganiami. Stwierdzono, że zakłady posiadają wymaganą dokumentację na wprowadzane do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. W ramach funkcjonowania systemu RASFF do Sekcji Higieny Żywności i Żywienia przesłano 1 powiadomienie informacyjne, dotyczące pojemnika „BAMBO Natural” oraz 1 powiadomienie alarmowe w sprawie „Kubka bambusowego”. Powyższe wyroby pochodziły z Chin. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono na stanie przedmiotowych wyrobów.

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych 7 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 2 próbki wyrobów szklanych (kryształ, kieliszki do wódki), 2 próbki wyrobów ceramicznych dekorowanych w obszarze obrzeża (kubki), 2 próbki wyrobów z melaminy (zestawy sztućców) oraz 1 próbkę materiałów z tworzyw sztucznych (kubki do napojów). Pobrane próbki nie były kwestionowane w zakresie badanych parametrów.

II.10. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W roku sprawozdawczym 2019 objęto nadzorem 36 obiektów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne, w tym 30 sklepów, 5 hurtowni oraz 1 zakład zakwalifikowany jako zakład produkcji kosmetyków z udziałem lawendy (kontrola przeprowadzona w związku ze złożoną interwencją, która wykazała iż podmiot nie prowadzi działalności związanej z produkcją produktów kosmetycznych).

Ogółem przeprowadzono 25 kontroli w miejscach obrotu produktami kosmetycznymi (sklepy i hurtownie), podczas których przeprowadzono 5 ocen zgodności oznakowania opakowania jednostkowego produktu kosmetycznego, w tym zgodności oświadczeń z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. Oceniano różne formy oświadczeń umieszczanych na opakowaniach produktów kosmetycznych w zakresie ich zgodności z kryteriami, dotyczącymi uzasadnień określonych w rozporządzeniu (WE) nr 655/2013, których niezgodności ze wspólnymi kryteriami mogłyby mieć niekorzystne skutki dla zdrowia konsumentów. W 4 przypadkach zakwestionowano oświadczenia umieszczone na etykiecie, gdyż sugerowały działanie lecznicze. W powyższych sprawach przesłano pisma informujące do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, właściwego ze względu na lokalizację producenta/dystrybutora przedmiotowych produktów, celem wykorzystania służbowego. W kontrolowanych zakładach (sklepach i hurtowniach kosmetycznych) nie stwierdzono w sprzedaży produktów kosmetycznych testowanych na zwierzętach.

Ogółem przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne, z tego jedną kontrolę w hurtowni kosmetycznej, a drugą u właściciela gospodarstwa rolnego „Lawendowy Len”. Interwencja w hurtowni dotyczyła nieprzestrzegania przepisów prawnych w zakresie znakowania produktów kosmetycznych (na miejscu konfekcjonowanych). W ramach kontroli dokonano oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego produktu kosmetycznego z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. Powyższa kontrola sanitarna wykazała nieprawidłowe znakowanie na etykiecie - mało widoczna czcionka, trudna do odczytania. Natomiast druga interwencja odnosząca się do produkcji kosmetyków w gospodarstwie rolnym nie potwierdziła się, gdyż właściciel gospodarstwa nie prowadzi działalności związanej z produkcją produktów kosmetycznych.

Śledzono również strony internetowe z ofertami sprzedaży produktów kosmetycznych na terenie powiatu pilskiego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tej formie sprzedaży produktów kosmetycznych.

W ramach urzędowej kontroli pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych 2 próbki produktów kosmetycznych dla dzieci pochodzące z Unii Europejskiej (masło natłuszczające i krem). Natomiast w kierunku zanieczyszczeń

chemicznych pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę - wybielacz do zębów. Pobrane próbki były niekwestionowane.

W ramach unijnego systemu RAPEX w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów kosmetycznych w roku 2019 r. otrzymano 2 powiadomienia o umieszczeniu, w tym systemie trzech notyfikacji, dotyczących obecności w obrocie produktów kosmetycznych (w sieci ogólnopolskiej), uznanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. W związku z powyższym przeprowadzono 3 kontrole (2 w sklepach kosmetycznych i 1 w hurtowni) - nie stwierdzono w obrocie handlowym notyfikowanych w systemie RAPEX produktów kosmetycznych.

II.11. Ocena sposobu żywienia

Żywienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy żywienia dla określonych środowisk (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach, przedszkolach i żłobkach, na obozach i koloniach, pensjonariuszy domów opieki społecznej).

W 2019 roku oceniono sposób żywienia w 105 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceny żywienia dokonano na podstawie jadłospisów dekadowych w stołówce żłobka, w stołówkach przedszkoli i szkół; w stołówkach na koloniach i obozach, bursach i internatach; w bloku żywieniowym dziennego domu opieki społecznej; Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR – MARKOT; w bloku żywieniowym w szpitalu w systemie cateringowym; w zakładzie usług cateringowych. Podczas prowadzonego nadzoru nad jakością posiłków sprawdzano realizację rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W 6 palcówkach oświatowych stwierdzono zbyt małą ilość serwowanych porcji ryby w tygodniu, brak warzyw lub owoców w każdym posiłku oraz niedostateczna ilość porcji mleka lub produktów mlecznych. Dodatkowo podczas oceny jadłospisów w 2 obiektach żywiących dzieci podczas kolonii letnich zalecono przestrzegać podawanie porcji ryby w tygodniu oraz porcji warzyw lub owoców do każdego posiłku. Informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach przekazywano kierownictwu zakładów. Zalecono aby dostosować jadłospis do wymogów ww. rozporządzenia.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną w bloku żywieniowym przedszkola w związku z powziętą informacją dotyczącą złej jakości posiłków. Podczas kontroli dokonano oceny teoretycznej jadłospisu. Powyższa interwencja okazała się bezzasadna.

W niektórych szkołach oprócz obiadów prowadzone było dożywianie finansowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej w formie kanapki, jogurtu, herbaty.

Ponadto zwracano szczególną uwagę na wyszczególnianie składników alergicznych w potrawach w ocenianych jadłospisach.

II.12. Informacja o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, środkami masowego przekazu

W roku sprawozdawczym współpracowano z:

1. Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcją Ochrony Środowiska w ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono 2 kontrole, podczas 1 kontroli przedstawiciele PIS pobrali do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności truskawki świeże w kierunku obecności metali szkodliwych dla zdrowia, natomiast przedstawiciele IOŚ pobrali do badań próbkę gleby na zawartość metali ciężkich i minerałów (azot, fosfor, potas). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.
2. Powiatowym Inspektoratem Weterynarii zgodnie z zawartym porozumieniem ramowym o współdziałaniu i współpracy pomiędzy inspekcjami, przeprowadzono 16 wspólnych kontroli w zakładach objętych nadzorem tj.: w gorzelniach, sklepach mięsno-wędliniarskich i marketach. Dodatkowo w okresie przedświątecznym wspólnie skontrolowano 2 stoiska ze sprzedażą ryb żywych na targowisku miejskim i 2 markety. W trakcie jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na przerwaniu ciągłości łańcucha chłodniczego oraz narażenia żywności sprzedawanej luzem na zanieczyszczenia zewnętrzne. Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200,00,- zł i wszczęto postępowanie administracyjne. W roku sprawozdawczym na bieżąco przekazywano informacje w zakresie wykazu wspólnie nadzorowanych obiektów oraz spraw dotyczących zakładów, które podlegały organowi PIW w celu podejmowania działań zgodnie z kompetencjami.
3. Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy w ramach współpracy przeprowadzono 1 kontrolę. Skontrolowano hurtownię rybną, w której nie stwierdzono nieprawidłowości.
4. Środkami masowego przekazu

Na stronie internetowej stacji umieszczono informacje dotyczące:

- produkcji podstawowej - zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych sanitarnych podczas uprawy, skupu i transportu surowców roślinnych;
- importu żywności pochodzenia niezwierzęcego oraz obowiązku stosowania systemu TRACES-NT przez importerów żywności - link Głównego Inspektora Sanitarnego;
- kursów dla kandydatów na grzyboznawcę i klasyfikatora grzybów.

III. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

W 2019 r. powiat pilski zamieszkiwało poniżej 137 tys. mieszkańców, blisko 100 % mieszkańców korzysta lub ma możliwość korzystania z wody dostarczanej przez wodociągi publiczne. Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności jest ujmowana z ujęć podziemnych czwarto – i trzeciorzędowych, zlokalizowanych w większości na terenach oddalonych od zabudowań, w obszarze lokalizacji ujęć nie występują źródła zanieczyszczenia mogące powodować pogorszenie jakości wody, grunty są użytkowane wyłącznie do celów związanych z eksploatacją ujęć wody. Wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej są ogrodzone, zagospodarowane, zamykane i oznakowane tablicą informacyjną o ujęciu wody i o zakazie wstępu osób nieupoważnionych, w pojedynczych przypadkach zainstalowany jest monitoring elektroniczny, czujniki dotykowe lub dozór fizyczny. Studnie są szczelnie zamykane pokrywami, wentylacja ujęć zabezpieczona jest w każdym przypadku daszkiem. W powiecie pilskim nie ma wyznaczonych stref ochrony pośredniej dla ujęć wody. Urządzenia wodne są na bieżąco konserwowane, studzienki kontrolne utrzymane czysto, włązy i obudowy szczelne w dobrym stanie technicznym.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019 poz. 1437 ze zm.) zbiorowe zaopatrzenie w wodę jest zadaniem własnym gminy. Na terenie powiatu pilskiego od kilku lat funkcjonuje 8 wodociągów, gdzie za zaopatrzenie w wodę odpowiadają inne podmioty. Są to m.in. wodociągi: Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Łobżenicy, Centrum Konferencyjnego „Geovita” w Pile, baru „Stary Młyn” w Pile, Ośrodka „Piachy w Pile i od 2015 r. wodociąg zaopatrujący budynek główny „Ars Medical” sp. z o.o. w Pile, który jest głównym źródłem wody dla szpitala (rezerwowym jest wodociąg publiczny w Pile). W grupie tej ubył wodociąg Spółdzielni Mieszkaniowej Wyrzysk oraz wodociąg zakładowy „Farmutil HS” w Śmiłowie, który został wyłączony z eksploatacji na czas kapitalnego remontu.

Skontrolowano wszystkie urządzenia wodociągowe. Na terenie powiatu pilskiego nie funkcjonują studnie publiczne.

III.1. Ocena jakości wody

W 2019 roku ocenie podlegała woda z wodociągów publicznych produkujących wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi i wodociągów zakładowych produkujących wodę do celów

własnej działalności gospodarczej związanej z m.in. produkcją żywności, przeznaczoną do spożycia przez ludzi, na zaopatrzenie budynku służby zdrowia. Badania próbek wody przeprowadzane były w akredytowanym laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile. Na podstawie wyników kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej jakości wody prowadzonych na bieżąco stwierdza się, że woda spełnia wszystkie warunki mikrobiologiczne, chemiczne i fizyczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

III.2. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę

III.2.1. Wodociągi o produkcji 10 000 – 100 000 m³/dobę

Wodociągiem o największej wydajności na terenie powiatu pilskiego jest wodociąg zaopatrujący miasto Piłę. Zaopatruje miasto Piłę oraz osiedla włączone w granice miasta tj.: Osiedle Motylewo i Kalina, jedynie Osiedle Gładyszewo posiada swój własny wodociąg. Wodociąg publiczny Piła zasilany jest wodą ujmowaną z 2 ujęć wody zasilanych z 11 studni wierconych, ujmujących wody z formacji czwartorzędowej o zasobach eksploatacyjnych zatwierdzonych przez Wojewodę Wielkopolskiego, o głębokościach między 68 m a 104 m zlokalizowanych w Dobrzycy oraz na terenie Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Wałeckiej. Każda ze studni posiada własną, oznakowaną strefę ochronną zabezpieczoną płotem aluminiowym z czujnikami ruchu, zamykanym na kłódkę. Studnie posiadają szczelnie zamykane włązy uniemożliwiające dostęp osób postronnych.

Wodociąg publiczny Piła przeprowadza stałą dezynfekcję wody podchlorynem sodu z chlorowni z automatycznym podajnikiem chloru; monitorowanie ilości chloru odbywa się elektronicznie w sposób ciągły, a wynik wyświetlany jest na tablicy synoptycznej w pomieszczeniu dyżurnym maszynistów. W 2019 r. przeprowadzono kontrolę sanitarną wodociągu oraz pobrano do badania próbki wody. Ocena roczna wodociągu publicznego – dobry, woda przydatna do spożycia.

Tabela 6. *Próbki pobrane do badań w pilskim wodociągu*

Liczba badań			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
			odpowiadająca wymaganiom	warunkowo odpowiadająca	nie odpowiadająca wymaganiom
Rodzaj kontroli	zbadanych ogółem	nie odpowiadających			
Kontrola urzędowa	40	0	73,3	0	0
Kontrola wewnętrzna	40	0			

III.2.2. Wodociągi o produkcji 100 – 1000 m³/dobę

W ewidencji 27 wodociągów, w tej grupie na skutek zwiększenia produkcji wody dodano 2 wodociągi publiczne: Niezychowo gm. Białośliwie oraz Dębno gm. Łobzenica, które zwiększyły produkcję wody. W 2019 r. przeprowadzono kontrolę sanitarną wszystkich wodociągów oraz przebadano próbki wody w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej.

Tabela 7. Próbkę pobrane do badań w tej grupie wodociągów

Liczba badań			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
Rodzaj kontroli	zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadająca wymaganiom	warunkowo odpowiadająca	nie odpowiadająca wymaganiom
Kontrola urzędowa	146	5	56,49	0	0
Kontrola wewnętrzna	216	10			

Badane próbki wody spełniały wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wyjątkiem:

- wodociągu publicznego Wysoka: stwierdzano pojedyncze kolonie bakterii grupy coli, których przekroczenie trwało 30 dni,
- wodociągu publicznego Osiek gm. Wyrzysk: stwierdzano pojedyncze kolonie bakterii grupy coli, których przekroczenie trwało 6 dni oraz przerost ogólnej liczby bakterii, przekroczenie trwało w 1 przypadku 46 dni oraz w 1 przypadku 48 dni,
- wodociągu publicznego Młotkowo gm. Wysoka: stwierdzono pojedyncze kolonie bakterii grupy coli, których przekroczenie trwało 32 dni.

Zarządca wodociągu w każdym przypadku niezwłocznie powiadamiany o stwierdzonym przekroczeniu, podejmował działania mające na celu poprawę jakości wody, podany czas przekroczenia to okres od momentu stwierdzenia przekroczenia do potwierdzenia skuteczności prowadzonych działań naprawczych wynikami badanych próbek wody. Ogólna ocena roczna wodociągów – dobra oraz końcowa ocena jakości wody dobra.

III.2.3. Wodociągi o produkcji do 100 m³/dobę

W ewidencji 15 wodociągów, z grupy tej przeniesiono 2 wodociągi, które zwiększyły produkcję wody (wyżej wymienione).

Tabela 8. Próbkę pobrane do badań w tej grupie wodociągów

Liczba badań			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
Rodzaj kontroli	zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadająca wymaganiom	warunkowo odpowiadająca	nie odpowiadająca wymaganiom
Kontrola urzędowa	38	2	6,5	0	0
Kontrola wewnętrzna	59	5			

W badaniach próbek pobranych z wodociągu publicznego Stare stwierdzano pojedyncze kolonie bakterii grupy coli, których przekroczenie trwało 14 dni oraz przerost ogólnej liczby bakterii, przekroczenie trwało 32 dni, do momentu potwierdzenia skuteczności prowadzonych niezwłocznie działań naprawczych. Ogólna ocena roczna wodociągów – dobra oraz końcowa ocena jakości wody dobra.

III.2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W grupie tej ujęto 8 wodociągów.

Wodociągi o produkcji do 100 m³/dobę

Tabela 9. Próbki pobrane do badań w tej grupie wodociągów

Liczba badań			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
Rodzaj kontroli	zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadająca wymaganiom	warunkowo odpowiadająca	nie odpowiadająca wymaganiom
Kontrola urzędowa	10	0	0,03	0	0
Kontrola wewnętrzna	16	3			

W badaniach próbek pobranych z wodociągu zakładowego Otylin gm. Białośliwie stwierdzono przekroczenie poziomu mętności, mimo podejmowanych różnorodnych działań naprawczych w kolejnych próbkach stwierdzano pogorszenie tego parametru, została podpisana umowa z firmą specjalistyczną na przeprowadzenie działań, które doprowadzą do poprawy estetyki wody (mętność powoduje nieswoisty wygląd wody). Działania naprawcze trwają od 28 października 2019 r. Ogólna ocena roczna wodociągów – dobra oraz końcowa ocena jakości wody dobra.

Wodociągi o produkcji od 101 - 1000 m³/dobę, w grupie tej zlikwidowano wodociąg zakładowy Spółdzielni Mieszkaniowej Wyrzysk, zaopatrzenie mieszkańców w wodę przejął wodociąg publiczny Wyrzysk. Ogólna ocena roczna wodociągów – dobra oraz końcowa ocena jakości wody dobra.

Tabela 10. Próbki pobrane do badań w tej grupie wodociągów

Liczba badań			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
Rodzaj kontroli	zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadająca wymaganiom	warunkowo odpowiadająca	nie odpowiadająca wymaganiom
Kontrola urzędowa	1	0	0	0	0
Kontrola wewnętrzna	6	0			

Wodociągi o produkcji od 1001 – 10 000 m³/dobę,

Tabela 11. Próbki pobrane do badań w tej grupie wodociągów

Liczba badań			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
Rodzaj kontroli	zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadająca wymaganiom	warunkowo odpowiadająca	nie odpowiadająca wymaganiom
Kontrola urzędowa	3	0	0	0	0
Kontrola wewnętrzna	23	0			

Ogólna ocena roczna wodociągów – dobra oraz końcowa ocena jakości wody dobra.

Podsumowanie

Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane; a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.

Dane dotyczące 3 wodociągów z powiatu pilskiego od 2008 r. i jednego wodociągu od 2020 r. są corocznie raportowane do komisji Unii Europejskiej; są to wodociągi publiczne: Piła, Łobżenica, Nowa Wieś Ujska i Wyrzysk, ze względu na wielkość dobowej produkcji wody lub liczbę mieszkańców korzystających z danego wodociągu. Dane te za pośrednictwem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego trafiają do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, który przygotowuje informacje dla ministerstw oraz komisji europejskich o jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie Polski. Dane dotyczące wszystkich pozostałych wodociągów raportowane są raz na 3 lata.

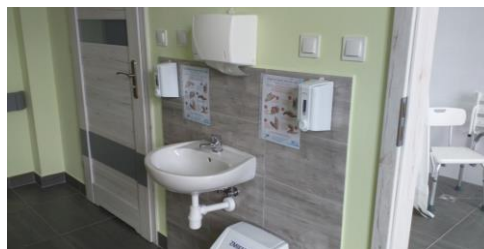
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

IV.1. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2019 r. zarejestrowano 8 obiektów, przybył 1, skontrolowano 2. Stan sanitarno-techniczny obiektów dobry.

IV.1.1. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile – 4 pomieszczenia dla mężczyzn, 1 dla kobiet, 1 dla osób poniżej 18 roku życia; łącznie 18 miejsc. Obiekt dysponuje własną pralnią, pensjonariusze otrzymują: mężczyźni koszulę, kobiety koszulę i szlafrok; każdemu proponowana jest szczoteczka do zębów wraz z pastą oraz obuwie jednorazowe; napoje: kawa, herbata lub woda podawane są naczyniach jednorazowego użytku. Zatrudnieni są: 8 opiekunów, 6 – 8 lekarzy, psycholog, terapeuta i pedagog; Obiekt przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych, czynny całą dobę, stan sanitarno – techniczny dobry.

IV.1.2. Dzienny Dom Pomocy – Dom Seniora w Róży Wielkiej gm. Szydłowo - nowouruchomiony obiekt w wyremontowanym budynku po szkole podstawowej. Jest to miejsce przeznaczone dla emerytów, rencistów, osób niepełnosprawnych, ubogich; wydawane są tu śniadania i obiady. Pomieszczenia: 1 sala zajęciowa na 15 osób, pokój terapii indywidualnej, pokój rehabilitacji fizycznej 93 rowery stacjonarne, bieżnia, 5 retorów, 10 materacy, łożko do masażu. Obiekt czynny w dni robocze od 7³⁰ do 15³⁰. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny bardzo dobry.

Rysunek 1. Dzienny Dom Pomocy – Dom Seniora w Róży Wielkiej gm. Szydłowo

IV.3. Hotele – w ewidencji 8 obiektów stan bez zmian; wszystkie skontrolowane, przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych. Wszystkie zlokalizowane w miastach zaopatrzone w wodę bieżącą z wodociągów publicznych; zlokalizowane na wsiach, ścieki odprowadzają do

zbiorników bezodpływowych, posiadają umowy z uprawnionymi podmiotami na ich wywóz. Posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych, postępowanie z bielizną brudną i czystą prawidłowe, pranie odbywa się w pralniach własnych lub zewnętrznych; kołdry i poduszki – postępowanie jak z bielizną – najczęściej prane i dezynfekowane 1 x w roku, materace są dezynfekowane 1 x w roku. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry.

Największym hotelem jest „Gromada” w Pile – łącznie 286 miejsc noclegowych; wszystkie pokoje z węzłami sanitarnymi.

IV.4. Motele – w ewidencji 2 obiekty zlokalizowane w Pile, stan bez zmian, skontrolowano 2; motele są kategoryzowane. Zaopatrzenie w wodę bieżącą z wodociągu publicznego, odprowadzenie do sieci kanalizacyjnej publicznej. Motele posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych. Postępowanie z bielizną brudną i czystą prawidłowe, pranie odbywa się w pralniach zewnętrznych; kołdry i poduszki – postępowanie jak z bielizną – najczęściej prane i dezynfekowane 1 x w roku, materace są dezynfekowane 1 x w roku. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry.

IV.5. Pensjonaty – w ewidencji 1 obiekt, pensjonat w Białośliwiu, który w 2018 r. zmienił użytkownika został zlikwidowany. Pensjonat w Pile skontrolowany, stan sanitarno – techniczny dobry.

IV.6. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – 30 obiektów, ubył 1, przybyły 2 obiekty (Dom Pielgrzyma w Skrzatuszu i Pokoje hotelowe w Miasteczku Krajeńskim). Skontrolowano 19, przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych. W grupie tej znajdują się m.in. pokoje hotelowe, ośrodki wypoczynkowe („Geovita w Pile, Malwa w Luchowie), dom pielgrzyma oraz gospodarstwa agroturystyczne). Zaopatrzenie w wodę wodociągową z wodociągów publicznych lub z ujęć własnych - gospodarstwa agroturystyczne. Odprowadzenie nieczystości do kanalizacji publicznej lub do zbiorników bezodpływowych. Odpady komunalne gromadzone w kontenerach lub pojemnikach i usuwane na bieżąco.

Ośrodek wypoczynkowy „Półwysep Sielanka” w Dźwiersznie Małym gm. Łobżenica – nowy obiekt od 2018 r., położony nad jeziorem Stryjewe z 700 m linią brzegową z plażą (brak kąpieliska), graniczący z lasem. Na terenie 50 stanowisk dla namiotów i przyczep campingowych oraz 2 domki dla 6 osób każdy; do dyspozycji boiska do siatkówki i piłki nożnej; wiata rekreacyjna, miejsce na ognisko; pomieszczenia sanitarne z toaletami, prysznicami i stanowiskiem mycia naczyń, stanowiska dla wędkarzy. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Rysunek 2. Ośrodek wypoczynkowy „Półwysep Sielanka” w Dźwiersznie Małym

Dom Pielgrzyma w Skrzatuszu ul. K. Kadrzyckiej 2 - mieści się w budynku wielokondygnacyjnym należącym do Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Wniebowzięcia NMP w Skrzatuszu. Działalność prowadzona jest całorocznie. Pielgrzymujący do dyspozycji mają 36 pokoi – maksymalna ilość miejsc to 98, tj. 18 pokoi 2 – osobowych, 10 pokoi 3 – osobowych oraz 8 pokoi 4 – osobowych; każdy z węzłem sanitarnym (prysznic, ustęp, umywalka, na podłogach i ścianach glazura). W pokojach wentylacja grawitacyjna, w węzłach sanitarnych wentylacja mechaniczna. Przy dwóch pokojach znajdują się łazienki dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na parterze przy recepcji znajdują się toalety ogólnodostępne: dla kobiet, mężczyzn i niepełnosprawnych. W budynku mieści się jadalnia, kaplica wewnętrzna oraz sala konferencyjna. W pobliżu Domu Pielgrzyma zlokalizowana jest herbaciarnia oraz sklepik i toalety ogólnodostępne dla kobiet, mężczyzn i niepełnosprawnych. Ręczniki, bielizna pościelowa, koce, kołdry i poduszki prane i dezynfekowane są w Pralni SONIA w Pile. Sprzątaniem zajmują się wolontariusze. Teren wokół obiektu utrzymany czysto.

Kontrole stanu sanitarno-porządkowego i technicznego obiektów nie wykazały nieprawidłowości, właściciele obiektów dbają o czystość obiektów oraz ich prawidłowy stan techniczny.

IV.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2019 roku w powiecie pilińskim pod nadzorem pozostawało 289 zakładów fryzjersko – kosmetycznych, w tej grupie zakładów rok rocznie następują znaczne zmiany. Skontrolowano 119 obiektów, w których przeprowadzono 131 kontroli sanitarnych; stan sanitarno – porządkowy zakładów dobry.

Tabela 12. Ilość zakładów w porównaniu z rokiem poprzednim

Typ zakładów	Rok	Stan na dzień 31.12.	Liczba		Przybyło	Ubyło
			obiektów skontrolowanych	przeprowadzonych kontroli		
Fryzjerskie	2018	110	30	31	12	11
	2019	105	38	42	3	8
Kosmetyczne	2018	96	28	31	19	7
	2019	96	40	45	9	9
Odnowy biologicznej	2018	26	10	10	4	2
	2019	27	13	15	2	1
Tatuażu	2018	3	3	3	3	1
	2019	4	4	4	1	0
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa	2018	58	27	27	4	4
	2019	57	24	25	2	3
Razem	2018	293	98	102	42	25
	2019	289	119	131	17	21

Tabela 13. Zakłady odnowy biologicznej w ewidencji PSSE w Pile

Typ zakładów	liczba obiektów w ewidencji	liczba obiektów skontrolowanych	liczba przeprowadzonych kontroli	liczba obiektów ze stwierdzonymi nieprawidłowościami
solaria	6	4	4	0
siłownie	1	1	1	0
fitness club	7	6	8	0
gabinety masażu	9	2	2	0
Inne: Roletic, fizjoterapia*	4	0	0	0

* fizjoterapia wchodząca w skład PWSZ w Pile, funkcjonują tu pracownie wykorzystywane są do celów dydaktycznych i komercyjnych.

Tabela 14. Rodzaj prowadzonej sterylizacji stosowanych narzędzi

Typ zakładów	Rok	Sterylizator kulkowy	Autoklaw	Chemiczna	Wykonywana przez firmę zewnętrzną
Kosmetyczne	2018	0	15	0	14
	2019	0	22	0	5
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa	2018	0	5	0	6
	2019	0	5	0	0

Zewnętrzna sterylizacja wykonywana w: Szpitalu Specjalistycznym w Pile – 2 przypadki; gabinet stomatologiczny – 1 przypadek i salon kosmetyczny – 2 przypadki. Pozostałe obiekty: stosują sprzęt jednorazowego użytku i kremy np. do zmiękczenia skórek; część zakładów posiada zezwolenia (i warunki lokalowe) do prowadzenia działalności więcej niż jednej, ale ogranicza się wyłącznie do działalności fryzjerskiej; w grupie tej znajdują się zakłady, w których oprócz działalności fryzjerskiej, w wydzielonym pomieszczeniu znajduje się łóżko solarium.

Rysunek 3. Zakład Fryzjersko – Kosmetyczny „Kapryśny Lok” w Białośliwiu

IV.8. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy zaliczono dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe.

IV.8.1. Dorce autobusowe – tylko w mieście 2 obiekty, oba skontrolowane. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne; są to dworce w Pile i Wyrzysku. Stan sanitarно – porządkowy i techniczny dworców dobry. Na dworcach funkcjonują poczekalnie i toalety dla podróżnych z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Odpady komunalne wywożone z obiektów na podstawie zawartej umowy.

IV.8.2. Dworce i stacje kolejowe – 5 obiektów, nadzorowi podlega 11 podmiotów, które prowadzą działalność na terenie dworca i poszczególnych stacji. Ogółem przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych. Na stacjach kolejowych poczekalnie i toalety typu toy-toy podlegają jednej firmie; natomiast pojemniki na odpady przed budynkiem i na peronach innej firmie kolejowej. Stan sanitarno – techniczny zadowalający; zawarte są umowy na odbiór odpadów; w pomieszczeniach dla pracowników woda bieżąca ciepła i zimna, odprowadzenie do kanalizacji. Na dworcu PKP w Pile działają 3 przedsiębiorstwa kolejowe – dworzec po kapitalnym remoncie. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny bardzo dobry. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych – windy. Podczas kontroli sanitarnej wydano zalecenie dotyczące odpadającej farby na suficie tunelu łączącego budynek dworca z miastem; zalecenie nie zostało wykonane (prace trwają), bowiem PKP opracowało plan kompleksowy modernizacji wszystkich przejść podziemnych – pod torami i łączącego miasto z budynkiem dworca; przewidywany termin zakończenia wszystkich robót to 2024 r. W ramach tego projektu mają być m.in. zamontowane windy na każdy peron, wybudowany nowy tunel łączący dworzec z drugą częścią miasta. Budynek stacji PKP w Starej Łubiance – zalecono usunięcie odpadającej farby na suficie w poczekalni; zalecenie wykonano, poczekalnia została odmalowana.

IV.9. Transport publiczny i specjalistyczne środki transportu

Skontrolowano łącznie 39 środków transportu publicznego, tj:

- 14 autobusów, stan sanitarno – techniczny i porządkowy dobry w tym:
 - 9 autobusów komunikacji miejskiej MZK w Pile; ogółem jest 51 autobusów, w tym 98% przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych; stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych środków dobry. Autobusy zakładów komunikacji miejskiej myte są wewnątrz codziennie natomiast z zewnątrz 1 x na 2 dni po zakończonym kursie lub częściej w miarę potrzeb. Czyszczenie parowe tapicerek autobusów przeprowadzane jest okresowo przez firmę zewnętrzną lub w miarę potrzeb. Odpady komunalne gromadzone są w workach foliowych a następnie wrzucane do kontenerów i odbierane przez uprawnioną firmę. Dla potrzeb kierowców na pętlach autobusowych ustawiono 9 toalet typu toy-toy, są one opróżniane i dezynfekowane przez firmę zewnętrzną 1 x w tygodniu.
 - 5 autobusów PKS komunikacji międzymiastowej – kompleksowe sprzątanie autobusów na zakończenie dnia odbywa się w bazie PKS w Pile przy ul. Przemysłowej, natomiast bieżące sprzątanie między kursami dokonuje osoba zatrudniona na dworcu PKS w Pile przy ul. Kwiatowej; w tym na dworcu PKS w Wyrzysku skontrolowano 1 autobus.
- 1 środek transportu do przewozu chorych, kierowca posiadał opracowane procedury m.in. sprzątania, postępowania po zainfekowaniu pojazdu płynami ustrojowymi, myte i sprzątane na bieżąco; wystawiono 2 opinie na ten typ transportu.

- 23 samochody do przewozu zwłok i szczątków. Kontrolowano karawany będące w dyspozycji zakładów pogrzebowych działających na terenie powiatu pilskiego oraz karawany z innych powiatów, które obsługują ekshumacje w przypadku wywożenia zwłok lub szczątków poza teren powiatu pilskiego. Stan sanitarno – porządkowy tych pojazdów nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- 1 tramwaj wodny, który jest w sezonie letnim atrakcyjnym uzupełnieniem transportu miejskiego autobusowego; stan sanitarno – porządkowy i techniczny bardzo dobry; wyprodukowany i wodowany w 2014 roku.

IV.10. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Ustępy publiczne — ogółem – 31 ustępów. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny zachowany. Znajdują się tylko w Pile.

IV.10.1. Stałe – skanalizowane – 4 ustępy, wszystkie skontrolowane, przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, obiekt w którym w roku 2018 stwierdzano uchybienia sanitarne zlikwidował swoją działalność w 2019 r.

IV.10.2. Tymczasowe nieskanalizowane – 27 ustępów : Zarząd Dróg i Zieleni w Pile wystąpił do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile o zaopiniowanie usytuowania przenośnych kabin sanitarnych przy cmentarzach oraz na terenach zielonych Piły. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w każdym roku opiniuje miejsca, w których mają zostać ustawione toy-toy – przenośne kabiny sanitarne. Są to: Park Miejski im. Stanisława Staszica w Pile, Park na Wyspie, Bulwary Chatellerault – ze ścieżkami pieszo – rowerowymi, okolice Muzeum Okręgowego, cmentarze pilskie (czynny i zabytkowe), boisko, plac zabaw, Miasteczko Ruchu Drogowego, parking dla TIR-ów. Serwisowane 2 razy w tygodniu w poniedziałki i piątki (kabiny na parkingu TIR-ów 1 raz tygodniu). Nieczystości płynne są wypompowywane z pojemnika znajdującego się w kabinie, która jest oczyszczona urządzeniem wysokociśnieniowym, suszona i spryskiwana preparatem odkażającym ”Premiere Plus X”. Po zakończonej dezynfekcji uzupełniany jest papier toaletowy. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny dobry.

IV.10.3. Ustępy ogólnodostępne – 17 ustępów, tylko w Pile (zlikwidowano 1 toaletę ogólnodostępną w Łobżenicy, przybyła 1 w Pile), skontrolowano wszystkie, przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno – porządkowy techniczny dobry.

IV.11. Kąpieliska śródlądowe

W sezonie kąpielowym od 15 czerwca do 15 września 2019 roku w ewidencji znajdowały się 2 kąpieliska raportowane do UE: „Płotki” i „Piaszczyste”, organizatorem kąpielisk jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile, ul. Bydgoska 76; klasyfikowane są jako doskonałe. Łącznie z kąpielisk zbadano 10 próbek wody: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem – 2 próbki;

w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie – 8 próbek; przeprowadzono 4 kontrole. Wydano 10 bieżących ocen jakości wody w kąpieliskach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. 2019 poz. 255). Stan sanitarno – porządkowy infrastruktury dobry. Jakość wody w kąpieliskach doskonała.

Kąpieliska są raportowane, informacje o jakości wody i infrastrukturze zamieszczane są corocznie w Serwisie kąpieliskowym Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na stronie europejskiej: <http://www.eea.europa.eu/themes/water/interactive/bathing/state-of-bathing-waters>

IV.12. Pływalnie

W 2019 roku w ewidencji znajdowały się 3 pływalnie kryte. Skontrolowano 2 pływalnie; pływalnia w Wyrzysku od 2016 roku w remoncie.

IV.12.1. Pływalnia „Relaks” w Kaczorach, ul. Dziembowska 22 - właścicielem jest Urząd Gminy Kaczory, ul. Dworcowa 22. Jest to basen wiejski, kryty, całoroczny, ogólnodostępny; *wylączony z eksploatacji od 01 do 31 lipca 2019 r.* Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg publiczny zarządzany przez Urząd Gminy Kaczory. Bieżący stan sanitarno-higieniczny obiektu dobry. Ocena roczna obiektu dobra.

Tabela 15. Liczba pobranych próbek wody:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek			
	2018 r.		2019 r.	
	bakteriologia	fizykochemia	bakteriologia	fizykochemia
Kontrola urzędowa	39	18	39	12
Kontrola wewnętrzna	104	92	99	88
Razem	143	110	138	100

Tabela 16. Liczba pobranych próbek wody w kierunku *Legionella sp.*:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek w kierunku <i>Legionella sp.</i>	
	2018 r.	2019 r.
Kontrola urzędowa	2	2
Kontrola wewnętrzna	30	32
Razem	32	34

IV.12.2. Park wodny - Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL w Pile, ul. Grottgera 4, który jest właścicielem obiektu. Jest to obiekt miejski, kryty, całoroczny, ogólnodostępny; *nieczynny*: od 02.09 - 20.09.2019 r. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg publiczny Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Pile. Bieżący stan sanitarno-higieniczny obiektu dobry. Ocena roczna obiektu dobra.

Tabela 17. Liczba pobranych próbek wody:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek			
	2018 r.		2019 r.	
	bakteriologia	fizykochemia	bakteriologia	fizykochemia
Kontrola urzędowa	66	29	83	30
Kontrola wewnętrzna	159	130	187	151
Razem	225	159	270	451

Tabela 18. Liczba pobranych próbek wody w kierunku Legionella sp.:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek w kierunku Legionella sp.	
	2018 r.	2019 r.
Kontrola urzędowa	4	3
Kontrola wewnętrzna	47	50
Razem	51	53

IV.13. Tereny rekreacyjne – w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 21 terenów rekreacyjnych. Ogółem skontrolowano 10 obiektów, przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych, stan sanitarno – porządkowy i techniczny dobry. W grupie terenów rekreacyjnych znajdują się piaskownice należące do 15 jednostek tj. do spółdzielni mieszkaniowych i jednostki samorządu terytorialnego oraz tereny wypoczynkowe z plażami nad dwoma kąpieliskami, które kontrowane były dwa razy w sezonie. Stan sanitarno – porządkowy dobry, piasek wymieniany jest w piaskownicach co najmniej 1 raz – wiosną.

Rysunek 4. Teren rekreacyjny w Pile

Zarejestrowane w tej grupie są tereny wypoczynkowe z plażami nad dwoma kąpieliskami kontrowane były dwa razy w sezonie.

Ośrodek Turystyczno – Wypoczynkowy „Płotki” koło Pily z kąpieliskiem nad jeziorem Płocie, czynny od 15 czerwca do 15 września każdego roku. Na terenie Ośrodka: murowana wiata z grillem i miejscem na ognisko, boisko do koszykówki, park linowy dla dzieci, ogrodzony plac zabaw dla dzieci, fitness na świeżym powietrzu, 2 boiska do piłki siatkowej plażowej, wypożyczalnia sprzętu wodnego, stacjonarne toalety damskie, męskie i dla niepełnosprawnych, uzupełnione toaletami tymczasowymi typu toy-toy oraz 34 domki, w tym 10 prywatnych. Plaża: ratownicy mają do dyspozycji torby ratunkowe, łódź motorową i 2 łódki wiosłowe; plaża bronowana jest 2 razy w tygodniu. Czyszczenia dna dokonali strażacy przed sezonem. Obiekt dobry.

Fitness na świeżym powietrzu w Pile ze ścieżkami zdrowia i stacjami wyposażonymi w różne urządzenia do ćwiczeń w parku przy ul. Ceglanej oraz przy placu zabaw przy ul. Śniadeckich; są to: równoważnie, zestawy do podciągania - drążek trzystopniowy dostosowany do wzrostu i możliwości ćwiczącego, przeplatanka - ścianka wspinaczkowa, urządzenia do ćwiczeń mięśni brzucha, dolnego odcinka grzbietu i pośladków (orbitrek, biegacz wolnostojący, trasa nożna, twister, wiosłarz, wahadło), płotki wielofunkcyjne - możliwość

pokonania płotków skacząc, przechodząc nad i pod płotkiem, obiegając slalomem. Obiekty bardzo dobre.

Park miejski im. Stanisława Staszica w Pile, jest to najstarszy park w Pile i jeden z najstarszych w Wielkopolsce, powstał pod koniec XIX wieku. W centralnej części staw z dwoma wyspami obok secesyjna, żelazna altana, przez park przepływa strumyk, przez który przerzucono, 6 mostków; 2 place zabaw dla dzieci, 2 fontanny, labirynt z żywopłotu; 4 toalety typu toy-toy czynne w okresie od kwietnia do końca października; na terenie parku 50 pojemników na odpady komunalne i 10 na psie odchody. Stan sanitarno – porządkowy całego terenu dobry.

Największym pilskim parkiem jest *śródmiejski Park na Wyspie*. W Parku organizowane są letnie koncerty muzyczne w muszli koncertowej i festyny. Sztuczny staw stał się matecznikiem ptactwa wodnego. W Parku istnieje duży plac zabaw dla dzieci, droga pieszo-rowerowa wzdłuż rzeki Gwda. Zorganizowano punkt czerpania wody zdatnej do spożycia. Jest tu przystań dla kajaków, łodzi i tramwaju wodnego Grandolina, który uzupełnia transport miejski w sezonie letnim. Przy fontannie tabliczka z informacją o zakazie kąpieli. Na terenie 7 toalet typu toy-toy. Obiekt bardzo dobry.

Skansen Osiek gm. Wyrzysk – na powierzchni 13 ha 28 dużych obiektów architektonicznych: chałupy i zabudowania gospodarcze z okresu od XVIII do początków XX wieku; kościół, kuźnia, tartak, karczma, szkoła wiejska, warsztaty rzemieślnicze, sklep oraz mała architektura: kapliczki przydrożne, piece chlebowe, studnie, piwnica ziemna. Muzeum czynne cały rok z wyjątkiem listopada. Organizowane są tu imprezy plenerowe. Dla odwiedzających toalety w pełni wyposażone. Stan sanitarno – porządkowy bardzo dobry.

IV.14.1.Cmentarze – w 2019 roku pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 46 cmentarzy, skontrolowano 10, przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych, stan sanitarno – porządkowy dobry, odpady wywożone na bieżąco. Na 4 cmentarzach są kostnice: Ujście, Wyrzysk, Wysoka, Łobzenica. Ww. kostnicach woda bieżąca zimna dostępna jest wyłącznie w okresie wiosenno – letnio – jesiennym; pomieszczenia nieogrzewane. Do dezynfekcji pomieszczeń najczęściej używane są: ACE, DOMESTOS, CLOROX. Zarządcy cmentarzy posiadają umowy na wywóz odpadów, często ustawione są pojemniki na odpady segregowane; odpady wywożone są systematycznie.

IV.14.2. Domy przedpogrzebowe – w ewidencji 1 obiekt na cmentarzu komunalnym w Pile, skontrolowany. W obiekcie znajdują się m.in.: chłodnie indywidualne, sala chłodzona, pomieszczenia przygotowania zwłok do pochówku, zespół pomieszczeń sekcyjnych, zespół pomieszczeń socjalnych dla pracowników, łazienka z w-c dla przedstawicieli innych zakładów pogrzebowych dowożących zwłoki i wykonujących czynności związane z przygotowaniem

zmarłego do pochówku. We wszystkich pomieszczeniach (z wyjątkiem 2 pomieszczeń ceremonialnych) umywalki z bieżącą wodą ciepłą i zimną. Stan sanitarno – techniczny bardzo dobry.

IV.15. Inne obiekty użyteczności publicznej

W grupie tej zarejestrowano 83 obiekty, ubyły 2 obiekty (gabinet socjoterapii i punkt samodzielnego próbkobiorcy w Jeziorkach gm. Kaczory); skontrolowano 37 obiektów, wykonano 49 kontroli sanitarnych.

IV.15.1. Targowisko Wyrzysk – wybudowano 2 węzły sanitarne (1 dla kobiet i niepełnosprawnych i 1 dla mężczyzn), pomieszczenie porządkowe, wszystkie ogrzewane gazem z bieżącą ciepłą i zimną wodą.

Tabela 19. Inne obiekty użyteczności publicznej w latach 2018 - 2019

Lp.	Grupy obiektów	Liczba obiektów		Liczba skontrolowanych w 2019 r.
		2018 r.	2019 r.	
1.	Sklepy medyczne – sprzęt ortopedyczny	4	4	3
2.	Domy kultury i kina	6	6	1
3.	Parkingi przydrożne	5	5	5
4.	Pralnie wodne i chemiczne	5	5	0
5.	Stacje paliw	25	25	12
6.	Stadiony i hale sportowe	7	7	2
7.	Targowiska	5	5	1
8.	Zakłady pogrzebowe	11	11*	6
9.	Różne	17	15	5
Razem		85	83	35

Różne to, m.in.:

- Laboratoria występujące do PPIS w Pile o zatwierdzenie badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, Studio tańca, zakłady zajmujące się usuwaniem nieczystości stałych i ciekłych, Miejski Zakład Komunikacji w Pile, Baza PKS w Pile, gdzie dokonuje się generalnego sprzątnięcia autobusów, wymiany pokrowców na zagłówkach itd., Strzelnica Tarcza w Pile.

Wystawiono 3 decyzje administracyjne zatwierdzające laboratoria do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tj: Laboratorium Biochemik w Śmiłowie gm. Kaczory, laboratorium Eko – Projekt Pszczyna w Pile, przy ul. Na Leszkowie i laboratorium Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Pile przy ul. Wałęckiej.

IV.16. Interwencje ludności, mieszkańców powiatu pilskiego

W 2019 r. rozpatrywano 16 interwencji złożonych przez mieszkańców powiatu pilskiego; 2 dotyczyły wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi :

1. Mieszkancka Piły, poinformowała telefonicznie, iż w jej domu woda wodociągowa, ma zapach benzyny; podjęto interwencję w Miejskich Wodociągach i Kanalizacji w Pile, jako jednostce odpowiedzialnej za jakość wody; w tym rejonie nie prowadzono żadnych robót, budynek jest dwurodzinny, wizytacja pracowników MWiK na miejscu potwierdziła „dziwny” zapach. Zalecono nieużywanie wody do celów spożywczych. MWiK przepłukał przyłącze wodociągowe do budynku, pobrano próbkę wody do badania laboratoryjnego w kierunku WWA. Ustalono, iż sąsiad nieobecny sąsiad z I piętra w poprzednim roku przeprowadził kapitalny remont swojego mieszkania łącznie z siecią wodociągową, skarżący w roku bieżącym dokonał robót w sieci wewnętrznej – wykonał ją z miedzi, natomiast sieć przesyłowa jest prawdopodobnie przedwojenna i wykonana ze stali !. W czasie przepłukiwania sieci wystąpiły tzw. „błędne prądy” będące wynikiem zastosowania miedzi w instalacji wewnętrznej. Przedstawiciele PPIS w Pile przeprowadzili wizję lokalną na ul. Chodkiewicza; w okolicy nie ma źródła, które mogłoby stanowić zagrożenia dla wodociągu i jakości wody podawanej w sieci publicznej. Podjęto działania między MWiK a właścicielem budynku w związku z koniecznością likwidacji ogniwa, które powstało na styku rury stalowej z rurą miedzianą, co było przyczyną nieswoistego zapachu wody.
2. Interwencja telefoniczna mieszkanki Osieka n/Notecią gm. Wyrzysk na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – wodociąg publiczny Osiek n/Notecią. Uzyskano informację, iż podczas budowy drogi doszło do uszkodzenia rury sieci przesyłowej; PPIS nie został powiadomiony o awarii; według tłumaczenia z powodu szczupłości kadry w sezonie letnim. Niezwłocznie przystąpiono do działań naprawczych: chlorowanie, płukanie, badanie pobranych próbek w ramach kontroli wewnętrznej i kontroli urzędowej, aż do uzyskania parametrów zgodnych z wymogami rozporządzenia. Interwencja zasadna.
3. Interwencja mailowa dotycząca kilku kwestii; w zakresie schroniska dla zwierząt (psów), przekazano do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Pile, w zakresie grzebowiska dla zwierząt, przekazano do zarządcy grzebowiska – Gwda sp. z o.o. w Pile, w zakresie ujęcia wody uzyskano od kilku podmiotów potwierdzenie, iż nigdy na tym terenie nie znajdowało się ujęcie wody. O poczynionych ustaleniach poinformowano interweniującą, interwencja bez przedmiotowa.
4. Interwencja mailowa dot. nieprawidłowego gromadzenia śmieci (wpłynęła 27.12.2018 r.); uzyskano informację, iż 82 % właścicieli mieszkań nie wyraziło zgody na budowę wiaty śmietnikowej na terenie nieruchomości; interwencja została złożona przez mieszkańca, który oczekuje zamknięcia pojemników na odpady w wiacie śmietnikowej.
5. Dwie interwencje dotyczyły niewłaściwego dokonywania oprysków w sadach, podczas których spryskane zostają okoliczne domy i posesje (jedna do wiadomości, druga skierowana

- do 6 równoprawnych odbiorców); interwencję przekazano według właściwości do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu.
6. Interwencja mailowa związana ze zmniejszeniem częstotliwości wywozu odpadów zmieszanych z zabudowy jednorodzinnej; częstotliwość zawarta w Regulaminie jest zgodna z częstotliwością nakazaną w ustawie o odpadach.
 7. Po zmianie regulaminu dotyczącego postępowania z odpadami komunalnymi, operator odbierający odpady zaprzestał mycia i dezynfekcji pojemników na odpady; mieszkaniec droga mailową interweniował z tej sprawie – interwencja niezasadna.
 8. Interwencja mailowa dotycząca zalania piwnicy fekaliami; jak ustalono był to efekt awarii, po usunięciu której przeprowadzono dezynfekcję powierzchni piwnicy.
 9. Interwencja dotycząca bałaganu w altanie śmietnikowej – zarządca nieruchomości stwierdza, iż zdarzają się przypadki nieterminowego odbioru odpadów, co może powodować chwilowe przepełnienie pojemników, innym powodem jest brak dbałości mieszkańców o części wspólne, brak staranności przy wyrzucaniu odpadów.
 10. Interwencja w sprawie wybijającej kanalizacji ze studzienki kanalizacyjnej w Wysokiej, interweniowano pisemnie w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Wysokiej, oczekuje się na odpowiedź.
 11. Interwencja dotycząca ustawienia toalet przenośnych na sąsiedniej posesji, gdzie wynajmuje się kajaki przy granicy działki; sprawę przekazano do wójta gminy.
 12. Interwencja dotycząca złego usytuowania wyciągów wentylacyjnych baru gastronomicznego, które powodują hałas i przedostawanie się nieprzyjemnych woni do mieszkania zlokalizowanego wyżej; przekazano do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
 13. Informacja na temat odorów emitowanych z oczyszczalni ścieków otrzymana do wiadomości.
 14. Informacja na temat gołębi na dachu budynku mieszkalnego otrzymana do wiadomości.
 15. Interwencja dotycząca salonu kosmetycznego złożona przez byłego pracownika, dotyczyła nieprawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, przeterminowanych kosmetyków, złych warunków pracy. W stosunku do podmiotu toczy się postępowanie administracyjne; właścicielka nie odbiera korespondencji, uniemożliwia przeprowadzenie kontroli sanitarnej; wspólna kontrola HK, HP przy współudziale Policji – obiekt zamknięty, brak informacji. Wystosowano wezwanie do stawienia się w siedzibie PSSE w celu złożenia wyjaśnień, brak stawienia się spowoduje skierowanie sprawy do Sądu z tytułu utrudniania działalności PIS.

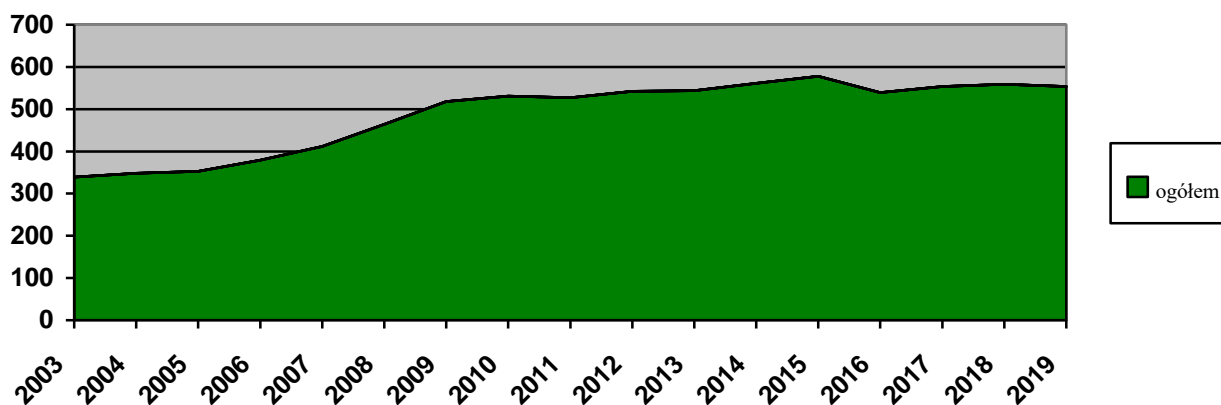
Podsumowanie

Tabela 20. Działania administracyjno – egzekucyjne Sekcji Higieny Komunalnej w 2019 r.

Kontrole	Decyzje	Decyzje rachunkowe	Mandaty liczba	Mandaty (suma zł.)	Inter - wencje	Grzywny liczba	Grzywny (suma zł.)	Tytuły wykon.
558	240	2	0	0	16	0	0	0

- Decyzje określające warunki ekshumacji – 235 + 1 wywóz prochów za granicę
- Decyzje zatwierdzające laboratorium – 3
- Decyzja merytoryczna - 1
- Decyzje płatnicze – 2

Stan sanitarno – techniczny obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, jednak zmiany przepisów prawnych zwalniające podmioty z uzyskiwania opinii sanitarnej dla nowo utworzonych podmiotów spowoduje, że będą one powstawać w warunkach nie spełniających zasad ogólnobudowlanych oraz sanitarnych.

Wykres 3. Ogólna liczba obiektów użyteczności publicznej będąca pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej w latach 2003 - 2019

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

V. Stan sanitarny zakładów służby zdrowia

Nadzór sanitarny sprawowany przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Pile nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą wiąże się z oceną warunków, w jakich udzielane są świadczenia profilaktyczno – lecznicze. W powiecie pilskim w 2019 r. skontrolowano 229 z 399 placówek służby zdrowia prowadzących działalność, przeprowadzono 232 kontrole sanitarnych.

Tabela 21. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w latach 2018 - 2019

Rodzaj placówki	Rok	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	% obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
Podmioty lecznicze	2018	97	72	74,2	79
	2019	91	70	72,2	73
Praktyki lekarskie	2018	193	136	70,5	155
	2019	192	131	68,2	131
Praktyki pielęgniarskie	2018	85	31	36,5	31
	2019	83	19	22,9	19
Inne usługi medyczne	2018	34	5	14,7	5
	2019	33	9	27,3	9
Razem	2018	409	244	59,7	270
	2019	399	229	57,4	232

V.1. Zakłady lecznicze prowadzące stacjonarną działalność

V.1.1. „Ars Medical” sp. z o.o., Piła al. Wojska Polskiego 43

Jest to szpital stacjonarny połączony z częścią ambulatoryjną. W 2018 roku oddano do użytku wyremontowane IV piętro „starej” części budynku z przeznaczeniem na działalność leczniczą w zakresie onkologii i chemioterapii, w roku sprawozdawczym uruchomiono w tej części nową pracownię endoskopii. Przeprowadzona kontrola kompleksowa w 2019 r. całego obiektu nie wykazała uchybień natury sanitarno – technicznej; stan obiektu bardzo dobry.

V.1.2. Er – med. S. Łagun, D. Zawacka Sp. cywilna, Piła, ul. Kraszewskiego 4 – szpital jednodniowy - prowadzona jest działalność w ramach chirurgii jednego dnia z możliwością czasowego pobytu pacjentów do 24 h oraz specjalistycznych gabinetów lekarskich.

Zespół chirurgii jednego dnia – dwie sale operacyjne z pomieszczeniami funkcjonalnie z nimi związanymi. Zachowana jest zasada rozdziału pracowników, pacjenta, materiału czystego od

brudnego materiału zużytego, odpadów pooperacyjnych. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny gabinetów bardzo dobry.

V.1.3. NZOZ Alfa w Pile, ul. Lotnicza 3 – szpital jednodniowy specjalizuje się w dziedzinach okulistyki, chirurgii ogólnej, chirurgii naczyniowej, chirurgii dziecięcej, dermatologii, dermatologii estetycznej, urologii, w tym w ramach szpitala jednodniowego wykonuje się zabiegi usunięcia zaćmy, przepukliny i żyłaków kończyn dolnych. Obiekt skontrolowany. stan sanitarno-porządkowy i techniczny gabinetów bardzo dobry.

V.1.4. Hospicjum – obiekt nowy wybudowany na terenie Piły, przy ul. Królewskiej 8 – Hospicjum i Zakład Opiekuńczo - Lecznicy; trwają prace związane z wyposażeniem i zatrudnieniem pracowników. Obecnie w obiekcie uruchomiono Poradnię Opieki Paliatywnej – Hospicjum Domowe im. Sługi Bożej Stanisławy Leszczyńskiej. Użytkowana część spełnia wymogi przewidziane dla tego typu obiektów; stosowany sprzęt medyczny jest jednorazowego użytku.

Rysunek 5. Budynek Hospicjum

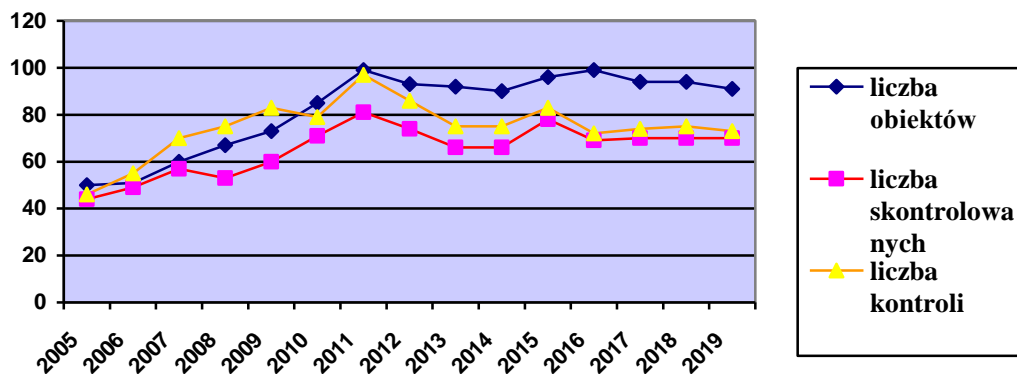
Rysunek 6. Poradnia Opieki Paliatywnej

V.2. Zakłady lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W tej grupie ujęte są przychodnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne – łącznie to 94 obiekty, które są przedsiębiorstwami. Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry.

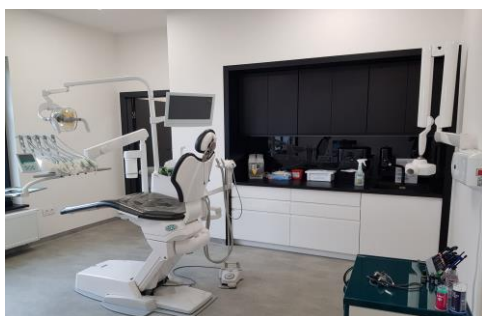
Rysunek 7. Ambulatoryjne zakłady lecznicze

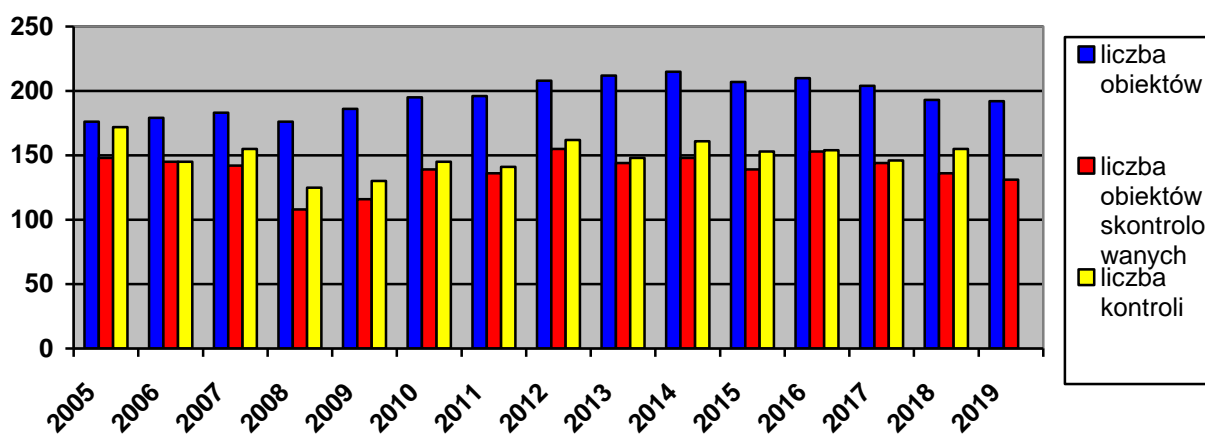
Wykres 4. Przedstawia liczbę obiektów zarejestrowanych oraz liczbę obiektów skontrolowanych w poszczególnych latach

V.3. Praktyki lekarskie

Ogółem w ewidencji ujęto 192 placówki, z czego skontrolowano 131. Są to praktyki lekarzy rodzinnych i lekarzy dentystów oraz praktyki lekarzy specjalistów i dentystów specjalistów. W roku sprawozdawczym nie stwierdzano uchybień natury sanitarno – technicznej. Likwidacji uległo 7 gabinetów, powstało 6 nowych praktyk lekarskich. Stan sanitarno – techniczny gabinetów dobry, systematycznie unowocześniane są gabinety praktyk stomatologicznych.

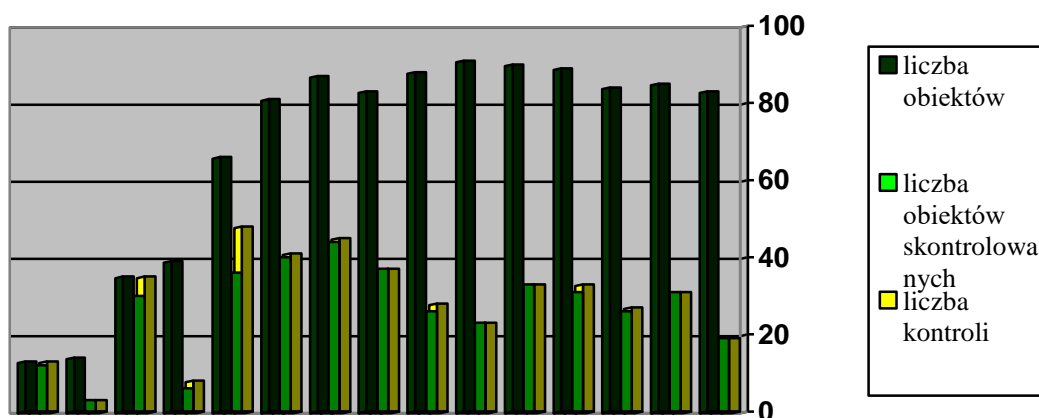
Rysunek 8. Gabinet Moniki Gołębiewskiej w Pile

Wykres 5. Liczba gabinetów zarejestrowanych, skontrolowanych oraz liczba kontroli przeprowadzonych w latach 2005 - 20

V.4. Praktyki pielęgniarskie

W ewidencji zarejestrowano 83 praktyki pielęgniarskie, skontrolowano 19 gabinetów, zlikwidowano 2 praktyki pielęgniarskie.

Wykres 6. Liczba obiektów w ewidencji, skontrolowanych i liczba kontroli w latach 2005–2019 roku

V.4.1. Gabinety Profilaktyki Szkolnej

Pod nadzorem w 2019 roku znajdowało się ogółem 41 gabinetów profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w szkołach (22 gabinety w mieście Pile, pozostałych 19 na terenie powiatu pilskiego), w tym 36 gabinetów świadczy opiekę medyczną w ramach indywidualnej praktyki pielęgniarskiej, 3 gabinety świadczą opiekę w ramach podmiotu leczniczego Salve, 1 gabinet świadczy opiekę medyczną w ramach niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej oraz 1 gabinet działa w ramach przychodni lekarskiej. W stosunku do 2018 roku, 2 podmioty zrezygnowały z prowadzenia działalności.

W szkołach wiejskich z małą populacją uczniów opieka przedlekarska sprawowana jest przez pielęgniarki w wyznaczonych dniach tygodnia i wyznaczonych godzinach, natomiast w szkołach miejskich z większą populacją uczniów w ramach kontraktu pielęgniarki pracują w pełnym wymiarze godzin od poniedziałku do piątku.

W roku 2019r skontrolowano 12 gabinetów pielęgniarskich, w tym 5 w Pile, 3 w Łobżenicy i po 1 gabinecie w: Starej Lubiance, Szydłowie, Osieku nad Notecią i Kaczorach. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano zalecenie dotyczące doprowadzenia do właściwego stanu technicznego podłogi w Gabinecie Pielęgniarki Szkolnej przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Łobżenicy. Podmiot wykonał zalecenie, w gabinecie położono nową wykładzinę PCV. W kilku gabinetach zakupiono nowy sprzęt oraz meble.

Pielęgniarki w gabinetach zlokalizowanych w szkołach wykonują świadczenia zdrowotne, polegające w większości na pierwszej pomocy przedlekarskiej, profilaktyce zdrowotnej, promocji i edukacji zdrowotnej, badaniach przesiewowych, bilansach przy udziale lekarza, badaniach

kontrolnych uczniów z problemami zdrowotnymi, monitoringu grup dyspanseryjnych, fluoryzacji, bez wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanki. W związku z charakterem działalności prowadzonej w gabinetach pomocy przedlekarskiej w szkołach, nie wytwarza się odpadów medycznych.

Do 8 z 12 skontrolowanych gabinetów jest zapewniony dostęp dla osób niepełnosprawnych. Na podstawie kontroli sanitarnych stwierdza się, iż stan sanitarno - porządkowy i techniczny gabinetów profilaktycznych i pomocy przedlekarskiej w szkołach jest dobry. Pomieszczenia, w których wykonywane są świadczenia wyposażone są w niezbędny sprzęt i materiały z aktualnymi datami ważności, które w części gabinetów zapewnia szkoła a w pozostałych dany podmiot. Dostępne są środki dezynfekcyjne do rąk, skóry jak i powierzchni dotykowych i bezdotykowych o aktualnych terminach ważności. Sprzątaniem gabinetów w większości zajmują się pracownicy gospodarczy szkoły. Zapewniono osobny sprzęt do mycia i dezynfekcji gabinetu pielęgniarskiego. Osoby wykonujące działalność posiadały aktualne badania sanitarno – epidemiologiczne oraz zaświadczenia o braku przeciwwskazań do wykonywania zawodu. We wszystkich kontrolowanych gabinetach opracowano i wdrożono stosowne procedury higieniczno – sanitarne – mycia i dezynfekcji rąk, powierzchni dotykowych i bezdotykowych, postępowania w przypadku skażenia powierzchni materiałem biologicznym, które są zatwierdzone i na bieżąco aktualizowane.

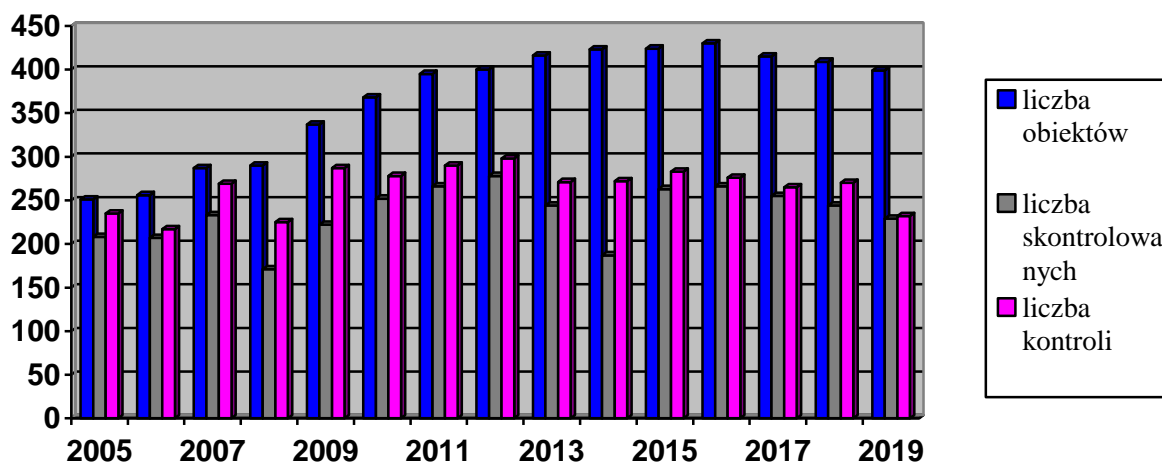
Rysunek 9. Kontraktowy Gabinet Higieny Szkolnej w Pile

V.5. Inne obiekty świadczące usługi medyczne

W ewidencji 33 obiekty, przybyły 3 działalności; zlikwidowano 4 działalności; skontrolowano 9; w grupie tej znajdują się placówki zajmujące się rehabilitacją, badaniem słuchu, optyczne, zakłady rtg i rtg zębów, poradnie dietetyczne. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny dobry.

Podsumowanie

Placówki lecznictwa są obiektami dobrymi w zakresie utrzymania stanu sanitarno – porządkowego z rzadko pojawiającymi się wyjątkami. W gabinetach prywatnych – indywidualnej działalności problemem pozostają bariery architektoniczne; w niektórych przypadkach jedynym rozwiązaniem jest zmiana miejsca świadczenia usług na pomieszczenia, które spełnia wymagania, jednak ten proces przebiega bardzo opornie, bowiem jest trudny do zaakceptowania przez samych świadczeniodawców usług medycznych.

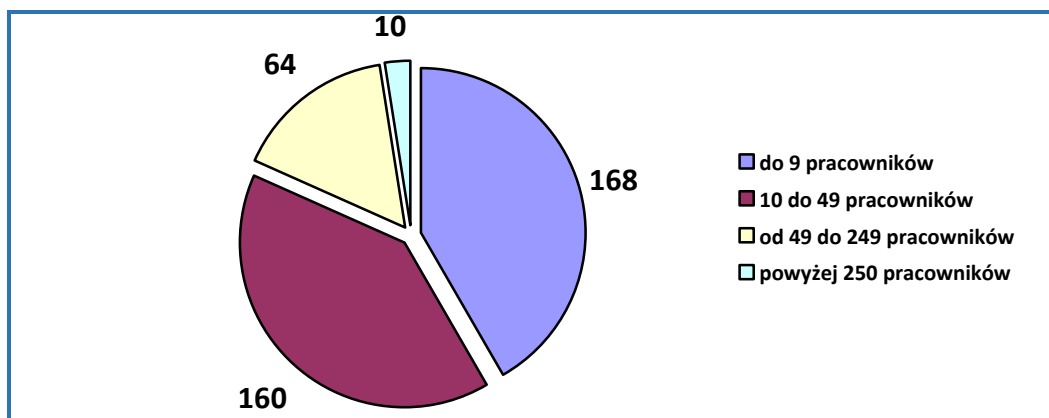
Wykres 7. Ogólna liczba placówek służby zdrowia w latach 2005 – 2019

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

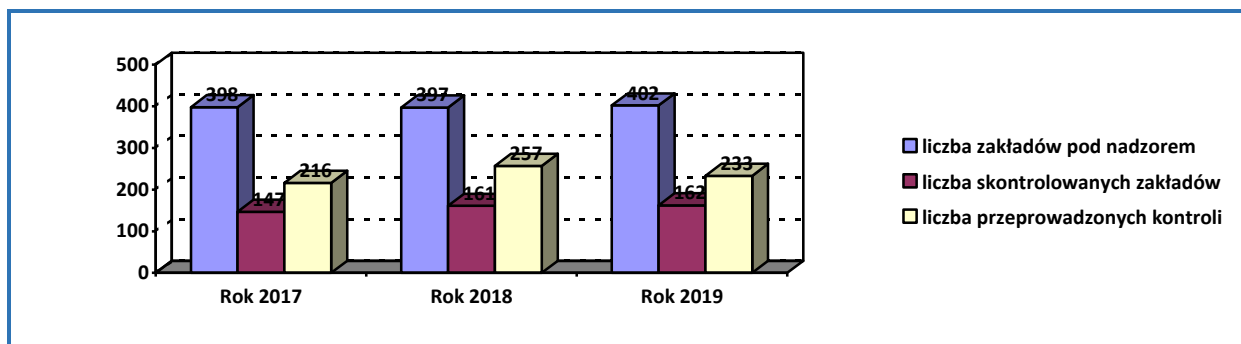
VI.1. Bieżący nadzór sanitarny

Na dzień 31.12.2019 r. w ewidencji podmiotów gospodarczych w Sekcji Higieny Pracy znajdowały się 402 zakłady (448 obiektów), w których zatrudnionych było 17240 pracowników. Ewidencja podmiotów gospodarczych obejmuje zakłady, w których pracownicy pracują w ekspozycji lub w narażeniu na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, bądź zakłady prowadzące działalność w zakresie obrotu chemikaliami.

Wykres 8. Liczba zakładów pracy ewidencji w zależności od ilości zatrudnionych pracowników

Ogółem skontrolowano 162 zakłady, w których zatrudnionych było 8857 pracowników. Łącznie przeprowadzono 233 kontrole sanitarne: 137 kontroli planowych oraz 96 kontroli dodatkowych, w tym: 82 rekontrole sprawdzające wykonanie nakazów decyzji oraz zaleceń pokontrolnych, 8 kontroli interwencyjnych w związku ze skargami lub wnioskami, 4 kontrole tematyczne dotyczących problematyki chemikaliów i 2 kontrole w nowych zakładach.

Wykres 9. Porównanie liczby zakładów oraz wykonanych kontroli w latach 2017-2019

VI.2. Występujące przekroczenia normatywów higienicznych

Na koniec 2019 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowały się 83 zakłady pracy, w których łącznie pracowało 1739 osób, gdzie występują przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) czynników szkodliwych. W roku sprawozdawczym skontrolowano 52 zakłady.

Przekroczenia normatywów higienicznych w środowisku pracy dotyczą głównie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, charakteryzowanego jako poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnego czasu pracy. Ogółem w narażeniu na hałas powyżej 85 dB pracuje 1281 osób. Kontrole przeprowadzono w 49 zakładach z różnych działów działalności produkcyjnej. Strefy, gdzie występuje hałas, są oznakowane znakami informującymi o występującym zagrożeniu. We wszystkich zakładach stosowane są zabezpieczenia pracowników przed nadmiernym hałasem, głównie indywidualne ochrony słuchu. Ponadto w części zakładów stosowane są rozwiązania techniczne takie jak ekrany ochronne, ściany i kabiny dźwiękochłonne. Pracownicy są informowani o zagrożeniach związanych z występowaniem hałasu.

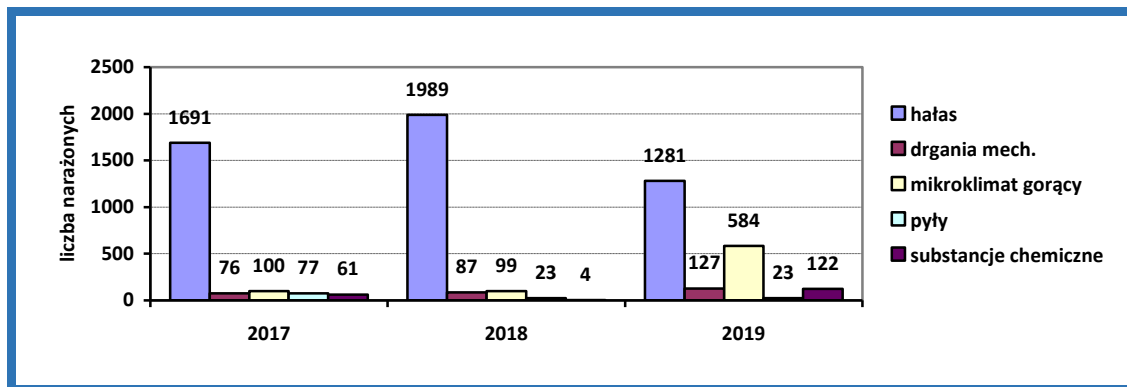
W narażeniu na drgania mechaniczne pracuje ogółem 127 osób, w tym na drgania o działaniu miejscowym na organizm człowieka (przez kończyny górne) 119 osób i na drgania o działaniu ogólnym na organizm człowieka 8 osób. W 10 zakładach przeprowadzono kontrole. Pracownicy w narażeniu na drgania mechaniczne pracują przy obsłudze ręcznych narzędzi mechanicznych (piły, gwoździarki, szlifierki, zagęszczarki) oraz jako kierowcy pojazdów specjalistycznych. Pracownicy narażeni na drgania miejscowe zaopatrzeni są w specjalistyczne rękawice antywibracyjne.

W narażeniu na mikroklimat gorący pracują 584 osoby w 3 zakładach. Kontrole przeprowadzono w hucie szkła, w zakładzie sprzętu oświetleniowego (huta szkła) oraz w zakładzie przemysłu spożywczego. W hucie szkła zamontowane są kabiny klimatyzacyjne, w których pracownicy mogą ochronić się przed wysoką temperaturą.

W narażeniu na pyły ogółem pracują 23 osoby w 5 zakładach (4 zakłady przemysłu spożywczego, 1 zakład produkcji mebli). Przekroczenia stężenia pyłów dotyczą: pyłów pochodzenia roślinnego i pyłów mąki (produkcja artykułów spożywczych) oraz pyłów drewna. W zakładach tych stosowane są ochrony zbiorowe w postaci wentylacji ogólnych i miejscowych wyciągowych, pracownicy wyposażeni są w maski przeciwpyłowe.

W narażeniu na czynniki chemiczne pracują 122 osoby w 6 zakładach. We wszystkich przeprowadzono kontrole. Przekroczenia dotyczą: manganu pochodzącego z procesów spawania - w narażeniu pracuje 70 osób, tlenków azotu pochodzących z procesu produkcji szklanych

elementów - w narażeniu pracuje 40 osób, octanu butylu – produkcja suspensji do świetlówek – pracuje 7 osób, ksylen – w kabine lakierniczej – 2 osoby oraz 3 osoby w narażeniu na benzynę i toluen wydzielający się podczas procesu drukowania. We wszystkich zakładach stosowane są rozwiązania techniczne: wentylacja mechaniczna ogólna i/lub miejscowa. Pracownicy są informowani o występujących przekroczeniach normatywów higienicznych.

Wykres 10. Porównanie ilości osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2017-2019

VI.3. Postępowanie administracyjne

W 20 skontrolowanych zakładach stwierdzono nieprawidłowości i wydano decyzje nakazujące ich usunięcie. Ogółem wydano 22 decyzje w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego, zawierające 105 nakazów. Ponadto podczas kontroli wydano w 51 obiektach doraźne zalecenia dotyczące usunięcia uchybień z zakresu higieny pracy bądź gospodarki chemikaliami.

Wydane nakazy w decyzjach dotyczyły:

- ustalenia stopnia szkodliwości czynników środowiska pracy oraz przeprowadzenia badań i pomiarów środowiska pracy w zakresie występowania czynników szkodliwych – 31,
- zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalno-sanitarnych dla pracowników – 26,
- przestrzegania obowiązków w zakresie stosowania w działalności zawodowej chemikaliów – 25,
- przestrzegania obowiązków w zakresie wprowadzania do obrotu chemikaliów – 2,
- zapewnienia prawidłowej oceny ryzyka zawodowego na danych stanowiskach pracy – 10,
- przestrzegania obowiązków w zakresie czynników biologicznych – 3,
- przestrzegania obowiązków w zakresie czynników rakotwórczych – 1,
- zapewnienia aktualnych orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy – 1,
- opracowania programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas – 2,
- zorganizowania w sposób prawidłowy systemu udzielania I pomocy w razie wypadku – 2,

- zapewnienia środków ochrony indywidualnej i odzieży i obuwia roboczego – 2.

Podczas kontroli sprawdzających wykonanie nakazów decyzji jak również zaleceń pokontrolnych w nadzorowanych obiektach stwierdzono wykonanie nakazów i zaleceń. W dwóch przypadkach wydano decyzje prolongujące termin wykonania nakazów decyzji.

VI.4. Kontrole interwencyjne

Kontrole interwencyjne związane ze skargami lub wnioskami dotyczyły:

1. Nieprawidłowo sporządzonej karty charakterystyki niebezpiecznej mieszaniny chemicznej przez przedsiębiorcę zajmującego się m.in. wprowadzaniem do obrotu mieszanin chemicznych. Przeprowadzona kontrola potwierdziła zasadność wniosku. Wydano decyzję administracyjną nakazującą zapewnienie prawidłowej karty charakterystyki. Decyzja została wykonana.
2. Nieprawidłowego oznakowania produktu biobójczego wprowadzanego do obrotu przez producenta produktu biobójczego. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości.
3. Nieprawidłowej organizacji pracy (złe warunki pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalno-sanitarnych) Komisji kwalifikacyjnych w Kuratorium Oświaty w Poznaniu Delegatura w Pile. Przeprowadzone wyjaśnienia w sprawie nie potwierdziły skargi.
4. Nieprawidłowej organizacji pracy podczas czyszczenia (odgrzybiania) klimatyzatorów i nie poinformowania, o mogących zaistnieć zagrożeniach zdrowia i życia z powodu użycia niebezpiecznych chemikaliów, pracowników Biura Powiatowego ARiMR. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie.
5. Złych warunków higieniczno-sanitarnych pracy w zakładzie produkującym meble drewniane. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości.
6. Stosowania chemicznych mieszanin niebezpiecznych przez pracowników prowadzących remont w budynku mieszkalnym, wielorodzinnym należącym do Spółdzielni Mieszkaniowej. Przeprowadzone wyjaśnienia w sprawie nie potwierdziły skargi.
7. Wysokiej temperatury w pomieszczeniach pracy – hali sprzedaży w markecie budowlanym. Skarga zgłoszona była w okresie letnim podczas upałów. Podczas kontroli stwierdzono, iż system klimatyzacyjny jest uszkodzony, ale został zgłoszony do naprawy i obecnie sklep czeka na przyjazd serwisu. Wydano zalecenie by poinformować o zakończeniu naprawy klimatyzacji.
8. Uciążliwości prowadzonej działalności z zakresu napraw samochodów, na prywatnej posesji, w garażu domku jednorodzinny. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości.

VI.5. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

Ogółem w ewidencji zakładów na koniec 2019 roku znajdowało się 40 zakładów, w których pracownicy byli narażeni na działanie czynników rakotwórczych.

Tabela 22. Czynniki rakotwórcze w poszczególnych rodzajach działalności.

Lp.	Czynnik rakotwórczy	Rodzaj działalności
1	Pyły drewna twardego	6 Zakładów produkujących wyroby z drewna twardego
2	Benzen	16 Stacji paliw 3 Laboratoria zakładowe
3	Epichlorohydryna	Zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych 3 Laboratoria zakładowe
4	Chromianu potasu	3 Laboratoria zakładowe
5	Fenoloftaleina	1 Laboratorium zakładowe
6	WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne)	Zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych
7	Bezwodnik kwasu chromowego	Zakład branży metalowej (cynkownia)
8	Związki niklu	
9	Promieniowanie jonizujące	1 Laboratorium zakładowe 1 Zakład inżynierii zajmujący się poszukiwaniem złóż naturalnych 5 Zakładów opieki zdrowotnej

Kontrolą objęto głównie zakłady produkcyjne. Skontrolowano 11 zakładów, w których przeprowadzono łącznie 13 kontroli. W narażeniu na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach pracuje ogółem 158 osób, w tym 91 kobiet. Przeprowadzone kontrole nie wykazały przekroczeń normatywów higienicznych dotyczących czynników rakotwórczych. W 10 zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi. W jednym zakładzie wydano decyzję nakazującą sporządzić rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z procesem technologicznym o działaniu rakotwórczym.

W 2019 roku wpłynęło 26 zgłoszeń dotyczących planowanych prac rozbiórkowych wyrobów zawierających azbest na budynkach na terenie powiatu pilskiego. Zgłoszenia dotyczyły demontażu i odbioru materiałów zawierających azbest z posesji prywatnych lub zakładów.

Zgłoszeń dokonały firmy mające siedzibę poza województwem wielkopolskim:

- EKO-POL spółka z o.o., ul. Dworcowa 9, 86-120 Pruszcz - 23,
- EKO-UTIL Paweł Lewandowski, ul. Bohaterów Czerwca 1956r. 1B, 87-500 Rypin - 1,
- PPHU EKO-GRUNT Wojciech Wieczorek, ul. Golezowska 15/20, 43-300 Bielsko-Biała - 1,
- Firma Ogólnobudowlana DACH-POL Maciej Lipski, Polesie 7a, 63-020 Zaniemyśl - 1.

Na terenie powiatu pilskiego podmioty gospodarcze posiadające odpowiednie pozwolenia na wykonywanie prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest nie prowadzą działalności ww. zakresie.

VI.6. Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W ewidencji podmiotów gospodarczych znajdują się 273 zakłady pracy, w których uwzględniono w ocenie ryzyka zawodowego dla danych stanowisk pracy, narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne należące do grupy 2 (np. wirus grypy, wirus opryszczki, laseczka tężca) i/lub 3 zagrożenia (np. gruźlica, WZW typu B). Skontrolowano 100 zakładów, w których przeprowadzono łącznie 138 kontroli z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi. W skontrolowanych zakładach, w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi pracowało 2189 osób, w tym 697 osób w narażeniu na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia. Grupa 3 zagrożenia została określona w zakładach prowadzących działalność z zakresu: rolnictwa, leśnictwa, produkcji żywności, obróbki drewna, handlu oraz ochrony zdrowia.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 4 zakładach. Nieprawidłowości dotyczyły braku przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego w zakresie narażenia na czynnik biologiczny w 3 zakładach oraz w 1 zakładzie braku rejestrów prac i pracowników pracujących w narażeniu na czynnik biologiczny należący do grupy 3 zagrożenia oraz brak procedur postępowania z czynnikiem biologicznym. Przeprowadzone kontrole sprawdzające stwierdziły wykonanie nakazów decyzji administracyjnych w zakresie czynników biologicznych.

W skontrolowanych zakładach przestrzegane były zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy byli wyposażeni w odzież ochronną i w razie konieczności środki ochrony indywidualnej. Pracownicy byli szkoleni z zakresu biologicznych szkodliwości zawodowych.

VI.7. Nadzór nad stosowaniem, obrotem i produkcją substancji w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach (w tym nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktami biobójczymi)

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajduje się 414 obiektów, które stosują w działalności zawodowej, produkują lub importują substancje chemiczne i ich mieszaniny bądź wyroby zawierające chemikalia. Biorąc pod uwagę "główną funkcję" podmiotu, w ewidencji znajduje się 302 obiekty, które stosują w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny, 102 obiekty (podmioty) wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - są to hurtownie, markety, stacje paliw i inny handel detaliczny, 4 formulatorów (3 wytwórnie betonu, 1 wytwórnia środków myjąco-dezynfekujących), 2 importerów oraz 4 producentów etanolu (gorzelnie). Ogółem przeprowadzono 196 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym 158 kontroli u stosujących, 27 kontroli u dystrybutorów, 3 kontrole u dalszych użytkowników – formulatorów, 1 kontrolę u importera oraz 7 kontroli u producentów.

W ramach nadzoru nad obrotem i stosowaniem chemikaliów dokonano oceny kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych oraz ich oznakowania zgodnie z obowiązującymi przepisami. Łącznie oceniono 37 kart charakterystyki oraz 32 etykiety opakowań chemikaliów. W przypadku, gdy podmiot odpowiedzialny za kartę charakterystyki i oznakowanie opakowania znajdował się na terenie innego powiatu, przesyłano informację o stwierdzonych niezgodnościach do właściwych inspektorów sanitarnych, na terenie których znajdowali się dostawca ocenianych mieszanin niebezpiecznych – wysłano 8 pism informacyjnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2019 roku u 13 podmiotów stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. Ogółem wystawiono 15 decyzji, gdyż 2 decyzje dotyczyły kontroli przeprowadzonych w 2018 roku. Łącznie wydano 27 nakazów, które dotyczyły: sporządzenia aktualnego spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin (8 nakazów), zapewnienia aktualnych kart charakterystyki stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin (9 nakazów), zapewnienia oznakowania w języku polskim stosowanej mieszaniny chemicznej niebezpiecznej (1 nakaz), zapewnienia prawidłowych kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych (1 nakaz), zapewnienia instrukcji magazynowania niebezpiecznych mieszanin chemicznych (1 nakaz), zapewnienia instrukcji bhp przy pracach z użyciem mieszanin chemicznych niebezpiecznych (6 nakazów), zapewnienia urządzenia do przemywania oczu przy pracach, przy pracach gdzie istnieje niebezpieczeństwo oblania pracowników środkiem żrącym (1 nakaz).

Produkty biobójcze są wprowadzane do obrotu w 54 obiektach (hurtownie, sklepy). Przeprowadzono 9 kontroli u dystrybutorów produktów. W wyniku kontroli nie zakwestionowano i nie wycofano z obrotu żadnego produktu biobójczego. Podczas kontroli sprawdzano także dostępność w obrocie produktów biobójczych, nie posiadających pozwolenia na obrót produktem biobójczym – wycofanych z powodu braku pozwolenia na obrót produktem biobójczym, o których informacje do wiadomości przekazywała Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu:

- 1). „MAXOLIN Impregnat do drewna konstrukcyjnego”, podmiot odpowiedzialny: „CHEMAR” s.c. Jan Heliński i spółka, 95-070 Aleksandrów Łódzki, Bruźyczka Mała 49, dystrybutor: Dragon Poland Sp. z o.o. sp. k., ul. Powstania Listopadowego 14, 30-298 Kraków;
- 2). „MURIN FORTE PASTA”, podmiot odpowiedzialny: Agro-Trade Sp. z o. o., Gowarzewo, ul. Akacyjowa 3, 63-004 Tulce;
- 3). „Astonish Mould & Milew Blaster 750 ml”, producent: The London Oil refining Co. Ltd Bradford BD 61 DW;

- 4). „BROS karmnik z trutką na myszy”, podmiot odpowiedzialny: BROS Sp. J., ul. Sokoła 7/6, 60-644 Poznań; PLESTOP do usuwania pleśni, grzyba, porostów i glonów, podmiot odpowiedzialny: PHU Deimos, al. Gen. Chruściela 10, 04-454 Warszawa,
- 5). BEKO Silicon pro 4, podmiot odpowiedzialny: Beko Polska Sp. z o. o., ul. Kamiennogórska 22, 60-179 Poznań;
- 6). „Benny Szampon z naturalnymi składnikami antybakteryjnymi”, podmiot odpowiedzialny: Tatrapiet Polska Sp. z o.o., ul. Powstańców Śląskich 21, 44-177 Paniówki.

Podczas kontroli nie stwierdzono wprowadzania do obrotu ww. produktów.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych. Kontroli poddano zakład zajmujący się produkcją i sprzedażą impregnowanej więźby dachowej. W wyniku kontroli wydano zalecenia w zakresie ustalenia i opracowania sposobu przekazywania informacji o wyrobach poddanych działaniu produktów biobójczych, zgodnie z art. 58 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.U.UE.L.2012.167.1). Zalecenie zostało wykonane.

Do pozostałych zakładów z branży drzewnej (6 zakładów) zajmujących się produkcją wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych, wysłano pisma informujące o konieczności przedstawiania konsumentom informacji na temat poddania sprzedawanych przez siebie wyrobów działaniu produktów biobójczych. Wytwórcy i importerzy wyrobów poddanych działaniu środków biobójczych muszą zapewnić oznakowanie takich produktów zarówno według rozporządzenia w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania, jak i dodatkowych wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie produktów biobójczych.

Prowadzono nadzór nad stosowaniem w działalności zawodowej prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3. W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 19 zakładów stosujących prekursorów narkotyków:

- prekursorów narkotyków kategorii 2: bezwodnik kwasu octowego w zakładzie produkcji skrobi ziemniaczanej oraz nadmanganian potasu w hucie szkła do uzdatniania wody i w 3 laboratoriach analitycznych do przeprowadzania analiz laboratoryjnych,
- prekursorów kategorii 3: kwas solny do produkcji preparatów skrobiowych, przy produkcji sprzętu oświetleniowego, w trawialni przy procesie produkcji krat i mat stalowych; kwas siarkowy przy produkcji alkoholu etylowego oraz przy produkcji sprzętu oświetleniowego; metyloetyloketon przy produkcji sprzętu oświetleniowego; oraz jako odczynniki chemiczne w 11 laboratoriach analitycznych przy zakładowych i badawczych - kwas solny, kwas siarkowy, metyloetyloketon, eter etylowy, aceton, toluen.

Przeprowadzono 7 kontroli w zakładach gdzie stosowane są prekursory narkotyków, nieprawidłowości nie stwierdzono. Na terenie powiatu pilskiego brak jest wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2. W przypadku kategorii 3 jest dwóch dystrybutorów, którzy wprowadzają do obrotu aceton – hurtownie farb i lakierów.

Po raz kolejny wzięto udział we wspólnotowym projekcie REACH-EN-FORCE-7 zorganizowanym przez Forum, działającym przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach oraz po raz pierwszy wzięto udział w projekcie BPR-EN-FORCE (BEF-1), prowadzonym przez podgrupę Forum ds. rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych.

W ramach projektu REF-7 przeprowadzono 1 kontrolę u importera substancji chemicznych z poza UE w ilości 1-100 ton rocznie, który stosuje importowane chemikalia w działalności zawodowej. Kontrola miała na celu sprawdzenie wykonania obowiązków w zakresie rejestracji tych substancji po upływie końcowego terminu rejestracji oraz czy rejestrujący spełnia obowiązek aktualizacji dokumentacji rejestracyjnej. Przeprowadzona kontrola wykazała zgodność rejestracji ze stanem bieżącym.

W ramach realizacji projektu BEF-1 przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych. Kontroli poddano zakład zajmujący się produkcją i sprzedażą impregnowanej więźba dachowej. W wyniku kontroli wydano zalecenia w zakresie ustalenia i opracowania sposobu przekazywania informacji o wyrobach poddanych działaniu produktów biobójczych. Zalecenie zostało wykonane.

W ramach współpracy z Międzynarodowym Organem Kontroli Środków Odurzających (International Narcotics Control Board - INCB), zbierano informacje w zakresie legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3. Wypełnione formularze zostały przekazane do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

VI.8. Choroby zawodowe, ocena narażenia zawodowego

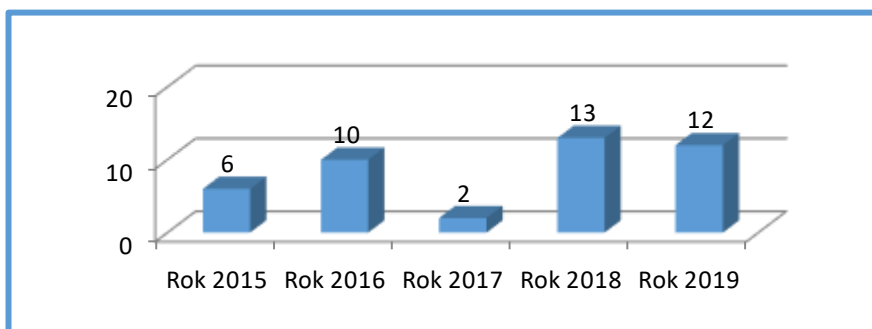
W 2019 roku zgłoszono 20 podejrzeń chorób zawodowych. Zgłoszeń dokonały podmioty medyczne oraz osoby indywidualne (rolnicy). Przeprowadzono 21 postępowań w sprawie chorób zawodowych zakończonych sporządzeniem karty oceny narażenia zawodowego. Postępowania prowadzone były w celu wydania decyzji w sprawie choroby zawodowej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, na wnioski Wielkopolskiego Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wałczu jak i osób fizycznych. W ramach postępowań przeprowadzono łącznie 7 wizytacji w zakładach pracy oraz 17 wywiadów osobami starającymi się o stwierdzenie choroby zawodowej.

Wydano łącznie 21 decyzji w sprawie chorób zawodowych. Wydano 12 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 11 decyzji uprawomocniło się w 2019 roku i wystawiono karty stwierdzenia choroby zawodowej, od 1 decyzji odwołał się zakład pracy będący stroną

w postępowaniu - akta sprawy wraz z odwołaniem przekazano do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Ponadto wydano 2 karty stwierdzenia choroby zawodowej do decyzji wydanych w 2018 roku. Łącznie wystawiono 13 kart stwierdzenia choroby zawodowej, które przesłano do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi. Wydano 6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Ponadto wydano 2 decyzje umarzające postępowanie dla zakładów zatrudniających osoby starające się o uznanie choroby zawodowej. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego uznano, iż zakłady pracy, w których wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie choroby zawodowej nie są stroną w postępowaniu (brak narażenia na dany czynnik szkodliwy powodujący powstanie choroby zawodowej) oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie na wniosek strony postępowania (rolnik indywidualny).

Jednostki chorobowe, których dotyczyły wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej to:

- Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem Lp. 21 – 3 przypadki u kierownika odlewni żeliwa, rolnika i spawacza;
- Borelioza Lp. 26 – 3 przypadki u rolników i leśnika;
- Astma oskrzelowa Lp. 6 – 2 przypadki u rolników;
- Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: Zespół cieśni w obrębie nadgarstka Lp. 20.1 – 1 przypadek u kucharza;
- Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: międzybłoniak opłucnej Lp. 17.2 – 1 przypadek u topiarza szkła;
- Alergiczne kontaktowe zapalenie skóry Lp. 18.1 – 1 przypadek u rolnika;
- Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki Lp. 19.1 – 1 przypadek u operatora produkcji.

Wykres 11. Liczba chorób zawodowych stwierdzonych w latach 2015-2019

VI.9. Promocja zdrowia

W związku realizacją działań profilaktycznych ramach „Wielkopolskiej Strategii Ograniczenia Zagrożeń Zawodowych 2013 – 2020”, w bieżącym roku podczas kontroli, wśród pracodawców szczególną uwagę zwrócono na zagadnienia związane z tematyką „Ograniczanie zagrożeń zawodowych skutkujących schorzeniami układu mięśniowo – szkieletowego oraz układu ruchu wywołanymi wykonywaniem ręcznych prac transportowych”. Przekazywano ulotki dotyczące ograniczania zagrożeń zawodowych opracowane przez Centralny Instytut Ochrony Pracy: ulotka „Sprawdź, czy twoja pozycja przy pracy jest prawidłowy” i ulotka „Sprawdź, czy prawidłowo wykonujesz ręczne prace transportowe” oraz poradniki: „Mniej dźwigaj” i „Ergonomia pracy w handlu”. Materiały skierowane były do pracowników wykonujących prace w pozycji siedzącej lub stojącej, a także podczas przenoszenia i podnoszenia ręcznie ciężarów. Ponadto ulotki zawierały informacje poświęcone obciążeniom pracy przy komputerze. Powyższe materiały przekazano w 15 zakładach pracy. W ramach „Wielkopolskiej Strategii Ograniczenia Zagrożeń Zawodowych 2013 – 2020”, przeprowadzono jedno szkolenie w zakresie zagrożeń zawodowych dla pracowników służb BHP. W szkoleniu uczestniczyło 26 osób.

Za pośrednictwem strony internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile, rozpowszechniono europejską kampanię z cyklu „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy: substancje niebezpieczne pod kontrolą” koordynowaną przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Kampania kierowana jest do wszystkich zainteresowanych i ma na celu zwiększenie świadomości w zakresie zagrożeń związanych z substancjami niebezpiecznymi w miejscu pracy oraz promowanie kultury zapobiegania zagrożeniom, która ma służyć wykluczeniu zagrożeń lub skutecznemu zarządzaniu tego rodzaju zagrożeniami.

W zakładach pracy, w których pracownicy w czasie wykonywania pracy, są narażeni na hałas powyżej NDN, zwracano uwagę na dostępność i stosowanie środków ochrony indywidualnej o odpowiedniej charakterystyce tłumienia chroniących przed hałasem. Przekazywano, w jaki sposób należy dobierać ochronniki słuchu korzystając z wyników badań i pomiarów w zakresie hałasu oraz jak korzystać informacji dostarczonych przez producentów środków ochrony indywidualnej.

Podczas kontroli informowano zakłady o konieczności zawierania umów na wykonywanie świadczeń zdrowotnych w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami z uprawnionymi podmiotami leczniczymi. Zwracano również uwagę na treść skierowań na badania profilaktyczne, oceniano czy zawierają prawidłowy opis stanowiska pracy i czy zawierają wszystkie istotne czynniki szkodliwe w środowisku. W przypadku nieprawidłowych skierowań, wydawano ustne zalecenia dotyczące zweryfikowania skierowania na profilaktyczne badania lekarskie.

W trakcie kontroli informowano o nowym Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1286), w tym o konieczności wykonywania badań i pomiarów z uwagi na zmiany wartości normatywnych substancji chemicznych oraz nowe wartości NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) dla części substancji szkodliwych dla zdrowia. Szczególnie zwrócono uwagę na zmianę wartości normatywów higienicznych dla niektórych substancji chemicznych, w stosunku do których według nowego prawa obniżono poziomy normatywów (NDS) w porównaniu do dotychczas obowiązujących. Mając na uwadze właściwą ochronę zdrowia pracowników informowano pracodawców, którzy wcześniej odstąpili od wykonywania badań i pomiarów czynników chemicznych, których wartości normatywów uległy obniżeniu, o konieczności ponownego przeprowadzenia badań i pomiarów poziomu danego czynnika chemicznego w środowisku pracy.

W zakładach pracy, jak również u podmiotów zajmują się dystrybucją substancji chemicznych i ich mieszanin, informowano o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki stosowanych i wprowadzanych do obrotu chemikaliów. Podczas kontroli, informowano o zmianie przepisów rozporządzenia Komisji (UE) 2018/589 z dnia 18 kwietnia 2018r. zmieniającym załącznik XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), w odniesieniu do metanolu. Informowano, iż na mocy ww. rozporządzenia metanol (CAS: 67-56-1, WE: 200-659-6), nie jest wprowadzany do obrotu do powszechnej sprzedaży po dniu 9 maja 2019 r. w płynach do spryskiwaczy szyb samochodowych lub do odmrażania szyb w stężeniu równym lub większym niż 0,6 % masowo.

Prowadzona była również ocena przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W czasie kontroli w 139 zakładach wypełniono kwestionariusz oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich zakładach był przestrzegany zakaz palenia tytoniu na stanowiskach pracy, w tym w 3 zakładach pracownicy palący tytoń mogli korzystać z palarni. W czasie kontroli zwracano uwagę na szkodliwość palenia tytoniu, szczególnie w tych zakładach, gdzie w środowisku pracy występują szkodliwe czynniki rakotwórcze, chemiczne, biologiczne.

Podsumowanie

1. Liczba zakładów będących w ewidencji Sekcji Higieny Pracy w porównaniu z rokiem ubiegłym utrzymuje się na tym samym poziomie. Zakłady, w których występują przekroczenia NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) – wzrosła z 74 zakładów w roku 2018 do 83 zakładów w 2019 roku, natomiast liczba pracowników pracujących w narażeniu na czynniki szkodliwe w porównaniu do roku ubiegłego zmalała z 2022 osób w roku 2018 do 1735 w roku 2019. Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą głównie przekroczeń poziomu hałasu. Jednak w porównaniu do roku 2018 liczba ta znacząco się zmniejszyła z 1989 do 1281 osób. Zwiększyła się znacząco liczba osób pracujących w narażeniu na czynniki chemiczne.
2. Rodzaj jak i wielkość narażenia na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze w ciągu ostatnich lat nie uległa zmianie.
3. Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia, jak również w podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadają wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych i wprowadzanych do obrotu chemikaliów.
4. Liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej utrzymuje się również na tym samym poziomie.

VII. NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

VII. 1. Nadzór bieżący

W 2019 roku nie prowadzono kontroli w zakresie przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, z powodu braku informacji o podmiotach prawnych i fizycznych działających na terenie powiatu pilskiego, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wytwarzają lub wprowadzają do obrotu środki zastępcze.

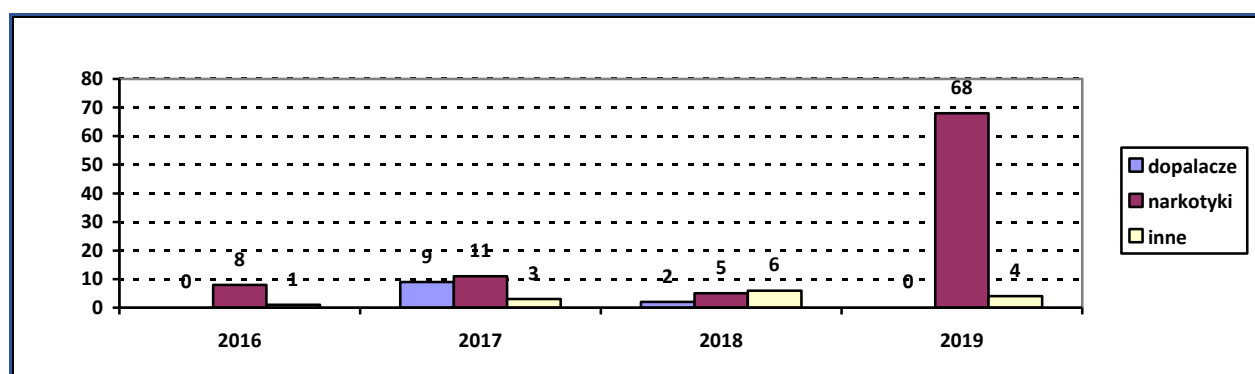
W 2019 roku na prośbę PPIS w m.st. w Warszawie, w związku z pismem Krajowej Administracji Skarbowej, Urzędu Celno-Skarbowego w Warszawie, przeprowadzono jedno przesłuchanie osoby fizycznej zamieszkałej na terenie powiatu pilskiego, w sprawie ujawnienia środka zastępczego (pF-4-metyloaminoreksu) w przesyłce pocztowej nadanej w Holandii do Polski. W efekcie sprawa została umorzona przez Prokuraturę Rejonową w Warszawie, z uwagi na to, iż brak było danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa. Adresat przesyłki zeznał, iż zamawiał w Holandii pochłaniacz wilgoci do samochodu przez stronę internetową, a o obecności w przesyłce substancji zabronionej, dowiedział się dopiero podczas przesłuchania PPIS w Pile.

W następstwie rozpoczętego postępowania administracyjnego w 2018 roku, w 2019 wydano jedną decyzję merytoryczną na podstawie art. 44 c ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Przedmiotową decyzją dokonano umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środka zastępczego, gdyż osoba fizyczna, nie wprowadzała do obrotu środka zastępczego oraz orzeczono o zniszczeniu zatrzymanego produktu będącego środkiem zastępczym na koszt Skarbu Państwa. Stroną postępowania decyzji były osoba fizyczna z powiatu pilskiego, będąca odbiorcą ujawnionego środka zastępczego w przesyłce pocztowej z Holandii do Polski.

Ponadto w 2019 roku dokonano utylizacji środków zastępczych, zdeponowanych ze spraw prowadzonych w latach 2017 -2019 oraz z jednej – ostatniej sprawy z 2010 roku, w sprawie podmiotu, który prowadził w Pile sklep z wyrobami kolekcjonerskimi będącymi środkami zastępczymi, w stosunku do którego została wyczerpana droga administracyjno-sądowa w związku z decyzją Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 02 października 2010 r. znak: GIS-BI-073-239/RS/10. Łącznie przekazano 8 protokołów zniszczenia środków zastępczych do WPWIS, za pośrednictwem którego, zutylizowano środki zastępcze w Zakładzie Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Koninie.

VII.2. Monitoring zatruć

W ramach współpracy z ośrodkami opieki zdrowotnej, w zakresie monitorowania podejrzeń zatruć środkami psychoaktywnymi, w 2019 roku otrzymywano 52 informacje o zatruciach ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. Zgłoszenia podejrzeń zatruć środkami psychoaktywnymi, dotyczyły łącznie 72 osób. Były to zatrucia głównie substancjami psychoaktywnymi objętymi ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii: kannabinolami, amfetaminą, ekstazy, kokainą (w 1 przypadku). Przypadki zatrucia lekami (benzodiazepinami, opiatami) odnotowano tylko trzykrotnie, a substancjami psychoaktywnymi niewiadomego pochodzenia stwierdzono tylko w jednym przypadku. W roku 2019 nie stwierdzono natomiast przypadków zatruć środkami zastępczymi tzw. dopalaczami. Zatrucia dotyczyły osób w wieku 17-40 lat, a najwięcej w wieku 19-24 lat (36 osób) jak i w wieku > 25 lat (33 osoby), z zdecydowaną przewagą osób płci męskiej tj. 66 osób, gdyż przypadki zatruć u osób płci żeńskiej odnotowano tylko u 6 osób (kobiet). Przypadków śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych w roku 2019 nie było.

Wykres 12. Zgłoszenia zatruć dopalaczami, narkotykami i środkami niewiadomego pochodzenia w latach 2016-2019

Prowadzona jest także współpraca z Komendą Powiatową Policji w Pile, do której przekazywane są informacje o zgłoszeniach przypadków zatruć substancjami psychoaktywnymi, otrzymanymi ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. W roku 2019 roku wysłano łącznie 28 zawiadomień. Powyższe zawiadomienia dotyczą przypadków, o których Komenda Powiatowa Policji nie posiadała informacji.

Sekcja Higiena Pracy zajmuje się prowadzeniem i aktualizowaniem systemu monitorowania informacji o „dopalaczach” SMIOD. W systemie raportowane są na bieżąco wszelkie informacje i dokumenty dotyczące realizacji zadań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych m. in. decyzji, wyników badań kwestionowanych produktów i dokumentacji toczących się postępowań. Ponadto do systemu są także wpisywane informacje o podejrzaniach zatruć substancjami psychoaktywnymi w szczególności o przypadkach śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych.

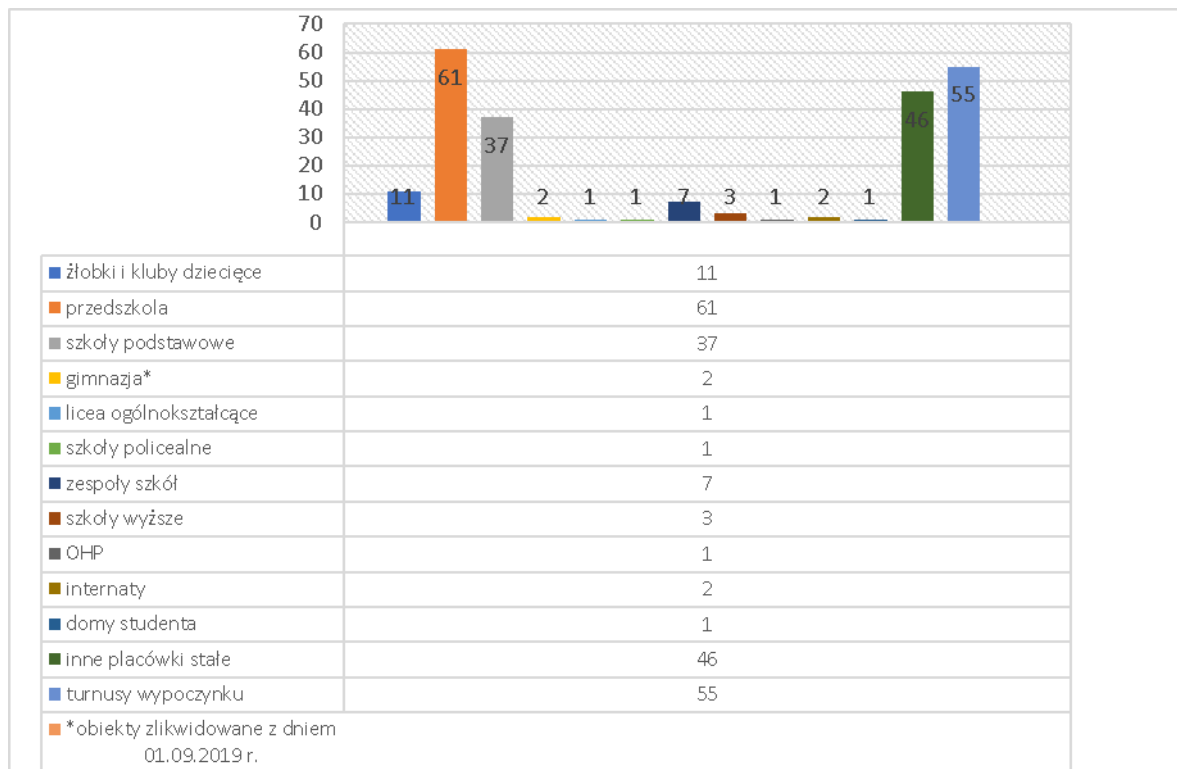
VIII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

VIII.1. Informacje wstępne

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Zadania i zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ochronie zdrowia publicznego określone są ustawowo między innymi poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami sanitarno - technicznymi pomieszczeń i sprzętu używanego w placówkach nauczania i wychowania, higieną procesów nauczania, a także higieną wypoczynku i rekreacji.

W roku 2019 na terenie powiatu pilskiego Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży pełniła nadzór nad 173 placówkami nauczania i wychowania, w tym: 11 placówkami świadczącymi usługi z zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce); 61 przedszkolami, w tym 3 przedszkolami specjalnymi; 37 szkołami podstawowymi, w tym 1 specjalną; 2 gimnazjami, które od września 2019 roku uległy likwidacji; 1 liceum ogólnokształcącym; 1 szkołą policealną; 7 zespołami szkół; 1 centrum szkolenia zawodowego - ochotniczy hufiec pracy; 1 domem studenta i 2 internatami; 3 uczelniami wyższymi – 2 publicznymi, 1 niepubliczną; 27 placówkami wsparcia dziennego, 13 pozaszkolnymi placówkami specjalistycznymi – szkołami językowymi, szkołą muzyczną, koła prowadzące zajęcia techniczne i kreatywne, 3 placami zabaw dla dzieci zlokalizowanymi w centrach handlowych, oraz 3 boiskami Orlik zlokalizowanym przy szkołach.

Łącznie w ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 279 kontroli, w tym: 224 kontrole w placówkach stałych oraz 55 kontroli turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego, ujętych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Do bazy wypoczynku MEN w roku 2019 zgłoszono 72 turnusy, z czego w wyniku niskiej frekwencji nie odbyło się 9 turnusów. W kontrolowanych stałych placówkach nauczania i wychowania uczyło się i przebywało łącznie 24 618 dzieci i młodzieży (2018 r. – 21305 dzieci i młodzieży). Z zimowego i letniego wypoczynku skorzystało 2650 uczestników (2018 r. – 3355 uczestników). Liczbę placówek objętych nadzorem w roku 2019 wraz z danymi liczbowymi przedstawia wykres nr 13.

Wykres nr 13. Placówki stałe oraz zorganizowane turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego objęte nadzorem w 2019 roku

Na terenie powiatu pilskiego w 2019 r. występowały placówki, w których stwierdzono nieprawidłowy stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny, w związku z czym wszczęto postępowanie administracyjne oraz nałożono mandat karny w jednej z nich. Wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące:

- nieprawidłowego stanu technicznego powierzchni podłóg w salach pobytu dzieci na terenie przedszkola;
- niewłaściwego stanu technicznego ścian, sufitów w salach zajęć, sanitariatach, ciągach komunikacyjnych, pomieszczeniach bloku sportowego; nieprawidłowego stanu technicznego urządzeń sanitarnohigienicznych; brakiem ciepłej wody przy punktach wodnych części węzłów sanitarnych na terenie szkoły. Ponadto nałożono mandat karny w związku z brakiem podstawowych środków higienicznych w węzłach sanitarnych dla uczniów oraz brakiem zachowania bieżącej czystości na terenie placówki – zespołu szkół;
- złego stanu technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniu świetlicy oraz w sanitariatach; nieprawidłowego stanu technicznego urządzeń sanitarnohigienicznych, zlokalizowanych na terenie internatu; ponadto nakazano zapewnienie właściwego stanu technicznego balustrady na klatce schodowej w powyższej placówce.

Dodatkowo wydano 4 decyzje zmieniające termin wykonania nakazów prawomocnych decyzji PPIS w Pile z lat ubiegłych w 2 przedszkolach publicznych i 2 publicznych szkołach podstawowych oraz przekazano 1 wystąpienie pokontrolne do organu prowadzącego. Wystąpienie

dotyczyło za dużej ilości dzieci przebywających jednocześnie w głównym budynku placówki w porach spożywania posiłków. W wyniku prowadzonych postępowań łącznie wydano 4 decyzje płańnicze, przy czym jedna z decyzji płańniczych dotyczyła kontroli sanitarnej, gdzie nieprawidłowości stwierdzone w jej trakcie zostały usunięte w ciągu 7 dni od daty kontroli.

VIII.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Budynki, w których prowadzona jest działalność oświatowo – wychowawcza na terenie powiatu pilskiego są w pełni przystosowane do tego celu. W większości placówek w 2019 roku, głównie w trakcie trwania letniej przerwy wakacyjnej przeprowadzono bieżące prace remontowo - konserwacyjne pomieszczeń dydaktycznych, sanitariatów, sali gimnastycznych, ciągów komunikacyjnych, co znacznie poprawiło komfort nauki i pracy. Ponadto w 6 placówkach na terenie miasta Piły w roku 2019 zakończono prace termomodernizacyjne, a przy dwóch szkołach podstawowych oddano do użytku nowo wybudowane hale sportowe z pełnym zapleczem sanitarnym.

VIII.3. Wodociągi i kanalizacja

Wszystkie placówki nauczania i wychowania dzieci i młodzieży posiadają podłączenie do wodociągu publicznego. W roku 2019 nieczystości płynne w kontrolowanych placówkach odprowadzono głównie do kanalizacji centralnych, wśród kontrolowanych obiektów 5 placówek posiadało zbiorniki bezodpływowe - szamba opróżniane w wymaganej częstotliwością, były to 2 oddziały przedszkolne oraz 3 szkoły podstawowe, funkcjonujące na terenie wiejskim. Na terenie powiatu pilskiego nie występują placówki posiadające w swej strukturze sanitariaty zewnętrzne. Nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile placówki nauczania i wychowania posiadają dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody w sanitariatach. W jednej z placówek odnotowano brak środków podstawowej higieny osobistej oraz zaniedbania w utrzymaniu bieżącej czystości i porządku. Nie stwierdzono placówek z niezachowaniem standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, wszystkie obiekty posiadają sanitariaty zlokalizowane w budynkach dydaktycznych.

VIII.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

Spośród 51 skontrolowanych pod kątem infrastruktury szkół, 43 placówek posiada infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w postaci sali zastępczej lub rekreacyjnej z boiskiem sportowym lub bez boiska sportowego, szkolnego zespołu sportowego (z zapleczem higieniczno - sanitarnym) z boiskiem lub bez boiska, 8 placówek nie posiada infrastruktury do prowadzenia zajęć sportowych, część z nich korzysta z sali gimnastycznych innych placówek, gminnych i miejskich hal sportowych, boisk gdzie w godzinach przedpołudniowych są programowo realizowane zajęcia z wychowania fizycznego. Szkoły

policealne na terenie powiatu pilskiego w programie nauki nie realizują zajęć z wychowania fizycznego. Szczegółową sytuację w zakresie korzystania przez szkoły z infrastruktury do realizacji zajęć wychowania fizycznego przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 23. Zestawienie warunków do realizacji wychowania fizycznego w poszczególnych rodzajach szkół w roku 2019

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek posiadających									brak infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f
		tylko			salę gimnastyczną z boiskiem	salę zastępczą/ rekreacyjną z boiskiem	salę gimnastyczną i salę zastępczą/ rekreacyjną		szkolny zespół sportowy		
		salę gimnastyczną	salę zastępczą/ rekreacyjną	boisko			z boiskiem	bez boiska	z boiskiem	bez boiska	
Szkoły podstawowe	37	3	6	-	3	7	2	-	10	2	4
Gimnazja	2*	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Zespoły szkół	7	-	1	-	1	2	1	-	1	-	1
Szkoły policealne	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Szkoły wyższe	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
OGÓLEM	51	3	7	1	5	9	3	0	13	2	8

*obiekty zlikwidowane z dniem 01.09.2019 r.

Niezależnie od posiadanej infrastruktury uczniowie szkół korzystają dodatkowo z obiektów poza własną placówką tj. z hal sportowych MOSiR, boisk sportowych ORLIK, basenu.

VIII.5. Opieka medyczna w szkołach

Analizując warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach, spośród 48 skontrolowanych pod kątem opieki zdrowotnej placówek, gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiadają 34 placówki, z czego do własnej dyspozycji 29 szkół i placówek oświatowych, a pozostałych 5 wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie. W 10 szkołach i placówkach oświatowych podstawowa opieka zdrowotna realizowana jest w pomieszczeniach zastępczych, zlokalizowanych na ich terenie, a w 4 opieka realizowana jest poza terenem placówki. Uczniowie szkół policealnych nie są objęci profilaktyczną opieką zdrowotną na terenie szkół, pozostają oni pod opieką lekarzy rodzinnych. Stan sanitarno – techniczny oraz porządkowy pomieszczeń, w których realizowana jest opieka zdrowotna nad uczniami nie budzi zastrzeżeń.

VIII.6. Ocena warunków środowiska szkolnego

W roku 2019 w kontrolowanych placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono badania środowiska szkolnego w zakresie: dostosowania stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka do zasad ergonomii, higienicznej oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, posiadania przez placówki certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego, temperatury otoczenia w salach pobytu, pomiarów wysokości i powierzchni sali pobytu.

Oceniono zestawienie mebli i ich dostosowanie do wymagań ergonomii. Oceną objęto 28 oddziałów (2018 r. - 76 w 10 placówkach) w 7 placówkach, w tym: 26 oddziałów w 6 przedszkolach (2018 r. - 30 oddziałów w 9 przedszkolach), 2 oddziały w 1 szkole podstawowej na terenie wiejskim (2018 r. - 46 oddziałów w 1 szkole podstawowej). W sumie oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków na 614 stanowiskach (2018 r. na 1389 stanowiskach), w tym na 578 stanowiskach w przedszkolach (2018 r. na 742 stanowiskach) oraz na 36 stanowiskach w szkołach podstawowych (2018 r. na 647 stanowiskach). Nieprawidłowości w związku z ergonomią stanowisk pracy w kontrolowanych placówkach nie stwierdzono.

Dokonano również ocen tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych: zwracano uwagę na fakt, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, czy różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny. W roku 2019 oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 46 szkołach i 721 oddziałach (w 2018 r. w 46 szkołach i 638 oddziałach), w tym oceniono: 593 oddziały w 36 szkołach podstawowych (w 2018 r. - 569 oddziałów w 37 szkołach podstawowych), 107 oddziałów w 7 zespołach szkół (w 2018 r. - 52 oddziały w 6 zespołach szkół) oraz 11 oddziałów w liceum ogólnokształcącym (w 2018 r. – 15 oddziałów). We wszystkich kontrolowanych w 2019 roku placówkach zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach uczniowskich lub wyznaczonych miejscach w izbach lekcyjnych (klasy I - III szkoły podstawowej). Skontrolowane plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględniają równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. W szkołach na terenie powiatu pilskiego prowadzony jest przede wszystkim jednozmianowy system nauki, dyrektorzy wykazują starania, aby plany lekcji były sporządzane z zachowaniem zasad higieny. Zdarza się, że uczniowie szczególnie klas I – III szkoły podstawowej podzieleni są w tygodniu nauki, w taki sposób, że część klas przychodzi do szkoły na pierwszą godzinę lekcyjną, natomiast pozostałe klasy przychodzą maksymalnie trzy godziny później, jednak lekcje w całej szkole trwają do tej samej godziny popołudniowej. W jednej placówce na terenie miasta

Piły lekcje w klasach I – III odbywają się w systemie zmianowym, takie przesunięcie czasowe spowodowane jest większą ilością oddziałów w stosunku do liczby sali lekcyjnych. Zestawienie warunków higieny procesu nauczania (ergonomia mebli oraz tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych) w placówkach ocenianych w latach 2018 i 2019 przedstawia tabela nr 23.

Tabela 24. Ocena - porównanie warunków higieny procesu nauczania w placówkach ocenianych w latach 2018 i 2019

Rok	Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych						Tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych			
	Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu			Meble niedostosowane			Skontrolowane rozkłady zajęć lekcyjnych		niewłaściwe	
	Ilość placówek	Ilość oddziałów	Ilość stanowisk	Ilość placówek	Ilość oddziałów	Ilość stanowisk	Ilość szkół	Ilość oddziałów	Ilość szkół	W ilu oddziałach
2018	10	76	1389	0	0	0	46	638	0	0
2019	7	28	614	0	0	0	46	721	0	0

Dokonano pomiarów temperatury otoczenia w salach pobytu dzieci i młodzieży w okresie grzewczym, również w trakcie trwania wycieczki zimowej - ogółem wykonano 1781 pomiarów (2018 r. - 878). Na podstawie przeprowadzonych w 2019 roku kontroli stwierdzono: w zakresie posiadania przez szkoły i placówki sprzętu sportowego na 95 skontrolowanych w tym zakresie, 93 posiadają sprzęt sportowy z certyfikatami, z czego:

- 64 placówki posiadają sprzęt sportowy w całości posiadający certyfikaty (100%), 18 placówek powyżej 50 %, 10 placówek do 50 %, 2 placówki do 25 % certyfikowanego sprzętu sportowego,
- 1 placówka posiada sprzęt sportowy w całości nie posiadający certyfikatów – oddział przedszkolny na terenie wiejskim,
- 1 placówka posiada sprzęt sportowy bez certyfikatów zakupiony wyłącznie przed 1997 rokiem – szkoła podstawowa.

W zakresie posiadania przez szkoły i placówki certyfikowanych mebli edukacyjnych na 107 skontrolowanych 106 posiada meble z certyfikatami, w tym:

- 77 placówek posiada wyłącznie certyfikowane meble edukacyjne (100%), 17 placówek powyżej 50%, 7 placówek do 50 %, a 5 placówek poniżej 25 % certyfikowanych mebli;
- 1 placówka posiada nadal meble edukacyjne bez certyfikatów, zakupione przed 1997 rokiem (przedszkole, zlokalizowane na terenie obszaru wiejskiego).

VIII.7. Dożywianie dzieci i młodzieży

Prowadzono ocenę dożywiania uczniów w szkołach: podstawowych, gimnazjach, liceach oraz zespołach szkół. Dane liczbowe w zakresie liczby uczniów korzystających z różnych form dożywiania w porównaniu z rokiem 2018 przedstawia tabela nr 24.

Tabela 25. Dożywianie uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i zespołach szkół w latach 2018-2019

Rok	PROWADZENIE DOŻYWIANIA W SZKOŁACH								Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowywanych
	Wydawanie ciepłych posiłków				Organizowanie śniadań		Podawanie napoju		
	Liczba placówek	Liczba uczniów korzystających ogółem	w tym korzystających:		Liczba placówek	Liczba korzystających	Liczba placówek	Liczba korzystających	
			Z obiadów pełnych	Z posiłków jednodaniowych					
2018	33	5019	4939	80	17	650	37	7758	1085
2019	36	5088	4669	419	17	620	38	7198	1301

Wydawanie ciepłych posiłków w formie obiadów jedno lub dwudaniowych zapewniło 36 placówek, w których łącznie z ciepłych posiłków korzystało 5088 dzieci i młodzieży. Śniadania organizowało 17 placówek, z których korzystało 620 dzieci, napoje podawano dzieciom w 38 placówkach, z czego korzystało łącznie 7198 dzieci. Dodatkowo, podobnie do lat ubiegłych uczniowie klas I-V szkół podstawowych uczestniczyli w programie „Mleko” oraz „Owoce i warzywa w szkole”.

VIII.8. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W zakresie posiadania i przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin skontrolowano łącznie 20 pracowni chemicznych: w szkołach podstawowych, w gimnazjach, w liceum ogólnokształcącym oraz w zespołach szkół. Nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono. W pracowniach znajdowały się aktualne spisy posiadanych substancji chemicznych, wymagane karty charakterystyki, substancje niebezpieczne były właściwie oznakowane i przechowywane. Substancje i preparaty chemiczne były przechowywane w zamykanych pomieszczeniach na zapleczu pracowni chemicznych, oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, posiadały karty charakterystyki, prowadzono aktualne spisy i rozchody ilości substancji chemicznych i ich mieszanin. W widocznych miejscach znajdowały się instrukcje bhp oraz apteczki z podstawowymi materiałami do udzielania pierwszej pomocy, sale zajęć wyposażono w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Uczniowie nie mieli bezpośredniego kontaktu z substancjami i preparatami chemicznymi, gdyż wszystkie

doświadczenia wykonywane były przez nauczycieli chemii lub przedstawiane z wykorzystaniem filmów instruktażowych.

VIII.9. Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów w szkołach

W ramach kontroli obiektów oceniano warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania. Przeprowadzono kontrole 166 obiektów, podczas których zwracano uwagę na zapewnienie bieżącej ciepłej wody, wyposażenie sanitariatów w środki higieny osobistej oraz stan higieniczny i techniczny węzłów sanitarnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

VIII.10. Ocena warunków do nauki i przebywania dzieci 5-6 letnich

W 2019 roku oceniono wzorem lat poprzednich warunki sanitarno-higieniczne dla dzieci 6-letniach w tzw. „oddziałach zerowych”. Podczas kontroli szkół prowadzono ocenę warunków do nauki dla tej grupy wiekowej. W 104 placówkach z ewidencji sekcji – przedszkolach, szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie lub w zespołach szkół oddziały „zerowe” utworzono w 52, a uczęszczało do nich 1398 dzieci (1766 w 2018 r.) Niewłaściwą infrastrukturę do prowadzenia oddziałów „zerowych” odnotowano w 4 samodzielnych placówkach - 3 przedszkolach i 1 szkole podstawowej, dotyczyła ona: brak możliwości dożywiania dzieci podczas pobytu (pobyt dzieci do 5 godzin), brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych, tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów, posiadaniem mebli edukacyjnych bez certyfikatów, brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla dzieci młodszych.

VIII.11. Zabezpieczenie placów zabaw, terenów rekreacyjnych i sportowych

Kontrolując szkoły i placówki zwracano także uwagę na ochronę placów zabaw, terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami - w jaki sposób są zabezpieczane piaskownice na okres przerwy w użytkowaniu, z jaką częstotliwością wymieniany jest piasek w piaskownicach, w jakim stanie znajduje się ogrodzenie terenu, czy widoczne są odchody zwierzęce lub inne zanieczyszczenia. Spośród placówek ujętych w druku sprawozdawczym, łącznie z turnusami wypoczynku zimowego i letniego, wykazano iż 82 obiekty posiadają plac zabaw bądź teren rekreacyjny, z czego 16 z niewystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami (brak zabezpieczenia piaskownic przykryciem w czasie przerw w użytkowaniu - po zakończeniu korzystania), 31 obiektów posiada plac zabaw i/lub teren rekreacyjny oraz teren sportowy, z czego 1 z niewystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami, polegającą na braku zabezpieczeń piaskownic przykryciem w czasie przerw w użytkowaniu (po zakończeniu korzystania). Niezabezpieczanie piaskownic przykryciem w trakcie przerw w użytkowaniu wynika z dostępności terenów, gdzie są zlokalizowane, również w godzinach popołudniowych

oraz w czasie wolnym od pracy – w takich przypadkach zaleca się wzmożoną kontrolę piaskownic pod kątem zanieczyszczeń, szczególnie odchodami zwierzęcymi. Wszystkie te piaskownice umiejscowione są na terenach ogrodzonych, gdzie obowiązuje zwyczajowy zakaz wprowadzania zwierząt.

VIII.12. Inne placówki oświatowo-wychowawcze

W roku 2019 skontrolowano również 39 innych stałych placówek nauczania i wychowania. W grupie tej znajdują się sale zabaw w galeriach handlowych, zespoły boisk sportowych ORLIK, szkoły językowe, zespół szkół muzycznych w Pile, świetlice socjoterapeutyczne przy szkołach podstawowych, świetlice wiejskie, placówki wsparcia dziennego przy Oratorium w Pile.

VIII.13. Szkoły wyższe

Skontrolowano 3 uczelnie (2 publiczne i 1 niepubliczną). Uczelnie publiczne prowadzą naukę w systemie stacjonarnym oraz niestacjonarnym, natomiast uczelnia niepubliczna tylko w systemie niestacjonarnym. Do uczelni wyższych publicznych i niepublicznych w 2019 r. uczęszczało łącznie 1477 studentów (w 2018 r. – 1592). Wszystkie uczelnie mieszczą się w budynkach dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz charakteryzują się wysokim standardem technicznym wyposażenia.

VIII.14. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Wszystkie turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do kuratorium oświaty i zarejestrowane w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Na terenie powiatu pilskiego zgłoszono 72 turnusy (2018 r. – 65) wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży, w tym: 19 turnusów wypoczynku zimowego i 53 turnusy wypoczynku letniego, z czego nie odbyło się 9 turnusów wypoczynku letniego w wyniku braku frekwencji. Ogółem w kontrolowanych turnusach wypoczynku zimowego i letniego uczestniczyło 2650 dzieci i młodzieży (w 2018 r. – 3355). Porównanie ilości turnusów i liczby uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2018 i 2019 zestawiono poniżej.

Tabela nr 26. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2018 i 2019

Rodzaj placówek	Rok 2018		Rok 2019	
	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
wypoczynek zimowy	22	1563	19	1342
wypoczynek letni	40	1792	36	1308
RAZEM	62	3355	55	2650

Podczas kontroli zwracano uwagę, na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, przestrzeganie właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej, (zapewnienie ciepłej wody, środków higienicznych), warunki do prowadzenia żywienia, dokumentację zdrowotną personelu oraz zapewnienie opieki medycznej uczestnikom wycieczki. W trakcie trwania wycieczki nie odnotowano przypadków zachorowań, zatruc pokarmowych, urazów, nieszczęśliwych wypadków. Placówki zostały właściwie przygotowane oraz zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki wycieczki. Stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, bloków żywieniowych i obiektów sportowych nie budził zastrzeżeń.

VIII.15. Interwencje

W roku 2019 bezpośrednio do Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Pile wpłynęło 15 interwencji (anonimowe telefoniczne i listowne), które dotyczyły:

1. W przypadku przedszkoli zlokalizowanych na terenie powiatu pilskiego :
 - 5 skarg dotyczących wszawicy występującej na terenie placówki, wszystkie zasadne;
 - 1 skarga dotycząca niskiej temperatury w pomieszczeniach pobytu dzieci na terenie placówki, skarga bezzasadna;
 - 1 skarga dotycząca nadmiernego hałasu w pomieszczeniach pobytu dzieci w związku z prowadzonymi pracami termomodernizacyjnymi na terenie placówki, skarga bezzasadna.
2. W przypadku szkół podstawowych, mieszczących się w obrębie powiatu:
 - 3 skargi dotyczące niewłaściwego stanu sanitarnego toalet na terenie placówki oraz brak podstawowych środków higienicznych w toaletach dla uczniów, skargi bezzasadne;
 - 2 skargi dotyczące palenia wyrobów tytoniowych na terenie placówki, skargi w obu przypadkach bezzasadne;
 - 1 informacja dotycząca nasadzeń trujących cisów na terenie szkoły, informacja zasadna;
 - 1 informacja dotycząca niewłaściwego zapachu wody przy punktach wodnych w toaletach dla uczniów, skarga bezzasadna;
3. W przypadku szkół ponadpodstawowych – 1 informacja dotycząca niskiej temperatury w pomieszczeniach pobytu dzieci na terenie szkoły, informacja okazała się bezzasadna.

We wszystkich przypadkach prowadzono w trybie pilnym postępowanie ustawowe zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

VIII.16. Współpraca z instytucjami i mediami

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała z Komendą Powiatową Policji w Pile, Urzędami Miast i Gmin, a także instytucjami państwowymi – Rzecznikiem Praw Dziecka. Współpraca z przedstawicielami lokalnych samorządów terytorialnych polegała na wzajemnej wymianie informacji dotyczących placówek nauczania i wychowania.

Wzorem lat poprzednich przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej na zaproszenie Powiatowego Komendanta Policji w Pile uczestniczyli w corocznym spotkaniu organizacyjnym służb z terenu powiatu pilskiego, dotyczącym metod współpracy w ramach zapewnienia bezpiecznego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Kontrolując warunki w jakich odbywa się wypoczynek zimowy i letni, zajmowano się dodatkowo poradnictwem zdrowotnym oraz przekazywano materiały edukacyjne w formie broszur, ulotek na temat: profilaktyki grypy, profilaktyki HIV, bezpiecznego stosowania antybiotyków, bezpiecznego wypoczynku podczas ferii zimowych i podczas wakacji, zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób odkleszczowych, profilaktyki antynikotynowej, profilaktyki HIV i AIDS, zagrożeń związanych z zażywaniem środków zastępczych i zagrożeń wynikających z nadmiernej ekspozycji na słońce, zdrowego stylu życia. W trakcie ferii zimowych i letnich, przeprowadzono łącznie 9 kontroli z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji.

Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży wspólnie z Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczyli w organizowaniu punktów poradnictwa zdrowotnego.

Kontakt z lokalnymi mediami polegał na przesłaniu informacji, dotyczących oceny warunków sanitarno-higienicznych wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz działań podejmowanych przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu zapewnienia jego prawidłowego przebiegu.

Podsumowanie

1. Stała współpraca z organami założycielskimi ma pozytywny wpływ na poprawę warunków sanitarno-higienicznych oraz technicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu pilskiego. Sukcesywnie i w miarę posiadanych nakładów finansowych realizowane są inwestycje (termomodernizacje budynków, budowy hali sportowych na terenie szkół, modernizacja terenu wokół budynków), dążące do poprawy warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.
2. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wpływ mają podejmowane prace naprawczo - remontowe, realizowane także dzięki regularnym kontrolom organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz decyzjom Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nakazującym podjęcie działań naprawczych.
3. Z końcem grudnia 2019 r. upływały terminy wykonania nakazów decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile z lat ubiegłych dążących do poprawy stanu sanitarno – technicznego obiektów. Część nakazów prawomocnych decyzji została w całości zrealizowana.

4. Ogółem większość placówek zapewnia właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży.
5. W placówkach oświatowych systematycznie w miarę posiadanych środków wymieniane są sprzęt oraz urządzenia stanowiące wyposażenie, w tym meble edukacyjne na nowe, posiadające wymagane atesty/certyfikaty.
6. W porównaniu z rokiem 2018 zwiększyła się liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowywanych – 1301 osób (w 2018 r. - 1085).
7. W 2019 r. na 55 kontrolowanych turnusach wypoczywało łącznie 2650 dzieci i młodzieży (w 2018 r. podczas 62 turnusów wypoczywało 3355 dzieci). Wszystkie turnusy wypoczynku zimowego i letniego organizowane na terenie powiatu pilskiego zgłoszono do elektronicznej bazy wypoczynku MEN, przebiegały prawidłowo oraz zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019r., poz.59). W analizowanym 2019 roku zadania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego obejmowały:

1. opiniowanie miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego;
2. uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska;
3. uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczącej budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych (obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, użyteczności publicznej, oświaty i wychowania, obiekty nauki, obiekty usługowe);
4. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia;
5. wydawanie opinii o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach przeznaczonych do działalności leczniczej;
6. wydawanie opinii o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach żłobków, zakładów kosmetycznych, fryzjerskich i odnowy biologicznej oraz innych lokali usługowych;
7. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
8. wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i realizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej;
9. udzielanie zainteresowanym (inwestorom, projektantom, itp.) wyjaśnień w zakresie obowiązujących przepisów i wymagań sanitarnohigienicznych;
10. współpraca z organami administracji państwowej i lokalnej oraz innymi organami inspekcji.

Podczas realizacji swoich zadań skupiano się przede wszystkim na ochronie zdrowia ludzi poprzez egzekwowanie wymogów higieniczno – zdrowotnych oraz higieny środowiska dla ww. kierunków działania.

W 2019 r. wydano 7 opinii sanitarnych dotyczących uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych pomieszczeń przeznaczonych m.in. na: obiekty produkcji i obrotu artykułami spożywczymi, zespół gabinetów lekarskich, sortowni owoców, w tym:

- 3 opinie to opinie uzgodnione pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodnione pomieszczenia przeznaczone na daną działalność spełniały w całości warunki higieniczne i zdrowotne wynikające z przepisów szczególnych;
- 3 opinie sanitarne z zastrzeżeniami dotyczącymi pomieszczeń przeznaczonych na działalność z danego zakresu. Zastrzeżenia dotyczyły przede wszystkim wentylacji pomieszczeń sanitarnych, wentylacji pomieszczeń przeznaczonych na usługi, pracę bądź inne zastrzeżenia wynikające z rodzaju danej działalności;
- 1 opinię odmawiającą uzgodnienia. W dokumentacji projektowej stwierdzono szereg nieprawidłowości oraz niespełnienie warunków wynikających z przepisów szczególnych, które dyskwalifikowały projektowane pomieszczenia na prowadzenie w nich danej działalności.

Uzgodniono 1 dokumentację projektową dotyczącą zmiany sposobu użytkowania części budynku biurowo-handlowego (lokal w parterze) z nowym przeznaczeniem na gabinet stomatologiczny. Dokumentacja została uzgodniona pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, spełniała bowiem wymagania określone obowiązującymi przepisami.

Uczestniczono w 24 kontrolach obiektów zgłoszonych do użytkowania. Wydano 20 opinii sanitarnych, w tym:

- 19 opinii dotyczyło kontroli obiektów budowlanych zgłoszonych do odbioru zgodnie z Prawem Budowlanym,
- 1 opinia sanitarna dotyczyła kontroli, podczas której sprawdzana była zgodność przygotowania pomieszczeń z projektem technologicznym uzgodnionym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego bądź rzeczoznawcę ds. sanitarnohigienicznych.

Przeprowadzono dwie kontrole oraz wydano 2 opinie dotyczące: spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych przez pomieszczenia zlokalizowane w budynku przeznaczonym na zakład mechaniki pojazdowej oraz sprawdzenia pod względem spełnienia wymogów bezpieczeństwa i możliwości korzystania z budynku (dwóch sal, dwóch łazienek i korytarza) przez dzieci w wieku 5 i 6 lat. Stwierdzono, iż po przeprowadzeniu niezbędnych robót remontowych i modernizacyjnych pomieszczenia w przedmiotowym budynku, mogą zostać zaadaptowane na potrzeby przedszkola.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 2 decyzje stwierdzające spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych przez pomieszczenia dwóch lokali przeznaczonych na placówki dla dzieci - żłobki oraz 2 decyzje wnoszące sprzeciw co do zamiaru przystąpienia do planowanego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu.

Wszystkie obiekty budowlane realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej. Uzgodnienia dokonywane były głównie przez rzeczoznawcę ds. sanitarnohigienicznych. Wszystkie obiekty posiadały decyzję o pozwoleniu na budowę wydaną przez stosowny urząd. Obiekty realizowane były zgodnie z założeniami projektowymi uzgodnionymi przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych lub przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.) Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wypowiadają się w formie opinii sanitarnej co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2019 roku wydano ogółem 71 opinii sanitarnych w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym:

- 9 stwierdza konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i podaje zakres raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko,
- 51 opinii proponuje odstąpić od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- 11 opinii dotyczyło uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przy uzgodnieniach dotyczących warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w 5 opiniach odmówiono uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji dotyczącej środowiskowych uwarunkowań dla realizacji danego przedsięwzięcia. Każdorazowo przyczyna odmówienia uzgodnienia dokumentacji została zawarta w szerokim uzasadnieniu do danej opinii. Kwestie te dotyczyły m.in. oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko w aspekcie jej oddziaływania pod kątem rozprzestrzeniania się odorów i związanych z tym konfliktów społecznych; kwestii oddziaływania na środowisko w aspekcie lokalizacji inwestycji w sąsiedztwie istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej, wymagającej

zapewnienia nie tylko standardów jakościowych środowiska, ale przede wszystkim bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców.

W 2019 roku wydano 173 postanowienia odnośnie uzgodnienia warunków zabudowy, na terenie dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danej inwestycji. Postanowienia wydane jako pozytywne, we wszystkich 173 rozpatrywanych przypadkach. Ponadto w 2019 r. wydano 7 postanowień rozpatrujących w sposób milczący zawiadomienie o zakończeniu budowy.

W 2019 r. analizie i ocenie poddano 22 wnioski dotyczące zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 19 wniosków dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego danej gminy. Łączna liczba wydanych opinii wynosi 41.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081) wydano 19 opinii sanitarne ustalające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla danej gminy.

W roku 2019 wydano ogólnie 34 decyzje płatnicze za wykonywane czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a mianowicie: 26 za czynności związane z kontrolą obiektu/pomieszczeń w związku z dopuszczeniem go/ich do użytkowania oraz 8 za uzgodnienie projektu technologicznego/budowlanego.

Ponadto wydano 1 decyzje dotyczące ustawienia tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych w postaci przenośnych kabin sanitarnych na skanalizowanych terenach publicznych miasta Piły.

W 2019 r. wydano 64 pisma dotyczące m.in. współpracy z urzędami miejskimi, gminnymi; współpracy z własnymi jednostkami Powiatowych Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznych, Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej; współpracy z interesantami.

Podsumowanie

W tabeli poniższej przedstawiono wyszczególnienie uzgodnionych w 2019 r. opinii, postanowień, decyzji oraz pism w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tabela 27. Liczba opinii, postanowień, decyzji i pism w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		2018r.	2019r.
Ogółem uzgodniono i zaopiniowano w drodze decyzji, postanowień i opinii sanitarnych,		418	425
w tym w drodze opinii sanitarnej:	dokumentacje projektowe	10	8
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	24	22
	konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	11	9
	odstąpienie od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	31	51
	kontrole obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania	31	20
	dotyczące innych spraw	2	2
	dokumentacja dotycząca środowiskowych uwarunkowań inwestycji	6	11
	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	22	19
w drodze postanowienia:	warunki zabudowy dla terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	159	173
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	1	0
	dotyczące innych spraw	1	0
	milczące załatwienie sprawy	8	7
w drodze decyzji:	decyzje opłatowe	40	34
	decyzja odbiorowa	5	4
	dotyczące innych spraw	3	1
pisma	współpraca urzędy miejskie, gminne, starostwo, inne instytucje	29	40
	współpraca interesanci	16	9
	współpraca z innymi instytucjami	2	3
	współpraca z własnymi jednostkami PSSE, WSSE,	17	12

X. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile, wykonuje badania w ramach nadzoru sanitarnego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Wykonywane są również badania w ramach działalności usługowej. Oddział Laboratoryjny prowadzi działalność laboratoryjną zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania opisanego w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. Wdrożony i ciągle doskonalony System Zarządzania gwarantuje spełnienie wymagań stawianych w normie systemowej oraz wymagań zawartych w dokumentach Polskiego Centrum Akredytacji. Jednocześnie służy do zdobycia zaufania klientów, zaspokojenia ich potrzeb i oczekiwań. Wysoką jakość badań, rzetelność i wiarygodność wyników oraz wysokie kompetencje personelu laboratorium potwierdza uzyskany 24.06.2005 r. Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji oraz wyniki uzyskiwane w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 19 z dnia 21 maja 2019 roku.

Laboratorium w 2019 r. wzięło udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody (liczby bakterii grupy coli i Escherichia coli, ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C po 48 h oraz w 22°C po 72 h, liczby enterokoków i liczby Legionella sp.).
2. Merck/Sigma Aldrich - RTC /ANAB AP-1469/ - dla oznaczeń sensorycznych wody.
3. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (pH, przewodność, barwa, azotyny, azotany, amoniak, chlorki, fluorki, siarczany, utlenialność, twardość ogólna, wapń, magnez, sód, cyjanki wolne).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2019 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek Salmonella i Shigella).

X.1. Laboratorium Badania Wody i Gleby

W ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w obszarze zadań realizowanych z zakresu zdrowia publicznego wykonywano badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z pływalni i z kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. Dodatkowo w ramach działalności usługowej

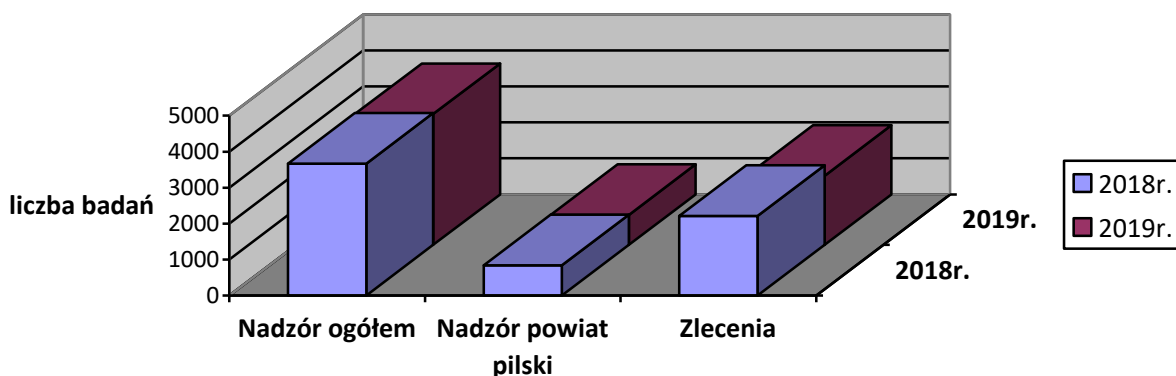
prorowadzone były badania próbek wody w ww. zakresie oraz badania i pomiary czynników szkodliwych i uciążliwych na stanowiskach pracy w zakresie pomiarów natężenia hałasu i oświetlenia. Badania w środowisku pracy wykonywano do 12.03.2019 r.

Badania próbek wody wykonywano dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie, Wągrowcu i Złotowie.

Wykonano 5557 badań, co stanowi około 5,5% spadek ogólnej ilości badań w stosunku do roku ubiegłego. Nieznacznemu obniżeniu uległa ilość badań nadzorowych – ok. 0,8% spadek. Również wykonano mniej badań na zlecenia - ok. 13,2% spadek. W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 3638 badań próbek wody, a na zlecenie 1919 badań w tym 1908 badań próbek wody oraz 11 badań w środowisku pracy. Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 28. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2018 i 2019

	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Pila, Chodzież, Czarnków, Międzychód, Wągrowiec, Złotów		dla PSSE Pila			
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Chemiczne	721	677	96	120	372	339
Fizyczne	1208	1213	285	289	530	472
Mikrobiologiczne	1739	1748	463	424	1310	1108
Ogółem:	3668	3638	844	833	2212	1919

Wykres nr 14. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2018 i 2019

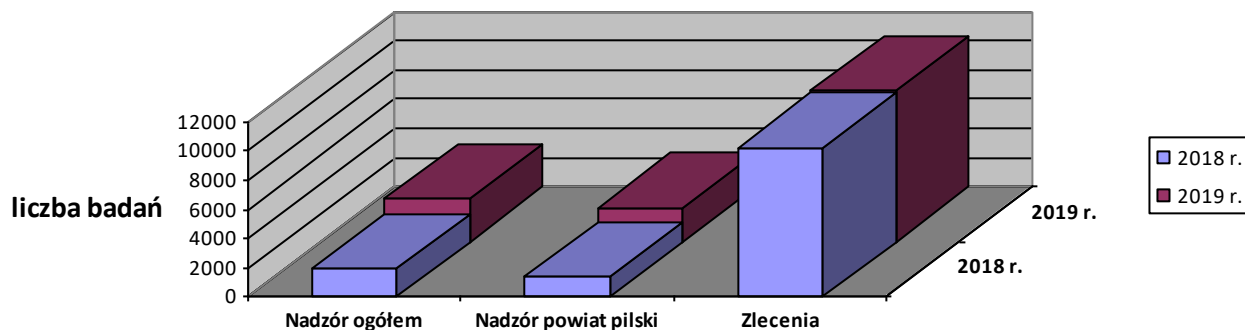
X.2. Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii

Wykonywano laboratoryjne badania sanitarno-epidemiologiczne, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Badania wykonywane były w ramach nadzoru epidemiologicznego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie i Złotowie. W ramach działalności usługowej prowadzono badania kału do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz badania skuteczności sterylizacji. Dodatkowo wykonywano badania skuteczności sterylizacji na potrzeby kontroli wewnętrznej Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Pile. Ogółem wykonano 13305 badań, co stanowi 9,4 % wzrost ilości badań w stosunku do roku ubiegłego. W ramach nadzoru sanitarnego wykonano 2655 badań (82,5 % wzrost w stosunku do roku ubiegłego), 306 badań skuteczności sterylizacji w ramach kontroli wewnętrznej (31,5% spadek) oraz 10344 badania na zlecenia (0,8% wzrost). Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań w porównaniu do roku ubiegłego przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 29. Badania laboratoryjne przeprowadzone w 2018 i 2019 roku

Rodzaj badań	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru dla PSSE				Na zlecenia	
	Pila, Chodzież, Czarnków, Międzychód, Złotów		w Pile			
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Badania w kierunku skuteczności sterylizacji	447*	306*	447*	306*	660	650
Badania w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella	1455	2655	924	2031	9604	9694
Ogółem:	1902	2961	1371	2337	10264	10344

*badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w Oddziale Laboratoryjnym

Wykres nr 15. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2018 i 2019

XI. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

XI.1. Wprowadzenie

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Pile kieruje działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia do wszystkich mieszkańców powiatu pilskiego. Realizację przedsięwzięć oparto o wytyczne przekazane przez Główny Inspektorat Sanitarny, Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka nikotynowa, profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych.

XI.2. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu krajowym

W 2019 roku realizowano pięć programów edukacyjnych o zasięgu krajowym, inicjowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny: Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”, Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”, Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”.

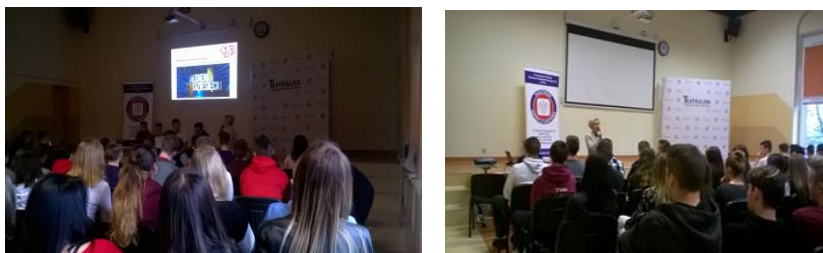
XI.2.1. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Podejmowane działania mają na celu wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz promowanie testowania w kierunku wirusa HIV.

Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2019”

Celem akcji jest promowanie bezpiecznych zachowań w aspekcie zakażeń wirusem HIV oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową, przekazanie młodzieży aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS a także kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i wyborów dotyczących własnego zdrowia i życia. W ramach akcji zorganizowano cztery szkolenia dla młodzieży z 2 szkół ponadpodstawowych, które urozmaicone były turniejem edukacyjnym pt. „Jeden z dziesięciu na temat HIV/AIDS”. Przeprowadzono szkolenie dla studentów I roku

Kierunku Pielęgniarstwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile. Łącznie w szkoleniach i w turnieju wzięło udział 289 osób. Wszyscy uczniowie nagradzani byli upominkami o charakterze edukacyjnym, otrzymali zakładki do książki „Nie daj szansy AIDS” i „Kocham - Chcę chronić siebie i innych” oraz broszurę „O co kaman?”. Do 15 szkół ponadpodstawowych przesłano informacje o akcji „Bezpieczne Walentynki 2019” oraz broszurę „Zakażenia przenoszone drogą płciową” i plakat „Mam czas rozmawiać”. Dystrybucję materiałów edukacyjnych przeprowadzono w dwóch szkołach ponadpodstawowych i jednej szkole wyższej. Łącznie rozdysponowano 135 zakładek do książki, 65 broszur, 64 ulotki i 7 plakatów.

Rysunek 10. Szkolenia w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile i w Centrum „Nauka” w Pile

Światowy Dzień AIDS

We współpracy ze Starostwem Powiatowym w Pile zorganizowano Powiatową Olimpiadę Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS - wczoraj, dziś, jutro” dla uczniów klas I i II szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego. Olimpiada odbyła się w dniu 02 grudnia 2019 r. i była okazją do zaakcentowania obchodów Światowego Dnia AIDS. W etapie szkolnym Olimpiady wzięło udział 254 uczniów, a w etapie powiatowym uczestniczyło 34 uczniów z 12 szkół ponadpodstawowych. Etap powiatowy Olimpiady odbył się w sali widowiskowej Młodzieżowego Domu Kultury „Iskra” w Pile, wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy, broszurę „HIV?! AIDS?! O co kaman?” i zakładkę do książki „Nie daj szansy AIDS”. Do wszystkich szkół ponadpodstawowych przesłano materiały o charakterze informacyjno-edukacyjnym w tym informację o kampanii „Mam czas rozmawiać”. Zorganizowano podsumowanie Olimpiady i wręczenie nagród laureatom w Starostwie Pilskim w dniu 06.12.2019 r. nagrody wręczone zostały przez Wicestarostę Pilskiego Arkadiusza Kubicha i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile Danutę Kmiecik. Nagrody dla laureatów Powiatowej Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS ufundowane zostały przez Starostwo Powiatowe w Pile.

Rysunek 11. Powiatowa Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS - wczoraj, dziś, jutro”

Przesłano do 13 Redaktorów Naczelnych (Gazety, Tygodnika, Radia, TV) informację o Europejskim Tygodniu Testowania w kierunku wirusa HIV oraz informację o działaniach edukacyjno-informacyjnych Krajowego Centrum ds. AIDS ze szczególnym uwzględnieniem obchodów Światowego Dnia AIDS. Materiały edukacyjne przekazano do dwóch szkół ponadpodstawowych i jednego internatu w celu przygotowania wystaw tematycznych i zajęć edukacyjnych z młodzieżą. Przeprowadzono dystrybucję plakatu „HIV? To mnie nie dotyczy!”, które zawierały informację o bezpłatnych i anonimowych badaniach w kierunku wirusa HIV w Przychodni „Medyk” w Pile. Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny w Pile zorganizowany został przez Fundację Simontonowski Instytut Zdrowia we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną w Pile pod patronatem Prezydenta Miasta Piły. Informację o Punkcie przekazano do 23 gabinetów lekarzy rodzinnych, Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile i do Urzędu Miasta Piły. Łącznie rozdysponowano 50 plakatów.

Rysunek 12. Plakat „HIV? to mnie nie dotyczy!” promujący badania w kierunku HIV

Inne działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS

W 2019 r. odbyły się dwa szkolenia w ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - Kontra HIV”, wzięło w nich udział 29 licealistów z Centrum Kształcenia „Nauka” w Pile. Zorganizowane szkolenia miały na celu wzrost poziomu wiedzy młodzieży z zakresu zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, świadomą analizę ryzykownych zachowań sprzyjających zakażeniu. Pierwsza część szkoleń obejmowała zajęcia teoretyczne a druga zajęcia warsztatowe. Dzięki zorganizowanym szkoleniom uczniowie poznali aktualną sytuację epidemiologiczną zakażeń wirusem HIV, oceniali samodzielnie stopień ryzyka zakażenia wirusem HIV, kształtowali pozytywne postawy wobec ludzi żyjących z HIV i chorych na AIDS. Zorganizowano etap powiatowy wojewódzkiego konkursu na mem internetowy pt. „Nie daj szansy AIDS”. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych. Celem konkursu było wykonanie memu internetowego na temat profilaktyki HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową, który wskazuje na bezpieczne zachowania chroniące przed zakażeniami, zachęca do wykonania testu w kierunku HIV po każdej sytuacji ryzykownej, uświadamia, że wiedza jest istotnym elementem w profilaktyce zakażeń HIV i chorób przenoszonych drogą płciową. Na etap

powiatowy wpłynęły 3 prace. Pracę laureata I miejsca przesłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu. Na etapie wojewódzkim mem internetowy ucznia z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile otrzymał wyróżnienie. Uroczyste podsumowanie etapu powiatowego konkursu odbyło się w Starostwie Pile. Laureaci otrzymali pamiątkowe dyplomy i nagrody ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Kontynuowano założenia kampanii edukacyjnej Krajowego Centrum ds. AIDS pod hasłem „Mam czas rozmawiać”. Informacja o kampanii zamieszczona została na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile. Adresatami kampanii są rodziny wielopokoleniowe, osoby w różnym wieku i z różnymi doświadczeniami życiowymi, dlatego kampania ma inspirować do dialogu międzypokoleniowego, do rozmów o zdrowiu w tym również o chorobach przenoszonych drogą płciową. Kampanię promowano również podczas obchodów Światowego Dnia AIDS i przy okazji zorganizowanych szkoleń „Młodzieżowych Liderów Zdrowia – Kontra HIV”.

XI.2.2. Program edukacyjny „Trzymaj Formę !”

Program adresowano do młodzieży szkół podstawowych (klasy V – VIII) i do uczniów klas gimnazjalnych oraz ich rodziców. Celem programu jest edukacja młodzieży szkolnej i ich rodzin w zakresie kształtowania nawyków zdrowotnych poprzez promocję aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W powiecie pilskim w roku szkolnym 2018/2019 Program realizowany był w 25 szkołach podstawowych w których edukacją objęto 2841 uczniów oraz w klasach gimnazjalnych w 5 szkołach podstawowych w których edukacją objęto 455 uczniów. W program zaangażowano także 1226 rodziców uczniów i 121 nauczycieli. Zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w PSSE w Pile podczas, którego omówiono metodykę realizacji programu oraz przekazano materiały edukacyjne otrzymane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu. W szkoleniu uczestniczyło 16 osób. Ogółem wydano do szkół: 31 poradników dla nauczycieli, 25 broszur ze scenariuszami zajęć, 25 długopisów, 1950 ulotek dla rodziców, 37 plakatów, 205 broszur dla ucznia. Przekazano do 33 szkół podstawowych powiatu pilskiego informację o realizacji VIII edycji ogólnopolskiego konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia. Do etapu szkolnego przystąpiło 23 uczniów z 3 szkół podstawowych. W roku szkolnym 2019/2020 realizowana jest XIV edycja Programu.

XI.2.3. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowano w 24 szkołach podstawowych powiatu pilskiego. Celem programu było zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Działaniami programowymi objęto 926 uczniów klas IV szkół podstawowych, 703 rodziców i 24 nauczycieli.

Prowadzono dystrybucję materiałów do realizacji treści programowych. Przekazano do szkół: 17 poradników dla nauczycieli, 963 informacje o programie dla rodziców, 963 zeszyty ćwiczeń dla uczniów, 17 kompletów plakatów, 50 ankiet dla nauczycieli i 17 folderów programu. Zorganizowano w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile szkolenie dla szkolnych koordynatorów podczas, którego omówiono metodykę realizacji programu oraz sposób wykorzystania materiałów programowych i filmów edukacyjnych opracowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny. W spotkaniu wzięło udział 16 osób. W roku szkolnym 2019/2020 realizowana jest kolejna edycja Programu w oparciu o materiały przekazane w latach ubiegłych oraz materiały elektroniczne, nie otrzymano do realizacji materiałów w wersji papierowej.

XI.2.4. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2018/2019 program realizowano w 27 przedszkolach i 19 oddziałach przedszkolnych. Adresatami programu były dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodzice i opiekunowie. W ramach programu działaniami edukacyjnymi objęto 1388 dzieci przedszkolnych i 1027 rodziców, treści programowe realizowało 46 nauczycieli. Wszystkie placówki przedszkolne, które przystąpiły do programu otrzymały materiały edukacyjne. Łącznie rozdysponowano 60 plakatów, 290 odbłasków dla dzieci, 1250 szt. kserokopii kart pracy dla dzieci oraz 382 ulotki dla rodziców (80 ulotek „Palisz? Ryzykujesz!”, 104 ulotki dla rodziców i opiekunów „Wiesz o tym?”, 98 ulotek „Wiedz o tym!”, 80 ulotek „Palenie uzależnia”, 12 ulotek „Najlepiej w ogóle nie zaczynać”, 8 ulotek „Nie wiesz, którego wybierzesz”). Zorganizowano zajęcia edukacyjne dla dzieci 4,5 i 6 letnich w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile.

Odbyła się prezentacja multimedialna przedstawiająca różne źródła dymu oraz dyskusja nad tematem jak się czujemy gdy jesteśmy w górach lub na łące? Jak czujemy się gdy ktoś zapali przy nas papierosa? W dalszej części spotkania omówione zostały znaki zakazu palenia papierosów i odśpiewana została Piosenka o Dinku. Dzieci otrzymały kolorowanki, karty pracy ze znakami zakazu oraz odbłaski z wizerunkiem smoka Dinka. W spotkaniu wzięło udział 75 dzieci.

Rysunek 13 Zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile

XI.2.5. Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

W roku szkolnym 2018/2019 zrealizowano VI edycję programu edukacyjnego. Program wprowadzono w 7 szkołach ponadpodstawowych: w 3 szkołach zawodowych, 2 liceach, 2 technikach. Działaniami edukacyjnymi objęto 573 uczniów. Głównym celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież szkół ponadpodstawowych. Zorganizowano szkolenie dla nowego koordynatora programu z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Podczas szkolenia omówiono cele, założenia i sposób realizacji treści programowych oraz wytyczne dla koordynatorów. Materiały do realizacji treści programowych otrzymało pięciu szkolnych koordynatorów, materiały zawarto na urządzeniu przenośnym „Pendive” /pamięć USB/. Regulamin III edycji ogólnopolskiego konkursu „Szkoła wolna od używek” przesłano do wszystkich szkół ponadpodstawowych, które deklarowały realizację programu oraz do szkół, które nie uczestniczyły w realizacji programu. Na etap powiatowy wpłynęła jedna praca konkursowa, był to film krótkometrażowy o tematyce dotyczącej profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Prace przesłano na etap wojewódzki do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

XI.3. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu wojewódzkim

W 2019 roku realizowano trzy programy edukacyjne o zasięgu wojewódzkim: Program „Mamo, Tato – co Wy na to?”, Program edukacyjny „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” oraz Projekt „Wiem, nie biorę - jestem bezpieczny!” .

XI.3.1. Program „Mamo, Tato – co Wy na to?”

W II półroczu roku szkolnego 2018/2019 pilotażową edycję programu realizowało 25 placówek przedszkolnych. Program kierowany jest do dzieci 5 - 6 letnich, ich rodziców i opiekunów. Celem ogólnym Programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci 5 - 6 letnich na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy. Program ma uświadomić, że osiągnięcie „Mistrzostwa Świata w Rodzicielstwie” wymaga równowagi między obowiązkami a relaksem, wysiłkiem a wypoczynkiem, poczuciem odpowiedzialności a przyjemnością, radością i satysfakcją płynącą z kontaktów z dzieckiem. Pomocą do realizacji treści programowych są kredki i broszurka dla dzieci oraz rodziców, która zawiera cenne informacje jak „żyć pod jednym dachem z przedszkolakiem” oraz zadania dla dzieci. W materiale przedstawiono również wybrane elementy zdrowego stylu życia. Program został opracowany przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu. Podczas pilotażowej edycji, programem objęto 961 dzieci w wieku 5 - 6 lat oraz 864 rodziców.

Rysunek 14. Znak graficzny programu „Mamo, Tato – co Wy na to?”

Zorganizowano szkolenie w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile dla przedszkolnych koordynatorów programu, wzięło w nim udział 22 nauczycieli. Podczas szkolenia przedstawiono metodykę realizacji programu, zaprezentowano i przekazano pomoce dydaktyczne. Pracownik Sekcji Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile omówił także temat „Kalendarz szczepień ochronnych - szczepienia obowiązkowe i zalecane”. W trzech placówkach odbyły się indywidualne narady z nauczycielami podczas których przekazano informacje o programie oraz materiały dydaktyczne. W ramach realizacji treści programowych przeprowadzono zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 4 w Pile oraz dwukrotnie zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 19 w Pile. Celem spotkań było kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci przedszkolnych. Łącznie w zajęciach wzięło udział 66 dzieci.

XI.3.2. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem programu jest prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu profilaktyki pierwotnej raka szyjki macicy i innych skutków zakażeń HPV. Program skierowany jest głównie do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2018/2019 do realizacji programu przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Edukacją objęto 717 uczniów, 188 rodziców, 37 przedstawicieli kadry pedagogicznej. Przekazano do szkół materiały edukacyjne: 200 ulotek i 200 zakładek do książek, szkoły deklarowały, że nie potrzebują większej ilości materiałów, ponieważ posiadają materiały z lat ubiegłych. Przeprowadzono w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile trzy szkolenia dla uczniów podczas których omówiono zagrożenia związane z zakażeniem wirusem HPV. W szkoleniach ogółem uczestniczyły 162 osoby. Szkolni koordynatorzy programu prowadzili tematyczne prelekcje, pokazy prezentacji multimedialnych, pogadanki, szkolenia, quizy, realizowano scenariusze zajęć zawarte w poradniku dla nauczyciela. W roku szkolnym 2019/2020 realizowana jest kolejna edycja programu.

XI.3.3. Projekt edukacyjny „Wiem, nie biorę - jestem bezpieczny!”

Celem projektu jest wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” na funkcjonowanie organizmu ludzkiego, a tym samym zmniejszenie zjawiska uzależnień wśród młodzieży szkolnej. Realizacja projektu w środowisku szkolnym ma kształtować pożądane społecznie postawy oraz wzmocniać asertywne

zachowania. Adresatami działań są uczniowie starszych klas szkół podstawowych i uczniowie szkół ponadpodstawowych. W okresie od marca do listopada 2019 r. przeprowadzono jedno szkolenie dla uczniów kl. VIII szkoły podstawowej i cztery szkolenia dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 119 uczniów. Szkolenia odbyły się w Szkole Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile i w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile. W programie szkoleń wykorzystano scenariusz dr Krzysztofa Wojcieszka, pt. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”. Podczas szkoleń w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile odbyła się projekcja filmu pod tytułem „Dopalacze - nie zamykaj oczu”.

Rysunek 15. Szkolenia „Wiem, nie biorę - jestem bezpieczny” w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile

XI.4. Realizacja interwencji nieprogramowych

XI.4.1. Światowy Dzień Zdrowia

We współpracy ze Starostwem Powiatowym w Pile zorganizowano w sali widowiskowej Młodzieżowego Domu Kultury „Iskra” w Pile w dniu 05.04.2019 r. XXI Powiatową Konferencję Promocji Zdrowia. Podczas spotkania prelegenci wygłosili cztery wykłady, które nawiązywały tematycznie do hasła Światowego Dnia Zdrowia /organizacja opieki zdrowotnej, ubezpieczenia/ oraz poruszały temat głuchoty i niedosłyszenia. W pierwszej części konferencji przedstawiono wykład pt. „Życie w ciszy, czyli jak wygląda świat osób niesłyszących” oraz wykład pt. „Zakres i dostępność Podstawowej Opieki Zdrowotnej dla mieszkańców powiatu pilskiego”. W drugiej części konferencji kontynuowano tematy poruszone w pierwszej części spotkania i przedstawiono wykłady: „Język migowy wśród nas. Savoir – vivre w kontaktach z Głuchymi” oraz „TRIAGE w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w Pile, zasady funkcjonowania SOR”. W konferencji wzięli udział: nauczyciele z przedszkoli i szkół powiatu pilskiego, pedagodzy szkolni, pielęgniarki medycyny szkolnej i rodzinnej, uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci, przedstawiciele lokalnych samorządów, organizacji, ogółem 142 osoby. Przekazano wszystkim uczestnikom Konferencji materiały informacyjne promujące hasło Światowego Dnia Zdrowia. W przerwie konferencji można było skorzystać z porad w Punkcie Porad Zdrowotnych prowadzonym przez studentów Kierunku Pielęgniarstwa i Kosmetologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile. W Punkcie prowadzono specjalistyczne porady kosmetyczne oraz zapoznawano

z działaniem fantomów serca, płuca, oka i ucha a także wykonywano pomiary ciśnienia tętniczego krwi. Uczestnicy XXI Powiatowej Konferencji Promocji Zdrowia mieli możliwość wzięcia udziału w konkursie „Światowy Dzień Zdrowia”. Na kuponie konkursowym załączonym do materiałów konferencyjnych należało udzielić prawidłowych odpowiedzi. W konkursie wzięło udział 40 osób. Wśród osób, które prawidłowo odpowiedziały rozlosowano pięć upominków ufundowanych przez Starostwo Pilskie.

Rysunek 16. XXI Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia

Informację o Światowym Dniu Zdrowia przesłano do Urzędów Miast i Gmin powiatu pilskiego, przedszkoli i szkół podstawowych w Pile, szkół ponadpodstawowych. Informację zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile oraz na tablicy informacyjnej w holu PSSE.

XI.4.2. Profilaktyka palenia tytoniu

Celem działań jest zwiększenie odsetka osób, które nigdy nie wypaliły żadnego papierosa oraz zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie) oraz edukacja w zakresie szkodliwości używania e – papierosów. Każdego roku w dniu 31 maja przypada Światowy Dzień bez Tytoniu. Z tej okazji organizowane są działania edukacyjno – informacyjne zwracające szczególną uwagę na zagrożenia zdrowotne związane z używaniem tytoniu. Zorganizowano imprezę plenerową pod hasłem „Raz do roku w wokół bloku – XVII Bieg pokoleń” w dniu 31.05.2019 r. na osiedlu Górnym w Pile. Organizatorami festynu były instytucje znajdujące się na Osiedlu Górnym w Pile (Pilska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Rada Osiedla Górne w Pile, Administracja Osiedla Nr 3, Parafia pw. NMP Panny Wspomożycielki, firmy prywatne, PSSE w Pile) oraz szkoły i przedszkola. Program festynu oraz podział zadań ustalono podczas dwóch narad dotyczących organizacji przedsięwzięcia. W festynie uczestniczyli uczniowie z Szkoły Podstawowej nr 6 w Pile i Szkoły Podstawowej nr 7 w Pile oraz dzieci z trzech przedszkoli i mieszkańcy osiedla Górne, ogółem około 1500 osób. Podczas festynu pracownicy PSSE w Pile zorganizowali Punkt Porad Zdrowotnych. W Punkcie prowadzono pomiary tlenku węgla w wydychanym powietrzu, pomiary ciśnienia tętniczego krwi, poradnictwo antynikotynowe i dystrybucję materiałów edukacyjnych, można też było skorzystać z alkohogli.

Podczas imprezy plenerowej ogółem z badań i poradnictwa w punkcie skorzystało 60 osób. Nawiązano współpracę z Centrum Sieci Pocztovej Oddział Regionalny w Poznaniu i pozyskano zgodę na organizację Punktów Porad Zdrowotnych w Urzędach Poczтовых w Pile. W dniu 27.05.2019 r. zorganizowano Punkt Porad w Urzędzie Poczты nr 1 w Pile, a w dniu 30.05.2019 r. zorganizowano Punkt Porad w Urzędzie Poczты nr 4 w Pile. Osoby odwiedzające Punkty mogły uzyskać poradnictwo antynikotynowe oraz otrzymać tematyczne materiały, wykonywano badania ciśnienia tętniczego krwi, pomiary BMI, pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz można było skorzystać z alkogogli. Ogółem z badań i poradnictwa w Punktach skorzystały 72 osoby.

Rysunek 17. Punkty Porad Zdrowotnych w Urzędach Pocztowych w Pile

W wszystkich Punktach Porad Zdrowotnych wydano ogółem: 30 ulotek „Wędzone nie zawsze trzyma dłużej”, 30 ulotek „Chcesz rzucić palenie”, 30 ulotek „Palenie uzależnia”, 30 ulotek „Pamiętaj!”, 10 ulotek „ABC rzucania palenia”, 90 toreb „Palisz”, 90 długopisów ze znakiem zakazu palenia tytoniu, 30 Informatorów (opracowanie Starostwa Pileckiego). Zorganizowano szkolenie dla uczniów mieszkających w Internacie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile. Podczas spotkania mówiono o konsekwencjach zdrowotnych i ekonomicznych palenia papierosów i używania e – papierosów. Uczniowie otrzymali na zakończenie spotkania długopisy ze znakiem zakazu palenia, breloki z lampką led, ulotki „Wędzone nie zawsze trzyma dłużej”. W spotkaniu uczestniczyło 21 osób. Zorganizowano dwa spotkania z uczniami Szkoły Podstawowej nr 2 w Pile. Omówiono zachowania sprzyjające zdrowiu oraz te, które szkodzą zdrowiu człowieka, konsekwencje zdrowotne wdychania dymu tytoniowego i palenia tytoniu. Dzieci wykonywały także prace plastyczne – znaki zakazu palenia. W zajęciach edukacyjnych uczestniczyło 46 uczniów. Na zakończenie zajęć dzieci otrzymały długopisy ze znakiem zakazu palenia tytoniu. Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów klas V szkół podstawowych. Zadanie konkursowe polegało na samodzielnym przygotowaniu komiksu promującego zdrowy styl życia wolny od nałogu palenia papierosów i inhalowania e-papierosami. Na etap powiatowy nadesłano 10 prac z 9 szkół podstawowych.

W etapie szkolnym uczestniczyło 116 uczniów. Komisja konkursowa przyznała I, II, i III miejsce oraz trzy wyróżnienia. Laureatem I miejsca została uczennica z Zespołu Szkół w Szydłowie. Pracę laureatki przesłano na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Uczniowie w etapie powiatowym otrzymali dyplomy oraz nagrody ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile.

Światowy Dzień Rzucania Palenia to święto, które przypada każdego roku w trzeci czwartek listopada (21.11.2019r.). Jego celem jest organizowanie kampanii zdrowotnych promujących zdrowie oraz styl życia wolny od dymu tytoniowego. Nawiązano współpracę ze Szpitalem Specjalistycznym w Pile oraz z Państwową Uczelnią Stanisława Staszica w Pile /Katedra Pielęgniarstwa/. Zorganizowano dwa Punkty Porad Zdrowotnych, w dniu 21.11.2019r. w holu Szpitala Specjalistycznego w Pile a w dniu 26.11.2019r. na terenie Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile /hol budynku J/. W Punktach prowadzono: pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu, pomiary ciśnienia tętniczego krwi, poradnictwo antynikotynowe i dystrybucję tematycznych materiałów oraz dodatkowo pomiary BMI i zawartości tkanki tłuszczowej w ciele oraz ćwiczenia w alkogolach. Ogółem z badań i poradnictwa w obu Punktach Porad Zdrowotnych skorzystało 114 osób. Osoby odwiedzające Punkty otrzymywały ulotki o tematyce antynikotynowej, torby „life” czarne, długopisy ze znakiem zakazu palenia, fiszki edukacyjne.

Rysunek 18. Punkty Porad Zdrowotnych w Szpitalu Specjalistycznym w Pile i w Państwowej Uczelni St. Staszica w Pile

Z okazji obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia przeprowadzono zajęcia edukacyjne w placówkach oświatowych. Podczas zajęć omówiono konsekwencje zdrowotne palenia tytoniu oraz wdychania dymu nikotynowego i negatywny wpływ e – papierosów na organizm człowieka. Wykonywano ćwiczenie dotyczące kosztów palenia tytoniu a także prezentowano spoty kampanii Melanż vs Rzeczywistość. Zorganizowano zajęcia w trzech placówkach: w Wielkopolskim Samorządowym Centrum Edukacji i Terapii w Starej Łubiance (w zajęciach uczestniczyli uczniowie Centrum, 43 osoby), w Internacie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile (w zajęciach uczestniczyli mieszkańcy Internatu, 42 osoby), w Szkole Podstawowej Nr 11 w Pile (w zajęciach uczestniczyli uczniowie klasy VIII, 19 osób). Na zakończenie zajęć uczniowie otrzymywali ulotki o tematyce antynikotynowej oraz długopisy ze znakiem zakazu palenia tytoniu. Przesłano do szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego

(14 placówek) i do szkół podstawowych (36 placówek) informacje o akcji Światowy Dzień Rzucenia Palenia oraz materiał opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Edukacji Narodowej pt. „Informacja na temat potencjalnych zagrożeń związanych ze stosowaniem elektronicznych papierosów”.

Zorganizowano szkolenie według scenariusza „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń” dla uczniów klas VII i VIII w Zespole Szkół w Starej Łubiance. Przeprowadzono ankietyzację młodzieży, wykład oraz warsztaty. Na zakończenie szkolenia uczniowie otrzymali ulotki „Wędzone, nie zawsze trzyma dłużej” oraz worki ze znakiem zakazu palenia i długopisy znakiem zakazu palenia „Pamiętaj!”. W szkoleniu wzięło udział 25 osób.

Rysunek 19. Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń w Zespole Szkół Starej Łubiance

Nawiązano współpracę ze Szkołą Podstawową nr 2 w Pile w ramach współorganizacji festynu sportowo – rodzinnego pod hasłem „Nie pal przy mnie, proszę”. Podczas festynu odbyły się konkurencje sportowe, konkurs kulinarny na najzdrowszy posiłek i konkurs na plakat o tematyce prozdrowotnej. W przedsięwzięciu uczestniczyli uczniowie klas II wraz z rodzicami i wychowawcami klas, ogółem ok.100 osób. Na zakończenie wszystkie klasy otrzymały dyplomy przygotowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile i nagrody książkowe.

W roku szkolnym 2018/2019 zorganizowano także szkolenia z zakresu profilaktyki nikotynowej pt. „Konsekwencje zdrowotne, ekonomiczne i społeczne palenia tytoniu i używania e papierosów w Szkole Podstawowej w Skrzatuszu (36 uczniów kl. V-VIII), w Szkole Podstawowej nr 5 w Pile (33 uczniów klas VII – VIII) oraz w Zespole Szkół w Starej Łubiance (44 uczniów klas VII).

XI.4.3. Profilaktyka chorób nowotworowych

Prowadzone działania mają na celu edukację i zaangażowanie szczególnie młodych ludzi w zadania promujące profilaktykę nowotworową a także zapoznanie społeczeństwa z założeniami Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Grupę docelową działań stanowili uczniowie szkół ponadpodstawowych, nauczyciele, mieszkańcy powiatu pilskiego. We wrześniu 2019 r. zorganizowano konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych pod hasłem „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu plakatu promującego wiedzę na temat chorób nowotworowych gruczołu piersiowego oraz zachęcającego do wykonania badań profilaktycznych. Na etap powiatowy konkursu

wpłynęło 12 prac. Komisja wyłoniła laureatów: I miejsce zajęła Marta Skibińska z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile, II miejsce otrzymał Patryk Malinowski z Zespołu przy Teatralnej w Pile, a III miejsce zajęła Weronika Kajkowska z Zespołu Szkół Budowlanych w Pile.

I miejsce – Marta Skibińska

II miejsce – Patryk Malinowski

III miejsce – Weronika Kajkowska

Rysunek 20. Prace konkursowe „Pamiętaj o profilaktyce-chron Siebie i Najbliższych”

W październiku 2019 r. zorganizowano Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi. Honorowy Patronat nad obchodami objął Starosta Pilski i Prezydent Miasta Piły. W sali widowiskowej Młodzieżowego Domu Kultury „Iskra” w Pile odbyła się akademicka okolicznościowa przygotowana przez uczniów z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Podsumowano w trakcie uroczystości powiatowy konkurs „Pamiętaj o profilaktyce – chron Siebie i Najbliższych” i wręczono nagrody laureatom. W holu przed salą widowiskową przygotowano wystawę prac nadesłanych na konkurs. W drugiej części obchodów odbył się happening „Marsz Zdrowia” Marsz przeszedł ulicami Piły od ulicy Okrzei poprzez ulicę Staromiejską do ulicy Śródmiejskiej. Podczas Marszu zachęcano do wykonywania badań profilaktycznych, niesiono transparenty, rozdawano tematyczne ulotki. W obchodach uczestniczyli: zaproszeni goście, uczniowie szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, nauczyciele, członkinie Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek i Stowarzyszenia Europa Donna w Pile, ogółem 300 osób.

Rysunek 21. Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi

Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych kampanii społecznej Ministerstwa Zdrowia pod hasłem „Badam się mam pewność”. Plakaty i ulotki opracowano w ramach Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych na lata 2016 - 2024. Materiały zachęcają do wykonywania bezpłatnych badań profilaktycznych w kierunku raka szyjki macicy,

raka jelita grubego, raka piersi, raka skóry, zagrożeń wynikających z palenia tytoniu. Ogółem wydano 130 plakatów 1300 i ulotek do 26 gabinetów lekarzy rodzinnych oraz 1200 ulotek podczas XXI Powiatowej Konferencji Promocji Zdrowia w Pile. Prowadzono dystrybucję materiałów Ogólnopolskiego Programu Profilaktyki Nowotworów Skóry, którego koordynatorem na terenie województwa wielkopolskiego jest Wielkopolskie Centrum Onkologii. W ramach Programu wydano ulotki, plakaty i broszury zachęcające do wykonywania badań profilaktycznych w ramach programu. Ogółem wydano: 455 ulotek, 130 folderów i 25 plakatów do 15 placówek służby zdrowia i 24 placówek oświatowych. Materiały Programu wyeksponowano także w gablocie w holu Powiatowej Stacji – Sanitarno Epidemiologicznej w Pile.

XI.4.4. Akcja „Mały kleszcz - duży problem”

Celem akcji jest edukacja społeczeństwa w zakresie zagrożeń zdrowotnych wywołanych przez kleszcze oraz profilaktyka chorób odkleszczowych. Zorganizowano we współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu szkolenie dla pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarek medycyny szkolnej, szkolnych koordynatorów promocji zdrowia i pracowników Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych. Szkolenie odbyło się w Młodzieżowym Domu Kultury „Iskra” w Pile. Podczas szkolenia omówiono zasady profilaktyki, leczenia i diagnozy chorób odkleszczowych. W szkoleniu uczestniczyło 51 osób. Wszyscy uczestnicy spotkania otrzymali kleszczołapki /przyrząd do usuwania kleszcza ze skóry/ oraz tematyczne materiały edukacyjne.

Rysunek 22. Szkolenie „Mały kleszcz – duży problem” w Młodzieżowym Domu Kultury „Iskra” w Pile

Prowadzono pogadanki i zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. W czasie spotkań poruszano tematy związane z bezpieczeństwem podczas wycieczek do lasu, profilaktyką chorób odkleszczowych i omawiano zasady usuwania kleszczy z ciała. Łącznie przeprowadzono: trzy pogadanki dla 85 osób oraz cztery zajęcia edukacyjne dla 80 osób podczas spotkań z dziećmi w trakcie półkolonii letnich oraz jedno zajęcia edukacyjne dla 22 uczniów Szkoły Podstawowej Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile. W Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile podczas Dni Otwartych przeprowadzono trzy zajęcia edukacyjne dla 74 uczniów szkół

podstawowych. Podczas zajęć prowadzono pokaz jak należy ubrać się na wycieczkę do lasu aby ochronić się przed kleszczem, dzieci wykonywały prace plastyczne i oglądały filmy edukacyjne.

Rysunek 23. Zajęcia edukacyjne w Powiatowej Stacji sanitarno – Epidemiologicznej w Pile

Zorganizowano dwa Punkty Porad Zdrowotnych podczas Agro Targów 2019 i VII Krajowej Wystawy „Miast i Ogród” na Pilskiej Wyspie. W Punktach udzielano poradnictwa dotyczącego profilaktyki chorób odkleszczowych oraz prowadzono instruktaż usuwania kleszcza ze skóry oraz dystrybucję ulotek z zakresu profilaktyki Kleszczowego Zapalenia Mózgu /szczepienia ochronne/. Użyczo z firmy Pfizer Polska sp. z o.o. namiot edukacyjny z wizerunkiem kleszcza. Namiot został rozstawiony podczas imprezy plenerowej na os. Górnym w Pile „XVII bieg pokoleń – Raz do roku wokół bloku” w dniu 31 maja 2019 r. W namiocie zorganizowano Punkt Porad, osobom dorosłym w Punkcie udzielano poradnictwa na temat profilaktyki chorób odkleszczowych oraz instruktażu usuwania kleszcza. Dla dzieci przygotowano pogadanki na temat sposobu ochrony przed kleszczem oraz konkurs plastyczny.

Rysunek 24. Namiot edukacyjny na os. Górnym w Pile

XI.4.5. Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”

Głównym celem programu jest zainteresowanie rodziców zdrowiem ich dzieci i czynnikami wpływającymi na jego zachowanie oraz ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci. Adresatami programu są dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodzice. W roku szkolnym 2018/2019 program realizowano w 11 placówkach przedszkolnych. Działaniami edukacyjnymi objęto 310 dzieci 5-6 letnich oraz 418 rodziców. Podczas realizacji treści programowych nauczyciele wykorzystywali pomoce

dydaktyczne, które otrzymali w poprzednich latach. Zorganizowano dwa szkolenia dla rodziców w Publicznym Przedszkolu nr 14 w Pile, podczas których omówiono korzyści zdrowotne z przebywania na świeżym powietrzu. W szkoleniach pod tytułem „Dziecko ma prawo do czystego powietrza” wzięło udział 160 osób. Przeprowadzono zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 19 w Pile, wzięło w nim udział 21 dzieci. Podczas zajęć „Zdrowy przedszkolak” omówiono zasady zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego odżywiania, higieny jamy ustnej i higieny wzroku. Dzieci zapoznały się z aparatami do pomiaru ciśnienia tętniczego dla dzieci i dorosłych, poznały tablicę Snellana do sprawdzania wad wzroku i miały okazję nauczyć się kilku podstawowych zwrotów grzecznościowych w języku migowym. Kolejne zajęcia odbyły się w Publicznym Przedszkolu nr 8 w Pile, wzięło w nich 21 osób, omówiono zasady zdrowego odżywiania oraz korzyści zdrowotne z picia wody. Dzieci układały puzzle z różnymi napojami oraz wykonywały prace plastyczne. Wspólnie z Publicznym Przedszkolem Nr 3 w Pile zrealizowano VIII edycję konkursu plastycznego pod hasłem „Jestem zdrowy – wiem, co jem, więc idę do szkoły!”. Celem konkursu było zachęcenie nauczycieli i dzieci do zainteresowania się tematyką zdrowego stylu życia ze szczególnym zwróceniem uwagi na zdrowe odżywianie i aktywność fizyczną. W konkursie wzięło udział 24 przedszkolaków z 8 pilskich przedszkoli. Dzieci wykonywały prace plastyczne dowolną techniką plastyczną (rysowanie, malowanie farbami, wyklejanie, wydzieranie, kolaż). Uczestnicy konkursu otrzymali upominki zakupione ze środków Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile oraz ufundowane przez Radę Rodziców z Publicznego Przedszkola nr 3 w Pile. W czerwcu 2019 r. zakończono wieloletnią realizację programu „Moje dziecko idzie do szkoły”.

XI.4.6. Akcja „Stop dopalaczom!”

Celem akcji jest zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań zdrowotnych poprzez informowanie o konsekwencjach zdrowotnych, społecznych i moralnych zażywania narkotyków i tzw. „dopalaczy”. Akcja kierowana jest do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem uczniów starszych klas szkół podstawowych i ich rodziców, uczniów szkół ponadpodstawowych oraz różnych grup zawodowych. Zorganizowano siedemnaście szkoleń i trzy zajęcia edukacyjne. Piętnaście szkoleń pt. „Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych” skierowanych było do uczniów kl. VII i VIII szkół podstawowych i uczniów szkół ponadpodstawowych, jedno szkolenie zorganizowano dla uczniów Hufca Pracy, edukacja objęto 863 uczniów. Szkolenie w Hufcu Pracy w Pile przeprowadzone było wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej w Pile. Było ono inauguracją kampanii edukacyjno-profilaktycznej „Narkotyki i dopalacze zabijają” pod hasłem „Szkoda Ciebie na takie patoklimaty” (kampania organizowana przez MSWiA). Jedno szkolenie pt. „Nowe narkotyki – jako zagrożenie zdrowia publicznego” zorganizowano dla

zarządu i kadry kierowniczej Zakładu Przemysłu Ziemniaczanego „ZetPeZet” Sp. z o.o. w Pile, wzięło w nim udział 13 osób. Zajęcia edukacyjne odbyły się w dwóch szkołach, w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile i w Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile. Łącznie w zajęciach uczestniczyło 188 uczniów kl. I. Ogółem w przedsięwzięciach profilaktycznych uczestniczyło siedem placówek oświatowych i jeden zakład pracy.

Rysunek 25. Szkolenia w Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile

W drugim półroczu 2019 r. przekazano do dziesięciu zakładów pracy ofertę szkolenia na temat profilaktyki zażywania substancji psychoaktywnych wraz z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla kadry kierowniczej i pracowników.

XI.4.7. Inne działania z zakresu profilaktyki uzależnień

XI.4.7.1 Projekt „Bezpieczni w powiecie pilskim – od juniora do seniora” finansowany w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 - 2020”.

Przedsięwzięcie ma charakter edukacyjny i polega na organizacji kampanii informacyjno-edukacyjnej obejmującej szereg różnorodnych działań mających na celu poprawę wiedzy i świadomości w zakresie reagowania w sytuacjach zagrożeń oraz kreowanie właściwych postaw w obszarze bezpieczeństwa. Liderem projektu jest Powiat Pilski. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Pile jako partner Projektu realizowała spotkania informacyjno - szkoleniowe. Odbyły się cztery spotkania na temat „Szkodliwość działania narkotyków i substancji psychoaktywnych” dla uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego. Edukacja objęto 163 uczniów. Przeprowadzono jedno spotkanie dla nauczycieli i pedagogów ze szkół ponadpodstawowych, wzięło w nim udział 50 osób. Spotkanie odbyło się w auli Nadnoteckiego Instytutu UAM w Pile. Podczas spotkania omówiono nowelizację ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, scharakteryzowano najpopularniejsze grupy nowych narkotyków w Polsce, omówiono epidemiologię zatruc nowymi narkotykami (na podstawie raportu Głównego Inspektora Sanitarnego), zagrożenia związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych oraz wygląd i formy w jakiej mogą być wprowadzane „dopalacze”.

XI.4.7.2. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Realizowano kampanię społeczną „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”. Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Główną grupą docelową kampanii są kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy. Realizacja kampanii polegała na dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych wydanych w ramach kampanii. Materiały przekazano do 2 placówek szpitalnych, 31 gabinetów lekarskich, 1 szkoły ponadpodstawowej, 1 internatu, 2 świetlic socjoterapeutycznych oraz podczas XXI Powiatowej Konferencji Promocji Zdrowia. Łącznie rozdysponowano 1490 ulotek i 635 broszur dotyczących zdrowego stylu życia rodziny, 1350 ulotek i 890 broszur poświęconych zdrowemu stylowi życia kobiety ciężarnej oraz 96 plakatów, 80 fiszek edukacyjnych dla kobiet i 50 kart przebiegu ciąży.

Rysunek 26. Materiały kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”

XI.4.8. Akcja „Zimowisko 2019” i „Lato 2019”

Prowadzono działania edukacyjne podczas ferii zimowych w placówkach wypoczynku zimowego - akcja „Zimowisko 2019” oraz podczas wakacji w placówkach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży - akcja „Lato 2019”. W trakcie ferii zimowych zorganizowano działania edukacyjne pt. „Bezpieczne ferie” dla uczestników zimowisk w piłskich szkołach podstawowych. Przeprowadzono 8 spotkań edukacyjnych dla 295 uczniów. Podczas 6 spotkań z młodszymi dziećmi omówiono tematykę profilaktyki grypy i higieny zimowych dni (dostosowania ubioru do warunków pogodowych, zachowania bezpieczeństwa podczas zimowych zabaw). W trakcie 2 spotkań z młodzieżą przekazano informacje na temat szkodliwości dopalaczy. W spotkaniach tych uczestniczył przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Pile. Przekazano 18 organizatorom wypoczynku zimowego materiały edukacyjne (ulotki, broszury) dotyczące profilaktyki grypy oraz zasad bezpieczeństwa podczas wypoczynku zimowego. Podczas Akcji

„Lato 2019” prowadzono działania edukacyjne w obiektach w których przebywały dzieci i młodzież, były to półkolonie letnie oraz dyżurujące przedszkola. Zorganizowano 16 pogadanek i 19 zajęć edukacyjnych. W trakcie spotkań omówiono: zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, w górach, w lesie oraz w mieście, zasady postępowania w czasie upałów, zasady zdrowego odżywiania, profilaktykę chorób odkleszczowych oraz profilaktykę palenia tytoniu. W pogadankach uczestniczyło ogółem 437 osób, a w zajęciach edukacyjnych 733 osoby. Spotkania z dziećmi i młodzieżą urozmaicone były zajęciami plastycznymi, filmami edukacyjnymi, prezentacjami multimedialnymi oraz pokazami plansz dydaktycznych.

Rysunek 27. Zajęcia edukacyjne podczas akcji „Lato 2019”

Prowadzono poradnictwo zdrowotne dla 30 kierowników placówek wypoczynku letniego w zakresie: bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży, ochrony przed upałami, profilaktyki chorób skóry i chorób odkleszczowych, profilaktyki palenia tytoniu, promowano zasady zdrowego stylu życia – zdrowe odżywianie i aktywność fizyczną. Przekazywano tematyczne materiały edukacyjne takie jak: ulotki, plakaty, informacje. Promowano kampanię edukacyjną „Jasne jak słońce”. Kampania informuje o skutkach nadmiernego narażenia na promieniowanie UV i negatywnych aspektach korzystania z solariów. Zorganizowano Punkt Porad Zdrowotnych podczas „XX Prezentacji Dorobku Artystycznego Ludzi III Wieku” w Regionalnym Centrum Kultury w Pile. W Punkcie prowadzono pomiary ciśnienia tętniczego krwi, pomiary poziomu glukozy we krwi i zawartości tkanki tłuszczowej w ciele oraz pomiary tlenu w wydechym powietrzu i ćwiczenia w alkogoglach. Osoby odwiedzające Punkt mogły skorzystać z poradnictwa zdrowotnego oraz otrzymać materiały edukacyjne. Ogółem z badań w Punkcie Porad Zdrowotnych skorzystało 112 osób.

XI.4.9. Profilaktyka chorób zakaźnych

Prowadzono edukację społeczeństwa poprzez informację i kształtowanie zachowań, ograniczających liczbę zachorowań na choroby zakaźne. Działania edukacyjne dotyczyły profilaktyki grypy, promocji szczepień ochronnych, ograniczania występowania wszawicy i profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A. Przeprowadzono z zakresu profilaktyki grypy i chorób układu oddechowego cztery szkolenia, jedną pogadankę i dwa zajęcia edukacyjne, ogółem w działaniach wzięło udział 147 osób (uczniowie, rodzice, seniorzy). W ramach organizacji spotkań nawiązano współpracę z placówkami oświatowymi oraz z Powiatowym Klubem Pogodnego Seniora w Pile. Podczas zajęć omówiono najczęstsze infekcje dróg oddechowych w okresie zimowym oraz działania zaradcze takie jak szczepienia ochronne i stosowanie zasad higieny w tym higieny rąk, która jest ważnym elementem strategii w walce z drobnoustrojami. Prowadzono dystrybucję materiałów dotyczących profilaktyki grypy i leczenia antybiotykami, ogółem wydano do 45 placówek oświatowych i 26 placówek służby zdrowia: 1370 ulotek i 110 plakatów. Rozpropagowano konkurs dla nauczycieli pt. „Zaszczep się wiedzą o szczepieniach”. Zadanie konkursowe polegało na napisaniu scenariusza zajęć lekcji poświęconej szczepieniom ochronnym. Informację o konkursie przesłano do 25 przedszkoli, 36 szkół podstawowych i 14 szkół ponadpodstawowych oraz zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile. Kontynuowano działania informacyjne związane z wirusowym zapaleniem wątroby typu A. Przekazano do 16 placówek oświatowych 46 plakatów opracowanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu. Główny Inspektorat Sanitarny opracował ulotki informacyjne pt. „Wszystko o wszawicy”. W materiałach zawarto praktyczne wskazówki jak rozpoznać wszawicę głowową, ogólne zasady leczenia oraz dezynfekcji środowiska domowego. Ogółem wydano: 210 ulotek do 42 placówek oświatowych. Przeprowadzono szkolenie dla rodziców na temat profilaktyki wszawicy w Oddziale Zamiejscowym Przedszkola Publicznego w Ujściu z siedzibą w Kruszewie. W spotkaniu uczestniczyło 35 osób.

XI.5. Inne przedsięwzięcia

Ogółem Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile przeprowadziła 56 szkoleń dla 2141 osób. Odbyło się 12 narad dotyczących organizacji działań i pozyskiwania partnerów. W naradach uczestniczyły 52 osoby. Zrealizowano 45 zajęć edukacyjnych i spotkań informacyjnych w których udział wzięły 1664 osoby. Przeprowadzono 84 wizytacje wraz z oceną realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

Tabela 30. Wizytacje przeprowadzone w roku 2018 i 2019

Wizytacje	Rok 2018	Rok 2019
Liczba wizytacji	92	84
Ocena realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas”	22	23
Ocena realizacji programu „Bieg po zdrowie”	14	12
Ocena Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce	7	-
Ocena działań dotyczących profilaktyki palenia tytoniu w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.	-	4
Ocena realizacji programu „Mamo, Tato – co Wy na to?”	-	20
Ocena realizacji programu „Moje dziecko idzie do szkoły”	27	4
Ocena realizacji działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS	4	2
Ocena realizacji programu „Trzymaj Formę!”	13	16
Ocena realizacji programu „Ars, czyli jak dbać o miłość?”	2	4

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia współuczestniczyli w czynnościach kontrolnych prowadzonych przez inne komórki PSSE w Pile (Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży, Sekcja Higieny Żywności i Żywienia, Sekcja Higieny Pracy). Przeprowadzono kontrole w 53 obiektach.

W 2019 roku Służby Sanitarne w Polsce obchodziły jubileusz 100 - lecia. Historia Służb Sanitarnych zapoczątkowana została 19 lipca 1919 roku, kiedy to Sejm Ustawodawczy II Rzeczypospolitej uchwalił Zasadniczą Ustawę Sanitarną. Dokument ten był najważniejszą podstawą prawną dla organizowania się całej służby zdrowia w odradzającej się Polsce zarówno w części zapobiegawczej, jak i leczniczej. W 1954 roku dekretem z dnia 14 sierpnia powołano Państwową Inspekcję Sanitarną. Rok 2019 był więc także rokiem jubileuszu 65 – lecia powstania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W Centrum Kongresowo - Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu odbyła się Gala, w której uczestniczyli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa wielkopolskiego. Podczas Gali zasłużeni pracownicy otrzymali Odznaczenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za długoletnią służbę na rzecz zdrowia publicznego. Odznaczenie które wręczyli: prof. Jarosław Pinkas – Główny Inspektor Sanitarny, dr n.med. Andrzej Trybusz – Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny oraz Wicewojewoda Wielkopolski – Aneta Niestrawska otrzymała Pani Danuta Kmiecik Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile.

Rysunek 28. Gala w Centrum Kongresowo - Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Z okazji jubileuszu w dniu 11 października 2019 roku zorganizowano spotkanie dla pracowników i emerytów Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile. W uroczystości uczestniczył Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny dr n. med. Andrzej Trybusz, poseł na Sejm RP Marcin Porzucek, Wicestarosta Piłski Arkadiusz Kubich i Przewodniczący Rady Powiatu Kazimierz Wasiak oraz poprzedni Państwowi Inspektorzy Sanitarni w Pile - Dorota Majewska i Wiesław Smęt. Jubileusz był okazją do przyznania odznaczeń pracownikom PSSE w Pile. Medalem Złotym za długoletnią służbę uhonorowano Jadwigę Duraj, Krystynę Filodę, Grażynę Janaczek, Marię Magdalenę – Szymałę Kasowską, Zofię Kędzia. Podczas uroczystości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile Danuta Kmiecik przedstawiła historię Służb Sanitarnych w Polsce i w Pile.

Rysunek 29. Spotkanie dla pracowników i emerytów Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile

Z okazji jubileuszu zorganizowano także w dniach 30.09.2019 r. – 04.10.2019 r. Dni Otwarte w PSSE w Pile. Podczas Dni Otwartych prowadzono wykłady i warsztaty dla wszystkich odwiedzających stację. Pracownicy merytoryczni poszczególnych komórek organizacyjnych,

odpowiadali na pytania dotyczące ich pracy oraz udzielali informacji związanych z profilem ich działalności. Prowadzono wykłady na temat szczepień ochronnych i profilaktyki chorób zakaźnych, jakości wody do picia i w kąpieliskach, chorób zawodowych, bezpieczeństwa żywności, zasad grzybobrania. Dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży cieszyły się zajęcia warsztatowe. Prowadzono warsztaty manualne „Zaprojektuj swoje wymarzone miejsce pracy” i „Mały kleszcz – duży problem” oraz warsztaty laboratoryjne „Badania fizyczne wody – oznaczanie barwy, zapachu i pH”, „Pomiary hałasu i oświetlenia”, „Prezentacja wybranych preparatów parazytologicznych - obserwacja pod mikroskopem”. Osoby odwiedzające PSSE w Pile mogły także obejrzeć zorganizowaną w holu budynku wystawę grzybów jadalnych oraz spotkać się z grzyboznawcą, który opowiedział jak rozpoznawać grzyby jadalne w lesie oraz jak przygotować się do grzybobrania.

Rysunek 30. Dni otwarte w PSSE w Pile

Jubileusz 100 - lecia Służb Sanitarnych był także okazją do zorganizowania wspólnej akcji z Lasami Państwowymi, które w 2019 r. obchodziły jubileusz 95 – lecia. W ramach akcji pod hasłem „Zasadź się na zdrowie” w całym kraju posadzono 16 000 drzew i krzewów rodzimych gatunków, czyli tyle ilu pracowników liczy obecnie Państwowa Inspekcja Sanitarna. W dniach 4 i 6 listopada 2019 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile włączyli się w realizację akcji i posadzili na terenie Leśnictwa Garncarska Góra w Nadleśnictwie Kaczory kilkaset sadzonek 2 - letniej sosny. Każda sadzonka symbolizuje zaangażowanie pracowników służb sanitarnych w promowanie zdrowego stylu życia. Las to miejsce relaksu, zarówno fizycznego jak i psychicznego, a ludzie którzy mają dostęp do terenów zielonych, są na ogół zdrowsi. Wspólnym celem zarówno Państwowej Inspekcji Sanitarnej jak i Lasów Państwowych jest troska o zdrowie mieszkańców Polski.

Rysunek 31. Sadzenie lasu przez pracowników PSSE w Pile

XI.6. Współpraca PSSE w Pile z mediami

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach. Ukazało się 9 artykułów prasowych. Udzielono 6 wywiadów w TV oraz 1 wywiad dla radia. Przekazano do lokalnych mediów 3 pakiety informacyjne. Zamieszczono 10 informacji na stronach internetowych regionalnych portali informacyjnych. Tematyka informacji:

- 100 lat Służb Sanitarnych. 65 lat Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Dni Otwarte PSSE w Pile.
- Akcja „Zasadź się na zdrowie”.
- Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2019”.
- Światowy Dzień AIDS 2019.
- Światowy Dzień Zdrowia 2019.
- Światowy Dzień bez Tytoniu 2019.
- Światowy Dzień Rzucania Palenia 2019.
- Bezpieczne ferie – materiały informacyjne.
- Profilaktyka grypy – materiały informacyjne.
- Nie demonizujmy kleszczy.
- Produkcja podstawowa – zapewnienie odpowiednich warunków higienicznych i sanitarnych podczas uprawy, skupu i transportu.
- Szczury w Pile – zagrożenia zdrowotne i działania zapobiegawcze.
- W Pile jest coraz więcej szczurów! Z powodu śmieci?
- Uwaga szczury!
- Szczury na pilskich osiedlach. Sanepid i straż Miejska apelują o rozwagę.
- Lody z Salmonella i bakteriami. Na szczęście nie u nas!
- Weekendowe kontrole Sanepidu (kontrole obiektów produkujących i sprzedających żywność).
- Bezpieczne wakacje. Informacje dotyczące bezpiecznego wypoczynku dzieci.

- Zasady bezpieczeństwa podczas upałów.
- Bezpiecznie na półkoloniach.
- Sezon letni - kąpieliska.
- Zasady bezpiecznego grzybobrania.
- Pływalnie kryte w powiecie pilskim w okresie 16 czerwiec 2018 r. do 15 czerwiec 2019 r.
- Ocena obszarowa jakości wody do spożycia przez ludzi dla powiatu pilskiego za okres od 01.01.2018 r. – 31.12.2018 r.
- Ocena warunków higieniczno – sanitarnych zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego w 2019 r.
- Stanowisko Rady Sanitarnej – Epidemiologicznej z dnia 8 kwietnia 2019 r. dotyczące „Tablic ze zużytymi gumami do żucia” w miejscach publicznych.
- Bakterie coli w wodzie w Białośliwiu.
- Hałas i robactwo. Tak wygląda życie sąsiadów pana Ryszarda.
- Przedsięwzięcia edukacji zdrowotnej rekomendowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile na rok szkolny 2019/2020 dla przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
- Realizacja pilotażowej edycji Programu „Mamo, Tato co Wy na to?”
- Akcja „Mały kleszcz – duży problem”.
- XIV Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi w Pile.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”.
- Regulamin konkursu na film pod hasłem „Tytoń – od leku po truciznę”.
- Regulamin III edycji ogólnopolskiego konkursu „Szkoła wolna od używek”.
- Regulamin konkursu dla nauczycieli „Zaszczep się wiedzą o szczepieniach”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Nie daj szansy AIDS”.
- Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia w ramach programu „Trzymaj Formę!”.
- Informacja na temat potencjalnych zagrożeń związanych ze stosowaniem elektronicznych papierosów.
- Nowe narkotyki w Polsce – raport Głównego Inspektora Sanitarnego.
- Informacja dotycząca realizacji programu „Mamo, Tato co Wy na to?”
- Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV.
- Informacja o Punkcie Konsultacyjno – Diagnostycznym wykonujących badania w kierunku HIV w Pile.
- Informacja o Powiatowej Olimpiadzie Wiedzy o HIV/AIDS „AIDS – wczoraj, dziś i jutro”.

- Kampania na lata 2018 – 2019 „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy: substancje niebezpieczne pod kontrolą”.
- Identyfikator UFI – „niepowtarzalny identyfikator postaci czynnej”.
- Nowe NDS dotyczące wybranych czynników rakotwórczych.
- Komary w Polsce. Ryzyko zdrowotne. Informacja Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczące kwestii związanych z bezpieczeństwem stosowania produktów biobójczych.
- Informacja o stopniu alarmowym ALFA i ALFA – CRP na terenie całego kraju.
- Informacja dla importerów żywności.

Na stronie PSSE w Pile zamieszczano także informacje dotyczące bieżących działań Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile.

ZAKOŃCZENIE

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Pile kontynuował wykonywanie zadań związanych ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej, przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Inicjowano, koordynowano i przeprowadzano, w szerokiej współpracy środowiskowej działania służące umacnianiu zdrowia społeczeństwa. Dotyczyły one przede wszystkim zdrowego stylu życia, racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej, a także profilaktyki: HIV/AIDS, tytoniowej, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, chorób zakaźnych i nowotworowych.

Realizację ustawowych obowiązków Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu pilskiego wynikających w szczególności z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019 r. poz.59) zapewniała Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (PSSE) w Pile (nadzorowo - laboratoryjna).

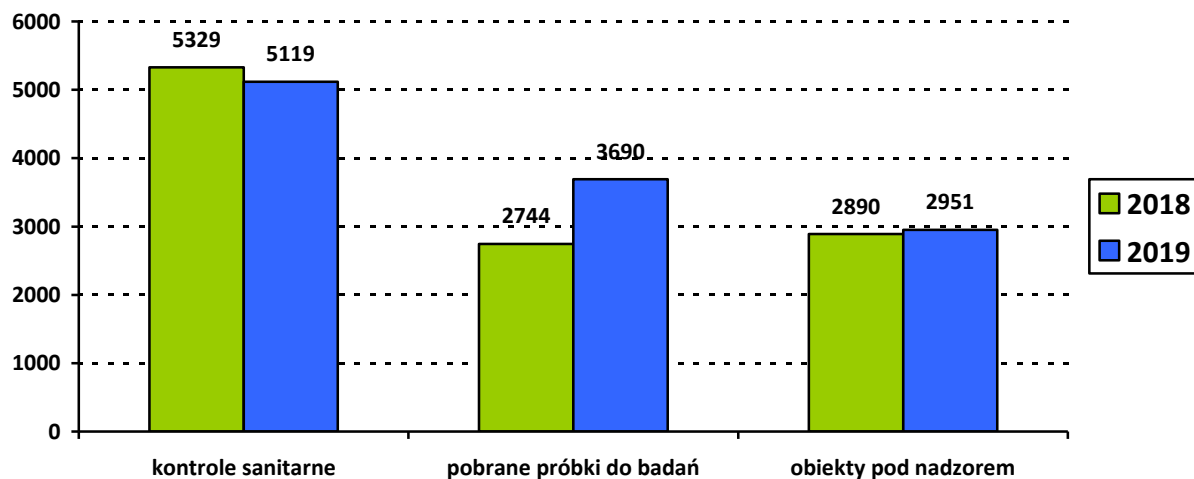
Laboratorium PSSE w Pile od 2005 roku posiada Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji. W 2019 r. laboratoria potwierdziły wiarygodność i kompetencje techniczne uzyskując pozytywne wyniki w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Laboratorium w 2019 roku wzięło udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody (liczby bakterii grupy coli i *Escherichia coli*, ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C po 48 h oraz w 22°C po 72h, liczby enterokoków i liczby *Legionella* sp.).
2. Merck/Sigma Aldrich - RTC /ANAB AP-1469/ - dla oznaczeń sensorycznych wody.
3. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (pH, przewodność, barwa, azotyny, azotany, amoniak, chlorki, fluorki, siarczany, utlenialność, twardość ogólna, wapń, magnez, sól, cyjanki wolne).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2019 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek *Salmonella* i *Shigella*).

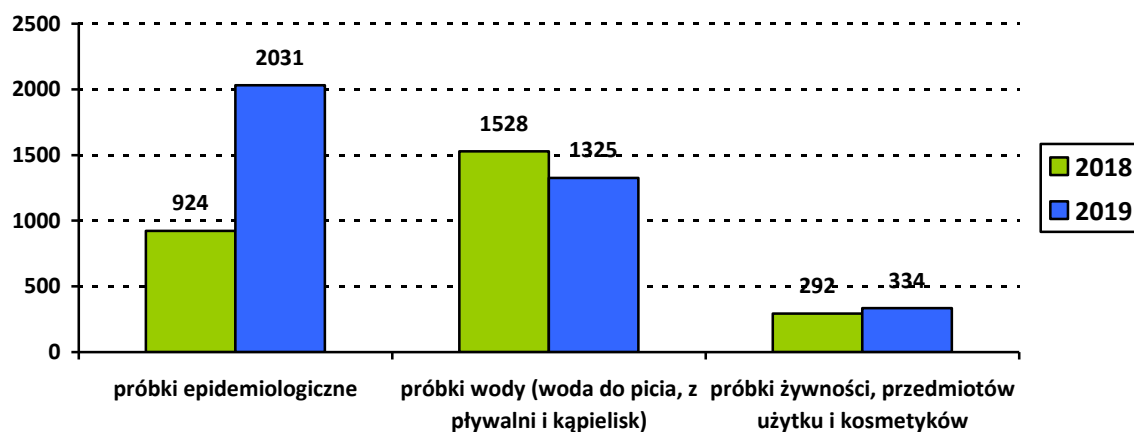
Wzmocniono nadzór epidemiologiczny oraz bieżący nadzór sanitarny w szczególności nad jakością zdrowotną żywności, wody do spożycia, warunkami żywienia zbiorowego, stanem sanitarnym obiektów użyteczności publicznej, podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych, w tym zagrożeń epidemiologicznych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej działa system powiadamiania alarmowego, a w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia ludzi – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach RASFF. W 2019 roku:

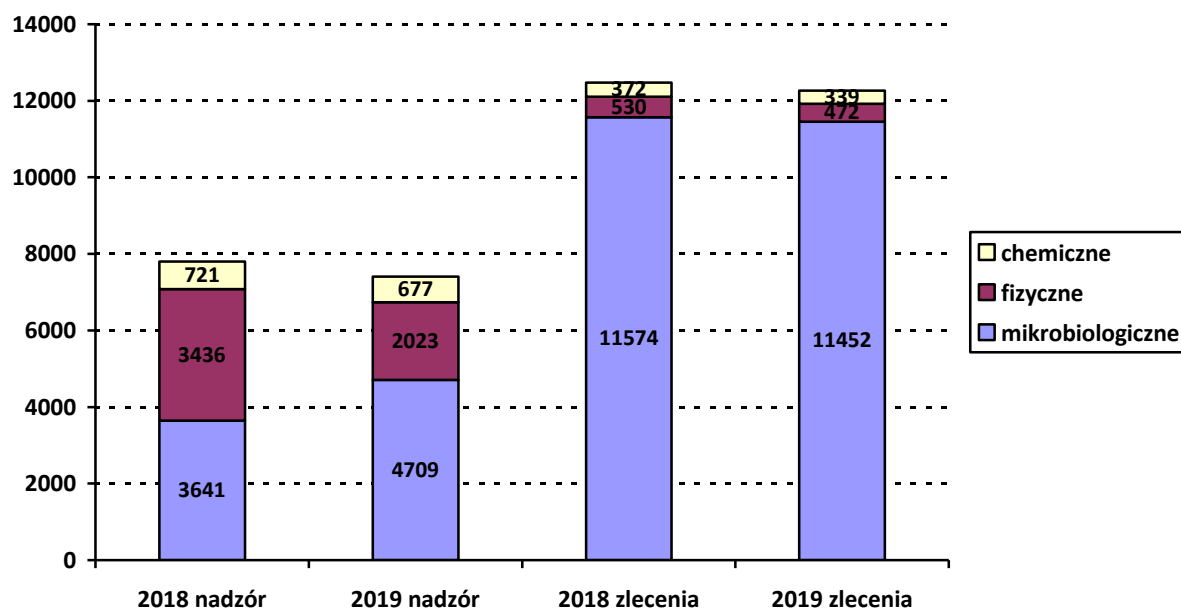
- przeprowadzono 5119 kontroli sanitarnych,
- pobrano do badań 3690 próbek,
- w ramach nadzoru wykonano ogółem 7103 badań w tym: 6293 badań laboratoryjnych oraz 810 badań wykonanych przez sekcję higieny dzieci i młodzieży.

Wykres 16. Zestawienie czynności kontrolnych w latach 2018-2019

Wykres 17. Rodzaj pobranych próbek w latach 2018-2019

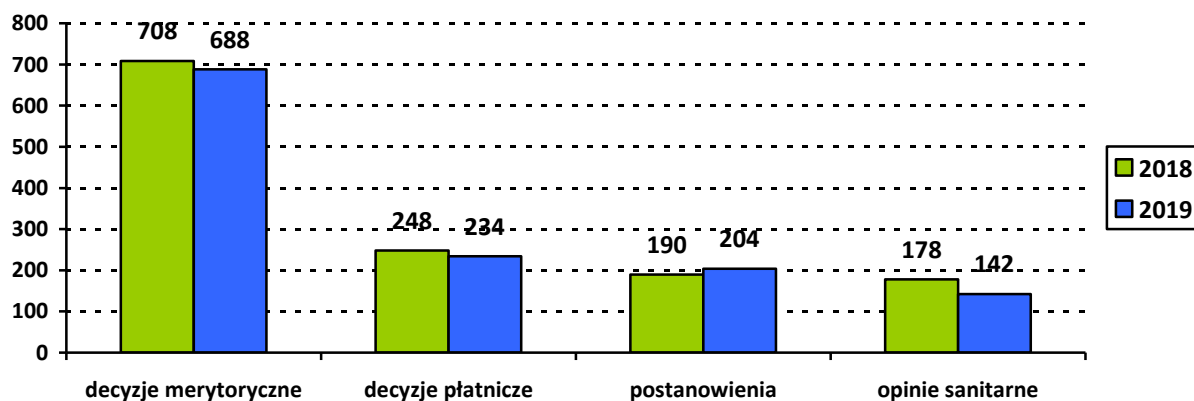

Wykres 18. Wykonane badania w ramach nadzoru i na zlecenie w latach 2018-2019

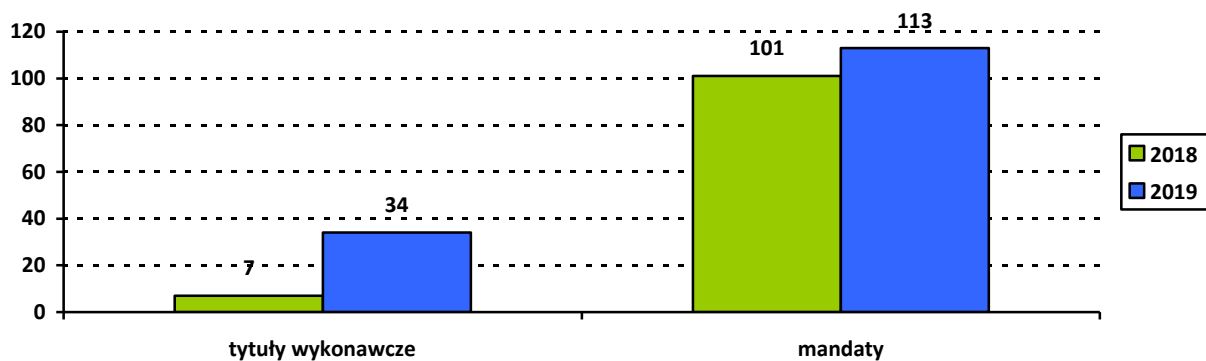
Ogółem wydano:

- 956 decyzji administracyjnych, w tym:
 - * 688 merytorycznych,
 - * 234 płatniczych,
- 204 postanowień,
- 34 tytułów wykonawczych
- przeprowadzono 1138 wywiadów epidemiologicznych w związku ze zgłoszeniem chorób zakaźnych oraz 21 postępowań w związku ze zgłoszeniem chorób zawodowych.

Nażono 113 mandaty karne na kwotę 19.750,- zł.

Wykres 19. Postępowania administracyjne w latach 2018-2019

Wykres 20. Postępowania egzekucyjne w latach 2018-2019

Czynnikami pozytywnie wpływającymi na stan sanitarny i sytuację epidemiologiczną powiatu pilskiego były m.in.:

- Brak epidemii chorób zakaźnych, stabilna sytuacja epidemiologiczna powiatu pilskiego.
- Nastąpił nieznaczny spadek ogólnej liczby zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne.
- Zarejestrowano wzrost zachorowań na: salmonellozę, zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium Difficile, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy oraz inne określone wirusy (w tym u dzieci do lat 2), biegunki i zapalenia żołądkowo–jelitowe bliżej nieokreślone o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w tym u dzieci do lat 2), ospę wietrzną, WZW typu C – przewlekłe i nieokreślone, kiłę, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych inne i nieokreślone.
- Odnotowano spadek zachorowań na takie choroby, jak: borelioza, przewlekłe WZW typu B, płonica, styczeń i narażenie na wściekliznę z potrzebą szczepień, bakteryjne zapalenie opon mózgowych, nowo wykryte zakażenie HIV.
- Na podobnym lub takim samym poziomie kształtowała się liczba zachorowań na: krztusiec, lambliozę, inwazyjną chorobę wywołaną przez Streptococcus pyogenes.
- Wystąpiły zachorowania, których nie rejestrowano w roku poprzednim: ostre WZW typu C, WZW typu A, mikobakterioza, tężec, gorączka Denga, odra, inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, zakażenia jelitowe wywołane przez Yersinia enterocolitica, salmonelloza pozajelitowa, inwazyjna choroba wywołana przez Haemophilus influenzae inna określona.
- W roku 2019 nie zarejestrowano chorób, które wystąpiły w roku 2018 takich, jak: legionelloza, ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat; wirusowe zapalenie opon mózgowych i mózgu, listerioza, rzeżączka, czerwonka bakteryjna, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy.

- Tak jak w poprzednich latach prowadzony był ścisły nadzór epidemiologiczny nad realizacją programów Sentinel oraz eradykacji poliomyelitis i nadzór nad przypadkami ostrych porażień wiotkich (OPW).
- W 2019 r. zarejestrowano 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym po szczepionkach: 1. Infanrix IPV + HIB; 2. Hexacime i Synflorix (w 2018 r. zgłoszono 8 NOP).
- Wzrosła liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym z 30 dzieci w 2018 r. do 45 w 2019 r.
- Skuteczne zapobieganie rozprzestrzenianiu się gruźlicy prątkującej w środowisku, poprzez wzmożenie nadzoru nad osobami mającymi kontakt z chorymi.
- Procent realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, podobnie jak w roku poprzednim, kształtował się na poziomie około 99 %.
- Nieznaczne pogorszenie stanu sanitarnego niektórych obiektów w stosunku do roku 2018 (2018r. – 12,4%; 2019r. – 12,6%). Stwierdza się również, że podmioty działające na rynku spożywczym współpracują z organami podczas działań w celu wytworzenia, dostarczania konsumentowi bezpiecznej żywności.
- Liczba wymierzonych kar pieniężnych nałożonych przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego.
- Liczba próbek kwestionowanej żywności w 2019 roku w stosunku do roku 2018 zmniejszyła się (2019 r. – 1 próbka zdyskwalifikowana, 13 próbek opatrzonych uwagą; 2018r. – 6 próbek kwestionowanych, 20 opatrzonych uwagami). Najwięcej próbek opatrzono uwagami ze względu na niewłaściwe oznakowanie. Próbkę zdyskwalifikowano z uwagi na podanie niższej zawartości tłuszczu przez producenta.
- Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane. Dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
- Placówki lecznictwa są obiektami dobrymi w zakresie utrzymania stanu sanitarno – porządkowego.
- Systematyczna poprawa stanu sanitarno – technicznego obiektów użyteczności publicznej.
- Wzrost liczby zakładów, w których występują przekroczenia NDS i NDN z 74 zakładów w 2018 r. do 83 w 2019r., natomiast liczba pracowników pracujących w narażeniu na czynniki szkodliwe w porównaniu do roku ubiegłego zmalała z 2022 osób w roku 2018 do 1735 w roku 2019. Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą głównie przekroczeń poziomu hałasu.
- Zmalała liczba osób pracujących w narażeniu na hałas.

- Wzrosła znacząco liczba osób pracujących w narażeniu na czynniki chemiczne.
- Rodzaj jak i wielkość narażenia na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze w ciągu ostatnich lat nie uległa zmianie.
- Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia, jak również w podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadają coraz większą wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych i wprowadzanych do obrotu chemikaliów.
- W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej utrzymuje się również na tym samym poziomie.
- W ramach nadzoru nad nielegalnym handlem środkami zastępczymi nie odnotowano przypadku handlu w sklepie stacjonarnym. W obszarze przestrzegania prawa dotyczącego środków zastępczych prowadzona jest stała współpraca z organami ścigania i Służbami Celno-Skarbowymi.
- Poprawa stanu sanitarno-technicznego w placówkach oświatowo-wychowawczych. Wszystkie placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów.
- W placówkach oświatowych systematycznie w miarę posiadanych środków wymieniane są sprzęt oraz urządzenia stanowiące wyposażenie, w tym meble edukacyjne na nowe, posiadające wymagane atesty/certyfikaty.
- W porównaniu z rokiem 2018 zwiększyła się liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowywanych – 1301 osób (w 2018 r. - 1085).
- W 2019 r. na 55 kontrolowanych turnusach wypoczywało łącznie 2650 dzieci i młodzieży (w 2018 r. podczas 62 turnusów wypoczywało 3355 dzieci). Wszystkie turnusy wypoczynku zimowego i letniego organizowane na terenie powiatu pilskiego zgłoszono do elektronicznej bazy wypoczynku MEN, przebiegały prawidłowo oraz zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki.
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach.. Opracowywano sprawozdania miesięczne z kontaktów z lokalnymi mediami. Ukazało się 9 artykułów prasowych. Udzielono 6 wywiadów w TV oraz 1 wywiad dla radia. Przekazano do lokalnych mediów 3 pakiety informacyjne. Zamieszczono 10 informacji na stronach internetowych regionalnych portali informacyjnych.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.
2. Wzmoczenie nadzoru nad:
 - wykonawstwem szczepień ochronnych i oceny wpływu ich prowadzenia na sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych objętych Programem Szczepień Ochronnych, zwłaszcza wieku dziecięcego, jak również w zakresie osób uchylających się od obowiązkowych szczepień,
 - jakością wody produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe i podmioty produkujące wodę dla mniejszych grup ludności, co pozwoli na szybkie wykrycie zanieczyszczeń wody i podjęcie natychmiastowych działań naprawczych,
 - obiektami sezonowymi zlokalizowanymi na trasach turystycznych,
 - znakowaniem środków spożywczych. Nadal główną przyczyną kwestionowania badanych próbek pozostaje znakowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami,
 - nadzór nad sprzedażą mięsa oraz odpadami gastronomicznymi m.in. na targowiskach, bazarach w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF),
 - obiektami żywnościowo-żywniowymi, w których może dochodzić do powstania sytuacji kryzysowych w związku z niezachowaniem bezpieczeństwa żywności,
 - produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych,
 - sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych,
 - warunkami pracy w zakładach produkcyjnych, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych (najwyższych dopuszczalnych stężeń oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia).
3. Kontynuowanie realizowanych zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez:
 - kontrolę przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych na etapie opiniowania dokumentacji,
 - udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi związanych z nowopowstającymi obiektami oraz w dopuszczeniu do eksploatacji nowouruchomionych, modernizowanych, przebudowanych obiektów,
 - uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

4. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.